

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗)

และแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

ในการประชุมครั้งที่ ๔ / ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗)

และแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คณะที่ปรึกษา

ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายจิรวัฒน์ ระติสุนทร	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นางอินทิรา เอี่ยมลัตร์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายชิตชนก สุขมงคล	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บรรณาธิการ

นางณัฐณิชา อัครภูษิตกุล	ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม
-------------------------	---------------------------------------

ผู้เรียบเรียง

นางรพีพร ชันโอสการ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน
นางปริญ ริมวานิช	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวติณณา ศรียา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
นางสาววิศพรพรรณ หวานสนิท	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ออกแบบ

กลุ่มงานนโยบายและแผน

จำนวนหน้า ๑๒๖ หน้า

พิมพ์เมื่อ กันยายน ๒๕๖๖

จัดพิมพ์โดย

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชั้น ๑๖

เลขที่ ๑๑๘/๑ อาคารทิปโก้ ๒ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๘

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘

เว็บไซต์ www.envfund.onep.go.th

เฟสบุ๊ก www.facebook.com/envfund.onep/

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

โดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ แนวคิดและหลักการ	๒
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	๓
๒.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ	๓
๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในระดับโลก	๑๒
๒.๓ ทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	๑๕
๒.๔ สรุปการวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	๓๒
๒.๕ สรุปผลการวิเคราะห์การสนับสนุนเงินกองทุนที่ผ่านมา	๓๓
บทที่ ๓ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และประเด็นกลยุทธ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม	๓๖
๓.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT ANALYSIS)	๓๖
๓.๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของกองทุนสิ่งแวดล้อม	๔๑
๓.๓ การประเมินผลแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๔๓
บทที่ ๔ สถานะการเงินและแนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	๔๙
๔.๑ สถานะเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	๔๙
๔.๒ การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๕	๕๐
๔.๓ แนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงิน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	๕๖
๔.๔ แนวโน้มทิศทางการจัดหารายได้ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	๕๙
บทที่ ๕ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ กลยุทธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม	๖๑
๕.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์	๖๑
๕.๒ แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลยุทธ์	๖๒
๕.๓ กลยุทธ์แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	๖๓
บทที่ ๖ ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในระดับต่างๆ ที่สำคัญ	๗๐
บทที่ ๗ แนวทางและการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	๗๘
บทที่ ๘ การติดตามและประเมินผล	๘๑

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ภายใต้แผนปฏิบัติการ
ระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๘๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

กองทุนสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นมาตรการทางการเงินในการสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม (NGOs) ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา กองทุนสิ่งแวดล้อมได้เริ่มจัดทำแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ เป็นฉบับแรก ต่อมาจัดทำแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ เป็นฉบับที่ ๒ และได้มีการทบทวนแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อจากแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ซึ่งได้รับความเห็นชอบในการประชุมคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

การทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๖ ซึ่งกำหนดให้ทุนหมุนเวียนต้องมีการทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาว (๓ - ๕ ปี) และจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๗ ที่ต้องมีรายละเอียดที่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียน เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกองทุนฯ ขององค์กรระดับบริหารและระดับปฏิบัติของกองทุน ให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุน และสามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และนำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการทบทวนแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ ยังคงให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้ง นโยบาย แผนและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถนำแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้เป็นกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อทบทวนกลยุทธ์ เป้าหมาย มาตรการและแนวทางการดำเนินงานในแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ สามารถตอบสนองต่อเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน

๒) เพื่อให้องค์กรระดับบริหารและระดับหน่วยปฏิบัติ ได้มีทิศทางในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมให้บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๑.๓ แนวคิดและหลักการ

แนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแนวทางการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้ง สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ทั้งนี้ ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕ ปีข้างหน้า ให้ความสำคัญใน ๓ ด้าน ดังนี้

๑. การพัฒนาศักยภาพด้านรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เครื่องมือและกลไกทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางการเงินการคลัง ในการสร้างรายได้ และการระดมเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทุนหมุนเวียน โดยจะต้องมีแนวทางในการจัดหารายได้เข้าสู่กองทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีแหล่งเงินที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดกรอบแนวทางการจัดสรรเงิน เพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นประเด็นปัญหาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และเป็นปัญหาเร่งด่วนของประเทศ การพัฒนากลไกหรือกระบวนการในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งการสนับสนุนประเภทโครงการเงินกู้ และโครงการเงินอุดหนุน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนจัดสรรในแต่ละปี การให้เงินสนับสนุนในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการขอรับการสนับสนุน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

๓. การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบ/กลไก แนวทางการดำเนินงานให้มีความคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งเพิ่มศักยภาพของบุคลากร การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ยังคงนำหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) หลักการผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary Pays Principle : BPP) หรือ หลักการผู้ได้ประโยชน์จากระบบนิเวศเป็นผู้จ่าย (Payment for Ecosystem Services : PES) มาใช้ ต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ต่อไป

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗) ได้มีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้อมูลสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์และแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระดับโลก ข้อมูลด้านทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทิศทางนโยบายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุน เพื่อให้เป็นข้อมูล ที่ทันต่อสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

๒.๑.๑ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาสำคัญ

๑) **ทรัพยากรป่าไม้** ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีพื้นที่ป่าลดลงเล็กน้อย ร้อยละ ๐.๑๓๘ จากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าบริเวณภาคเหนือ สาเหตุหนึ่งเกิดจากการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อการเกษตร เพื่อสร้างที่พัก รongรับนักท่องเที่ยว สร้างที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน และการเกิดไฟป่า โดยมีพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้เพิ่มขึ้นจาก ปีที่ผ่านมา พื้นที่ภาคเหนือถูกไฟไหม้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและ ภาคตะวันออก และภาคใต้ ตามลำดับ สาเหตุหลักของการเกิดไฟป่านั้น มีสาเหตุมาจาก การหาของป่า การล่าสัตว์ และการเผาไร่ มีจำนวนจุดความร้อนสะสม (Hotspot) พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยพบว่า ภาคเหนือปรากฏจำนวนจุดความร้อนสะสมสูงสุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจุดความร้อนสะสมเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด ภาคเหนือใน พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า มีจำนวนจุดความร้อนสะสมสูงสุดในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ รองลงมาเป็นพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เกษตร พื้นที่เขต สปก. พื้นที่ชุมชนและอื่น ๆ และพื้นที่ริมทางหลวง ตามลำดับ หากจำแนกรายจังหวัดพบมากที่สุด ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน รองลงมา คือ เชียงใหม่ ตาก ลำปาง เพชรบูรณ์ ลำพูน แพร่ นครสวรรค์ พิชณุโลก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ สุโขทัย พะเยา น่าน เชียงราย อุทัยธานี และพิจิตร ตามลำดับ

๒) **ทรัพยากรน้ำ** ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ปริมาณฝนเฉลี่ยทั่วประเทศสูงกว่าค่าปกติ ส่วนปริมาณ น้ำท่าโดยธรรมชาติเฉลี่ยทั้งปีเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางเพิ่มขึ้น สถานการณ์ด้านปริมาณน้ำบาดาลในภาพรวมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงน้อย ยกเว้นภาคกลาง คุณภาพ น้ำบาดาลโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำบาดาลที่ใช้บริโภคได้ แต่บางพื้นที่มีปริมาณธาตุสูงเกินเกณฑ์ มาตรฐาน เช่น เหล็ก และแมงกานีส และคุณภาพน้ำบาดาลบางบริเวณมีคุณภาพน้ำบาดาลเปลี่ยนจากจืดเป็น กร่อย-เค็ม ความต้องการใช้น้ำในภาพรวมทั้งประเทศพบว่า มีความต้องการใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมา เพื่อการรักษาระบบนิเวศ การอุปโภคบริโภค และการอุตสาหกรรม ตามลำดับ

๓) **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีปริมาณการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมง (CPUE) เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนพื้นที่ป่าชายเลนใน พ.ศ. ๒๕๖๓ มีพื้นที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ แหล่งหญ้าทะเลมีแนวโน้มสมบูรณ์ขึ้น ส่วนใหญ่มีสถานภาพอุดมสมบูรณ์ดี - ดีมาก เช่นเดียวกับแนวปะการังที่มีแนวโน้มสมบูรณ์ขึ้นและส่วนใหญ่มีสถานภาพสมบูรณ์ดี พบการฟอกขาวไม่รุนแรง ในขณะที่ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งใน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสถานการณ์การกัดเซาะรุนแรง ๒๙.๘๘ กิโลเมตร เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๓ นอกจากนี้ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ พบการเกยตื้นของสัตว์ทะเลหายากทั้งสิ้น ๘๒๘ ตัว โดยเป็นเต่าทะเลมากที่สุด รองลงมาคือ โลมาและวาฬ และพะยูนตามลำดับ ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการถูกพันรัดจากขยะทะเล โดยขยะพลาสติกส่วนใหญ่ถูกจัดการอย่างไม่ถูกวิธีและไหลลงสู่ทะเล เมื่อแตกตัวจะเกิดเป็นไมโครพลาสติกที่ส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลและระบบนิเวศ นอกจากนี้ เหตุการณ์การรั่วไหลของน้ำมันลงสู่ทะเลทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนซึ่งมีความเป็นพิษต่อสัตว์ทะเล และอาจส่งผลให้ตายถ้าได้รับในปริมาณมาก

๔) **ความหลากหลายทางชีวภาพ** ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีการค้นพบสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์ใหม่ในประเทศไทย ได้แก่ พืชจำนวน ๒๙ ชนิด สัตว์มีกระดูกสันหลัง ๓ ชนิด สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ๑๐ ชนิด และจุลินทรีย์ ๒ ชนิด ซึ่งส่วนใหญ่สำรวจพบบริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขาหินปูน เนื่องจากภูเขาหินปูนเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนใหญ่จึงเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่ถูกคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่อาศัยได้ง่าย นอกจากนี้ ได้มีการประเมินสถานภาพการถูกคุกคาม ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ มีชนิดพันธุ์พืชที่ถูกคุกคาม ๙๙๙ ชนิด สัตว์มีกระดูกสันหลังที่ถูกคุกคามจำนวน ๖๗๖ ชนิด และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ๓๐๔ ชนิด นอกจากนี้ ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเส้นทางแพร่ระบาด และการจัดทำแนวทางการควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูงรวม ๒๒ ชนิด เพื่อป้องกันการคุกคามชนิดพันธุ์พื้นเมืองของประเทศไทย

ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบนิเวศทั้ง ๗ ระบบนิเวศตามการจำแนกของตามสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีระบบนิเวศเกษตรและระบบนิเวศป่าไม้เป็นระบบนิเวศหลัก โดยระบบนิเวศป่าไม้มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง เนื่องจากเป็น แหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งผลิตทรัพยากรธรรมชาติ อาหาร เชื้อเพลิงชีวมวล บริการทางระบบนิเวศทั้งด้านการควบคุมคุณภาพอากาศ สภาพภูมิอากาศ สมดุลน้ำ การพังทลายของดิน เป็นต้น และมีระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ ประกอบด้วย ป่าชายเลน ป่าพรุ หนอง บึง ทะเลสาบ และแม่น้ำ สำหรับประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำกระจายทั่วประเทศ ประมาณ ๒๒,๘๘๕,๑๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๐ ของพื้นที่ประเทศ มีพื้นที่ชุ่มน้ำรวม จำนวน ๔๒,๖๕๓ แห่ง จัดเป็นประเภทเป็น คลอง ห้วย ลำธาร และแม่น้ำ จำนวน ๒๕,๐๐๘ แห่ง บึง ทะเลสาบ และอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๑๔,๑๒๘ แห่ง หนองน้ำ ได้แก่ ที่ลุ่มน้ำขัง และหนองน้ำขับ จำนวน ๑,๙๙๓ แห่ง ทะเล ชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำ จำนวน ๑,๒๕๖ แห่ง และยังไม่ได้จำแนก ๒๖๘ แห่ง นอกจากนี้ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นลำดับที่ ๑๑๐ ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแรมซาร์ไซต์

จำนวน ๑๕ แห่ง โดยแม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนเป็นแรมซาร์ไซต์ แห่งที่ ๑๕ ของประเทศไทย ลำดับที่ ๒,๔๒๐ ของโลก

๕) สถานการณ์มลพิษที่สำคัญ

คุณภาพอากาศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ในภาพรวมดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า ปริมาณ ฝุ่นละออง PM_{2.5} มีค่าเฉลี่ยรายปีทั่วประเทศ ๒๒ มคก./ลบ.ม. (ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๔) ฝุ่นละออง PM₁₀ มีค่าเฉลี่ยรายปีทั่วประเทศ ๔๐ มคก./ลบ.ม. (ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๗) เป็นผลมาจากการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้ประชาชนลดกิจกรรมการเดินทางมีการปฏิบัติงาน ณ สถานที่พัก (Work From Home) เพิ่มขึ้น สำหรับก๊าซโอโซน มีค่าเฉลี่ย ๘ ชั่วโมงสูงสุด เฉลี่ยทั้งประเทศ ๘๖ มคก./ลบ.ม. (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๕) มลพิษหลักที่ยังเป็นปัญหาในพื้นที่เดิม คือ ฝุ่นละออง PM_{2.5} (กรุงเทพมหานครและปริมณฑลและพื้นที่ภาคเหนือ) ฝุ่นละออง PM₁₀ (ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี) และก๊าซโอโซน (กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง) ทั้งนี้ การดำเนินงานในอนาคต จะมีการจัดทำแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองในแต่ละปี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปรับปรุงมาตรฐานการระบายไอเสียรถยนต์ใหม่และคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง และการจำกัดอายุการใช้งานของเครื่องยนต์ควบคุมไม่ให้มีการเผาในที่โล่งช่วงที่มีฝุ่นละอองสูง นโยบายส่งเสริมการตัดอ้อยสด ลดอ้อยไฟไหม้ ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ณ สถานที่พัก (Work From Home) ในช่วงที่ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} สูง และเพิ่มพื้นที่สีเขียว

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี ไม่มีแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี แหล่งน้ำที่มีแนวโน้มคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและยังคงต้องเฝ้าระวังและดำเนินการแก้ไขปัญหามา ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (จังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพฯ นนทบุรี) ท่าจีนตอนล่าง (จังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม) ลพบุรี ระยองตอนล่าง (อำเภอเมือง จังหวัดระยอง) พังราดตอนบน (เทศบาลตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี) กว และลำตะคองตอนล่าง (เทศบาลนครนครราชสีมา) ทั้งนี้ การดำเนินงานในอนาคตจะต้องเพิ่มศักยภาพและเร่งสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ผลักดันการนำน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ส่งเสริมการใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง (ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมการจัดการน้ำเสีย ตั้งแต่ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบกิจการ

คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี อยู่ในเกณฑ์ดีมากลดลงเป็นร้อยละ ๓ เกณฑ์ดีลดลงเป็นร้อยละ ๔๗ เกณฑ์พอใช้เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๔๐ เกณฑ์เสื่อมโทรม

ร้อยละ ๗ และเกณฑ์เสื่อมโทรมมากเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓ เกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย จำนวน ๒๘ ครั้ง เกิดเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลในทะเลและชายฝั่งทั้งสิ้น ๑๗ ครั้ง และการเกิดปะการังฟอกขาวฝั่งอ่าวไทย ปะการังเริ่มมีสีจางลง พบการฟอกขาวในบางพื้นที่ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม โดยเฉพาะพื้นที่ที่แนวปะการังโผล่พ้นน้ำในช่วงน้ำลง ในส่วนของปะการังที่อยู่ใต้น้ำตลอดเวลามีการฟอกขาวเพียงเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้สถานะของปรากฏการณ์ El Nino Southern Oscillation (เอลนีโญ) เป็นค่าดัชนี ONI (Oceanic Nino Index) ในการประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของการเกิดปะการังฟอกขาว พบว่าค่าดัชนี ONI มีค่า -๑.๑ บ่งชี้การเข้าสู่สถานะปรากฏการณ์ La Nina (ลานีญา) ลักษณะดังกล่าวอาจส่งผลให้อุณหภูมิพื้นผิวน้ำทะเลโดยเฉพาะในทะเลอันดามัน มีค่าต่ำกว่าปกติในช่วงฤดูร้อน ทำให้ไม่ปรากฏแนวโน้มการเกิดปะการังฟอกขาวในน่านน้ำไทยหรือหากเกิดขึ้นจะอยู่ในระดับที่ไม่รุนแรง สาเหตุหลักมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ การดำเนินงานในอนาคต ต้องมีหน่วยงานดูแลและควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงอย่างเคร่งครัด มีการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด เฝ้าระวังติดตามพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบสืบหาแหล่งที่มาของน้ำมันเมื่อเกิดเหตุการณ์การรั่วไหลของน้ำมันในทะเล รวมทั้งเสริมสร้างจิตสำนึก สนับสนุนและเสริมสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ ให้กับชุมชน เพื่อลดปริมาณการปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

ขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ๒๕.๗๐ ล้านตัน หรือ ๗๐,๔๑๑ ตัน/วัน กระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกรมการปกครองเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๐๗ กิโลกรัม/คน/วัน โดยพบว่าขยะมูลฝอยชุมชน มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการผ่อนคลายการเดินทางทั้งภายในและภายนอกประเทศรวมทั้งการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ ขยะถูกจัดการกันเองโดยบ้านเรือนและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บขน ๑.๗๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๗ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์จากบ้านเรือนและแหล่งกำเนิด ๔.๐๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๑๕ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) โดยกระบวนการซาเล้งและบ้านเรือนนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า ขยะมูลฝอยที่เหลือประมาณ ๒๐.๐๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๗๘ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกเก็บขนโดยรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตหรือมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการเก็บขนแทนเพื่อไปยังสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอยหรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยประมาณ ๔.๘๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๑๙ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกในระหว่างการจัดเก็บขนและสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอย ส่วนที่เหลือประมาณ ๑๕.๒๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๕๙ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย มีขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ ๙.๘๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๘ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) และส่วนที่เหลือประมาณ ๕.๔๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๑ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง

ของเสียอันตราย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้น ๖๗๖,๑๔๖ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๐.๙๙ (ปี ๒๕๖๔ มีปริมาณ ๖๖๙,๕๑๘ ตัน) ส่วนใหญ่เป็นซาก

ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment: WEEE) ๔๓๙,๔๙๕ ตัน (ร้อยละ ๖๕) และของเสียอันตรายประเภทอื่นๆ เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ ๒๓๖,๖๕๑ ตัน (ร้อยละ ๓๕) แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากปัจจุบันประชาชนมีความต้องการและนิยมใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลให้มีการเปลี่ยนอุปกรณ์บ่อยขึ้นเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นอกจากนี้การนำเข้าผลิตภัณฑ์บางส่วนที่มีคุณภาพต่ำ อายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์สั้น ทำให้ของเสียอันตรายจากชุมชนมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

สารอันตราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ภาคเกษตรกรรมมีปริมาณการนำเข้าสารอันตรายทางการเกษตร ๑๓๖.๑๔ พันตัน (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๓๙) สารอันตรายทางการเกษตรที่มีการนำเข้า ๓ อันดับแรก ได้แก่ สารกำจัดวัชพืช (Herbicide) สารกำจัดแมลง (Insecticide) และสารป้องกันและกำจัดโรคพืช (Fungicide) ภาคอุตสาหกรรม ๑๐ อันดับแรก พบว่า มีการนำเข้าสารอันตรายเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จาก ๓.๐๖ ล้านตันเป็น ๓.๒๒ ล้านตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕) ประเภทสารอันตรายในภาคอุตสาหกรรมที่นำเข้าสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ เมทานอล (methanol) หรือเมทิลแอลกอฮอล์ (methyl alcohol) กรดซัลฟิวริก (sulfuric acid) และเอทิลีนไดคลอไรด์ (ethylene dichloride) หรือ ๑,๒-ไดคลอโรอีเทน (๑,๒-dichloroethane) และปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนหรือด้านสาธารณสุข พบว่ามีปริมาณ ๔,๘๑๘,๐๔๕.๘๖ ตัน ทั้งนี้ การดำเนินงานในอนาคตต้องควบคุมและจัดการสารอันตรายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารเคมี โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิก (อนุสัญญาสตอกโฮล์ม อนุสัญญารอตเตอร์ดัม และอนุสัญญามินามาตะ) และดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการตามกฎหมายที่มีการนำไปสู่การปฏิบัติ/การบังคับใช้รวมทั้งเสนอนโยบายการหาสารทดแทนและติดตามเฝ้าระวังการปนเปื้อนสารอันตรายในแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม

๖) สิ่งแวดล้อมชุมชน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนประชากรในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗๙ ของประชากรทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๓ บางเมืองมีชุมชนแออัดกระจายอยู่ แต่ปัจจุบันมีข้อมูลชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียว ซึ่งพบว่าใน พ.ศ. ๒๕๖๔ ชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครมีจำนวนคงเดิม เมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้านพื้นที่สีเขียว ใน พ.ศ. ๒๕๖๕ เมืองต่าง ๆ มีสัดส่วนพื้นที่สีเขียวสาธารณะต่อประชากรอยู่ระหว่าง ๔.๒๗ - ๘.๕๙ ตารางเมตร/คน ซึ่งยังต่ำกว่ามาตรฐาน บางพื้นที่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงและคุณภาพของพื้นที่สีเขียวสาธารณะ

๗) สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ได้รับการประกาศเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทน้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ และถ้าได้รับการติดตามประเมินผลพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับดี ได้แก่ กลุ่มป่าแก่งกระจานได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแห่งใหม่ของประเทศ และได้รับการบันทึกสถิติโลก Guinness World Record ไม่กลายเป็นหินที่ยาวที่สุดในโลกซึ่งพบในบริเวณอุทยานแห่งชาติดอยสอยมาลัย

(เตรียมการ) จังหวัดตาก ส่วนสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าเพิ่มเติม ๓ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าอุทัยธานี เมืองเก่าตรัง และเมืองเก่าฉะเชิงเทรา ทำให้มีเมืองเก่าที่ได้รับการประกาศรวม ๓๖ เมือง และมีย่านชุมชนเก่าที่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนข้อมูล รวม ๖๑๓ แห่ง

๘) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๗.๕ องศาเซลเซียส สูงกว่าค่าปกติ ๐.๔ องศาเซลเซียส ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๓ ปริมาณฝนเฉลี่ยสูงกว่าค่าปกติ ร้อยละ ๑๑ ในด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ จากข้อมูลล่าสุดพบว่าส่วนใหญ่มาจากภาคพลังงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖๕ แต่ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากภาคพลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยรวมลดลง ซึ่งลดลงเกือบทุกสาขา ทั้งภาคการผลิตไฟฟ้า การขนส่ง และอื่น ๆ แต่เพิ่มขึ้นในภาคอุตสาหกรรม

ภัยพิบัติในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ พบว่า ด้านภัยพิบัติเกิดเหตุการณ์ดินไหลและแผ่นดินไหวเพิ่มขึ้นใน อุทกภัยเกิดขึ้นใน ๗๓ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีผู้ประสบภัย ๒.๕ ล้านคน พื้นที่การเกษตรเสียหาย ๔.๗ ล้านไร่ ภัยแล้งมีพื้นที่ประกาศเขตให้การช่วยเหลือ ๖ จังหวัด ได้แก่ พิจิตร เพชรบูรณ์ ลำปาง นครสวรรค์ ชลบุรี และฉะเชิงเทรา วาตภัยเกิดขึ้นใน ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีผู้ประสบภัย ๐.๒ ล้านคน พื้นที่การเกษตรเสียหาย ๓.๗ หมื่นไร่

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาสำคัญ โดยสรุปในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ พบว่า ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า พบว่า มีพื้นที่ป่าไม้ลดลง ร้อยละ ๐.๑๓๘ จากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าบริเวณภาคเหนือ โดยยังมีพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้เพิ่มขึ้น ขณะที่สัตว์ป่ายังคงถูกคุกคาม โดยเฉพาะสัตว์ป่าคุ้มครองมีสถานภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำพบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย สูงกว่า พ.ศ. ๒๕๖๓ และสูงกว่าค่าปกติ ปริมาณน้ำทำในเพิ่มขึ้น ส่วนคุณภาพของแหล่งน้ำบาดาลโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พบว่า มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น โดยพิจารณาจากปริมาณ การจับสัตว์น้ำต่อหน่วยลงแรงประมง (CPUE) เพิ่มขึ้น พื้นที่ป่าชายเลน เพิ่มขึ้น แหล่งหญ้าทะเล ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมบูรณ์ ปานกลางและมีแนวโน้มสมบูรณ์ขึ้น เช่นเดียวกับแนวปะการังส่วนใหญ่มีสถานภาพสมบูรณ์ดีและมีแนวโน้มสมบูรณ์ขึ้น ขณะที่ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงเพิ่มขึ้น สัตว์ทะเลหายากเกยตื้นลดลง และพบเต่าทะเลวางไข่เพิ่มขึ้น ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ มีการค้นพบสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์ใหม่ในประเทศไทย ได้แก่ พืชจำนวน ๒๙ ชนิด สัตว์มีกระดูกสันหลัง ๓ ชนิด และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ๑๐ ชนิด ซึ่งส่วนใหญ่สำรวจพบบริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขาหินปูนซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และพบจุลินทรีย์ ๒ ชนิด สิ่งแวดล้อมชุมชนพบว่า จำนวนประชากรในเขตเมือง เพิ่มขึ้น ชุมชนแออัดมีจำนวนคงเดิม อัตราพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครลดลง และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พบว่า กลุ่มป่าแก่งกระจานได้รับการบรรจุเป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ และได้ประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าเพิ่มเติม ๓ แห่ง ทำให้มีเมืองเก่าที่ได้รับการประกาศรวม ๓๖ เมือง และมีย่านชุมชนเก่าที่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนข้อมูล รวม ๖๑๓ แห่ง

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ควรเฝ้าติดตาม ได้แก่ สถานการณ์มลพิษ พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลงแต่มีปริมาณขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นจากการสั่งสินค้าและอาหารผ่านระบบทางออนไลน์ ในขณะที่ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในระยะครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น และค่าเฉลี่ยรายปีฝุ่นละออง PM_{2.5} และ PM₁₀ ทั้งประเทศลดลง แต่ในภาคเหนือมีแนวโน้มสถานการณ์หมอกควันรุนแรงขึ้น มีสาเหตุจากสภาพอากาศแห้งแล้งยาวนานและเกิดไฟป่าได้ง่าย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ พบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีของประเทศสูงกว่าค่าปกติ ๐.๙ องศาเซลเซียส และระดับน้ำทะเลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากความแปรปรวนของสภาพอากาศ และการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และรุนแรงขึ้น จะส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตรูปแบบต่าง ๆ และการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ เกษตรกร ชุมชนชายฝั่ง ผู้มีรายได้น้อยในเมือง

๒.๑.๒ การคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมและประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญจากข้อมูลย้อนหลังที่ผ่านมา ประเด็นที่น่าเป็นห่วงที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จากความต้องการใช้ทรัพยากรเชิงพื้นที่ ปัญหาคุณภาพน้ำ การขาดแคลน และอุทกภัย ประเด็นปัญหาคุณภาพอากาศ จากกิจกรรมภาคการบริโภค ภาคการผลิต และกิจกรรมของมนุษย์ พื้นที่การเกษตรและป่าไม้ ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงัก (Disruption) และเปลี่ยนแปลงนิเวศสังคมของมนุษย์ ปรากฏการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อจัดการระบบสาธารณสุขและการใช้ชีวิตวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งส่งผลกระทบต่อคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ที่จะสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะสั้น อาจเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา ๑ - ๒ ปีข้างหน้า โดยพิจารณาจากสถานการณ์ในปัจจุบันและข้อมูลที่ผ่านมา และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา ๓ - ๑๐ ปีข้างหน้า ที่ได้คาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

๑) แนวโน้มในระยะสั้น ที่อาจเกิดขึ้น มีดังนี้

- ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า พื้นที่ป่าไม้ของประเทศมีโอกาสเพิ่มขึ้น จากการส่งเสริมชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งการปลูกป่าชุมชน
- ทรัพยากรน้ำ พบว่า ปริมาณน้ำกักเก็บทั้งประเทศมีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ตลอดทั้งปี และปริมาณน้ำบาดาลไม่มีการเปลี่ยนแปลง

- ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้น พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น และขยะทะเลยังมีปริมาณมากและส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเล ความหลากหลายทางชีวภาพ ยังคงพบการบุกรุกแหล่งนิเวศธรรมชาติการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำสัตว์หรือพืชออกมาจากแหล่งธรรมชาติ

- สถานการณ์มลพิษ พื้นที่เมืองใหญ่มีโอกาสที่จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐานเพิ่มขึ้น ปริมาณขยะชุมชนเพิ่มขึ้น และมีสัดส่วนของขยะพลาสติกสูง และปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเพิ่มขึ้น

- สิ่งแวดล้อมชุมชน มีประชากรอาศัยในเขตเมืองมากขึ้น และพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น

- สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม อาจได้รับผลกระทบจากการเจริญเติบโตของเมือง ทำให้มีการรุกราน บันทอน ทำลายความสวยงามและความสง่างาม รวมถึงคุณค่าทางด้านทัศนียภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติอุทกภัยมีเฉลี่ยทั้งปีของประเทศไทยมีโอกาสเพิ่มขึ้น และระดับน้ำทะเลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย

๒) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาว

๒.๑) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-culture Component: S) โครงสร้างประชากรมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และสภาพสังคมภายหลังการระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบระยะยาวต่อมนุษย์ให้มีการใช้ชีวิตแบบวิถีใหม่ การเว้นระยะห่างทางสังคม การสวมหน้ากากอนามัย และการล้างมือบ่อยครั้ง ภายหลังที่ประชากรส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคโควิด ๑๙ แล้ว มีโอกาสเกิดกิจกรรมการรวมกลุ่มทางสังคม การเดินทาง การท่องเที่ยว และการใช้พลังงานเพิ่มขึ้น รวมถึงการผลิตการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น จึงควรพัฒนาตามแนวทางการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

๒.๒) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Component: T) ประเทศไทยส่งเสริมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยมาช่วยในการทำงาน การศึกษา และธุรกิจผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้มีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ตเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และสามารถเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา แต่อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีอายุการใช้งานระยะปานกลาง ควรคำนึงถึงการจัดการซากอิเล็กทรอนิกส์ ภายหลังหมดอายุการใช้งาน โดยมีระบบเรียกคืนซากอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรวบรวมและนำกลับมาหมุนเวียนใช้ซ้ำในระบบเศรษฐกิจหลายรอบ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

๒.๓) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Component: E) ภายหลังการควบคุมการระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้แล้ว การเดินทางของนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่องขยายตัวได้ดังเดิม จึงควรมีแผนการรองรับนักท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และ ภายหลังที่การค้าระหว่างประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้นจากการส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศ ทั้งภาคการเกษตร แร่ธาตุ พลังงาน และอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ โดยทรัพยากรธรรมชาติจะถูกนำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น ควรนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในการกระบวนการผลิต เพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียน และส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

๒.๔) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Component: E) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านภูมิอากาศและฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อการเพาะปลูกของเกษตรกร การเกิดฝนตกหนัก หรือขาดน้ำฝน ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมและภัยแล้ง ตามลำดับ รวมถึงมีผลกระทบต่อชุมชนทั้งในเขตเมืองและชนบท ตลอดจนระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ทำให้ชุมชนที่อาศัยตามแนวชายฝั่งได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงมากขึ้น รวมถึงภายหลังการควบคุม สถานการณ์

การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้แล้ว กิจกรรมทางเศรษฐกิจจะดีขึ้น และทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีโอกาสสูงขึ้น จึงควรพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน และตามข้อตกลงปารีส (Paris Agreement)

๒.๕) ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบาย (Political Component: P) ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบการพัฒนาและบริหารประเทศ ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมนโยบาย BCG Model ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยนำแนวคิดด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว มาเป็นทิศทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะต่อไป

๒.๑.๓ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามการคาดการณ์ในข้างต้น จึงควรมีมาตรการรองรับในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะระยะสั้น (๑ - ๒ ปี) ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

๑.๑) การจัดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ควรมีกฎระเบียบเพื่อบังคับใช้กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง สร้างกลไกการประสานงานในระดับพื้นที่ ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ จูงใจให้เกิดการลดและคัดแยกขยะที่ต้นทาง เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้มีขยะมูลฝอยตกค้างและหลุดรอดสู่สิ่งแวดล้อม

๑.๒) การประเมินพื้นที่และกำหนดมาตรการคุ้มครองพื้นที่ที่มีความสำคัญหรือมีความอ่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดทำเกณฑ์ประเมินพื้นที่ที่มีความสำคัญหรือมีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมมาตรการจัดการที่เชื่อมโยงกับการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ หรือการกำหนดมาตรการเพิ่มเติมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายทางการปกครองหรือกฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑.๓) การเผยแพร่และส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ ควรส่งเสริมกลไกและรูปแบบการจัดการน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีการนำมาตรการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (Eco-based Adaptation: EbA) มาปรับใช้ รวมทั้งการเผยแพร่และขยายผลรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความพร้อมในการปรับตัวของกลุ่มเปราะบางและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) ข้อเสนอแนะระยะยาว (๓ - ๑๐ ปี) ประกอบด้วย ๔ มาตรการ ดังนี้

๒.๑) การเพิ่มป่าไม้และพื้นที่สีเขียวเพื่อการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และการกักเก็บคาร์บอนของต้นไม้ โดยเฉพาะการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง ซึ่งมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการใช้พลังงาน ของเสีย และการเผาไหม้ การเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ รวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม โดยเปิดโอกาสและจูงใจให้ภาคเอกชนและชุมชนซึ่งมีความตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพื่อผลักดันให้การพัฒนาประเทศใกล้สู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนตามที่กำหนดไว้

๒.๒) การส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ควรส่งเสริมและจูงใจภาคธุรกิจเอกชนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการบริการ โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกลไกทางการเงินเพื่อการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงระบบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวของภาครัฐ

๒.๓) การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ ควรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อลดการกระจุกตัวในแหล่งท่องเที่ยวหลักและพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำกับดูแลและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการท่องเที่ยวทุกระดับ กำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด

๒.๔) ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนที่ต้องการความสะดวกสบายเพิ่มขึ้น โดยควรสื่อสารข้อมูลหรือให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ออกแบบทางเลือก สร้างแบบอย่าง และจูงใจให้เลือกกระทำในทิศทางที่ออกแบบไว้โดยไม่บังคับ โดยเน้นกลุ่มผู้บริหารองค์กร ผู้สูงอายุ สตรี คนรุ่นใหม่ และประชาชนทั่วไป

๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในระดับโลก

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก การวิเคราะห์ คาดการณ์อนาคตทางธุรกิจ และการลงทุน จะแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต โดยมีรายละเอียด โดยสรุปดังนี้

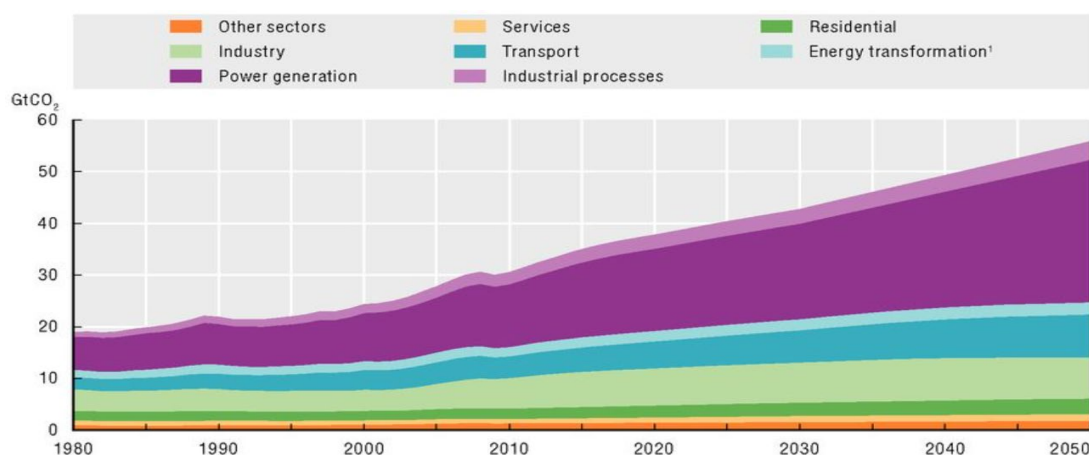
๒.๒.๑ ทรัพยากรขาดแคลนและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อุณหภูมิที่สูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจส่งผลกระทบต่อพืชและผลผลิต ทำให้ราคาอาหารสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ยากจน ในขณะเดียวกันพื้นที่ชายฝั่งทะเลจะถูกน้ำท่วมเมื่อระดับน้ำทะเลสูงขึ้น

ทรัพยากรและอาหารของโลก ประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและนำมาซึ่งความเจริญที่มากขึ้นและความต้องการพลังงาน น้ำและอาหารที่มากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของโลก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ประเมินการว่า ประชากรโลกจะเกิน ๙.๑ พันล้านคน ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ หากเป็นเช่นนั้น ระบบการเกษตรของโลกจะไม่สามารถจัดหาอาหารให้เพียงพอสำหรับทุกคน และองค์การสหประชาชาติ คาดการณ์ว่าความต้องการน้ำจืดจะมากกว่าอุปทานร้อยละ ๔๐ ในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ปัจจุบันบางเมือง เช่น เคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้ เริ่มได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำแล้ว

การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้น ทำให้โลกร้อนขึ้น สภาวะโลกร้อนมีแนวโน้มสูงขึ้น ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๙ และยังคงดำเนินต่อไป สาเหตุหลัก คือ การเผาเชื้อเพลิงฟอสซิล รวมไปถึง การที่ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซอื่นๆ ถูกปล่อยบนชั้นบรรยากาศ ทำให้ปัจจุบันเป็นช่วงเวลาในระดับ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สูงที่สุดนับตั้งแต่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรม (รูปที่ ๒.๑) และไม่มีสัญญาณว่าจะลดลง มีการคาดการณ์ว่า อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกจะเพิ่มขึ้น ๑.๕ ถึง ๕.๑ องศาเซลเซียส ภายในปี ค.ศ. ๒๑๐๐ เมื่อเทียบกับระดับอุณหภูมิก่อนยุคอุตสาหกรรม (Preindustrial Level) แต่การคาดการณ์เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๘ ระบุว่า อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกอาจเพิ่มขึ้นถึง ๑.๕ องศาเซลเซียส เร็วขึ้นภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ - ๒๐๕๒ ซึ่งจะ สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรของโลก (IPCC, ๒๐๑๘.) และการศึกษาโดย Pricewaterhouse Coopers (PwC) ได้คาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวนี้ สามารถเกิดขึ้นได้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๖

ภาพที่ ๑ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ของทั้งโลกจำแนกตามแหล่งกำเนิด ปี ค.ศ. ๑๙๘๐ - ๒๐๕๐

ที่มา: OECD, ๒๐๑๒.

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ต้องผลิตอาหารมากขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการอาหารที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต อุตสาหกรรมการเกษตรต้องปรับตัวโดยใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ให้น้อยลง โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น

World Economic Forum ได้แยกแยะประเด็นท้าทายสำคัญระดับโลก ๑๐ ประการ (๑๐ biggest global challenges) ซึ่งหากจะแก้ไขต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน

๑) ความสำคัญของความมั่นคงทางอาหาร (Food security and why it matters) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ โลกต้องเลี้ยงดูประชากรเก้าพันล้านคน ซึ่งจะทำให้ความต้องการอาหารเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ เมื่อเทียบกับปัจจุบัน

๒) เกษตรและความมั่นคงทางอาหาร (Agriculture and Food Security) ความไม่เท่าเทียมกัน ของรายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นสาเหตุของความเจ็บป่วยทางเศรษฐกิจและสังคมตั้งแต่การบริโภคที่ต่ำไปจนถึงความไม่สงบ ทางสังคมและการเมือง และสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ในอนาคต เพื่อเพิ่มการเติบโต

และรับมือกับการชะลอตัวของตลาดเกิดใหม่ จึงจำเป็นต้องเพิ่มความพยายามทั่วโลกในการเร่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนในสังคมจะเป็นผู้ได้ผลประโยชน์

๓) การเติบโตทางเศรษฐกิจกับสังคมโดยรวม (Economic Growth and Social Inclusion) ทั่วโลกต้องการตำแหน่งงานให้กับคนว่างงานหลายร้อยล้านคนทั่วโลก และต้องการแรงงานฝีมือซึ่งธุรกิจต่าง ๆ กำลังค้นรหาบุคลากรซึ่งเป็นแรงงานฝีมือ หลายอุตสาหกรรมประสบปัญหาในการหาพนักงานที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ

๔) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากเหตุการณ์สภาพอากาศ เช่น ความแห้งแล้งและพายุที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ และรูปแบบปริมาณน้ำฝนที่เปลี่ยนไป มีคำแนะนำจากคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หากการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกไม่ถูกจำกัดอยู่ที่ ๒ องศาเซลเซียส ซึ่งข้อตกลงปารีสเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของโลกที่จะจำกัดไม่ให้อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้นกว่า ๑.๕ องศาเซลเซียส

๕) ระบบการเงินโลก (global finance) วิกฤตการเงินโลกเผยให้เห็นจุดอ่อนที่สำคัญในระบบการเงิน และช่องโหว่บางอย่างที่อาจเป็นผลมาจากการมีตลาดโลกที่เชื่อมโยงกัน ความท้าทาย คือ การสร้างระบบการเงินที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงได้และผู้คนเชื่อถือไว้วางใจ

๖) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ขับเคลื่อนโดยอินเทอร์เน็ต การเข้าสู่ยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ขับเคลื่อนโดยอินเทอร์เน็ตที่แพร่หลายและบนมือถือ ความท้าทายคือ การจัดการการเปลี่ยนแปลงที่จะพลิกโลกในลักษณะที่ส่งเสริมสุขภาพในระยะยาวและเสถียรภาพของอินเทอร์เน็ต

๗) ความเท่าเทียมระหว่างเพศในอนาคต (Will the future be gender equal) ความตระหนักถึงความสำคัญของความเท่าเทียมทางเพศเพิ่มขึ้นมาก ด้วยความร่วมมือขององค์กรระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม รัฐบาลและภาคธุรกิจได้ดำเนินการไปแล้วมากมาย อย่างไรก็ตาม ยังมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดช่องว่างและประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

๘) ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าและการลงทุนทั่วโลก (Global trade and investment) แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในวิธีการทำธุรกิจข้ามพรมแดน แต่กฎระเบียบและข้อตกลงระหว่างประเทศยังพัฒนาไปไม่ทัน นอกจากนี้ การเจรจาเพื่อบรรลุข้อตกลงการค้าโลกฉบับใหม่ได้หยุดชะงัก

๙) การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ: การลงทุนระยะยาว: เราจะอุดช่องว่างได้อย่างไร? (International Trade And Investment : Long-term investing: how can we plug the gap?) โลกยังคงเผชิญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะงักและงบประมาณของรัฐบาลที่จำกัด เป็นผลให้ขาดการลงทุนระยะยาวและส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการเติบโตทั่วโลก ความท้าทาย คือ การค้นหาวิธีการจัดหาเงินทุนสำหรับระบบและบริการพื้นฐาน

๑๐) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานระยะยาว ระบบสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับอนาคต ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น ๙.๗ พันล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมี ๒ พันล้านคนที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ระบบสุขภาพทั่วโลก

จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเติบโตของประชากรจำนวนมากนี้ ซึ่งจะกระจุกตัวอยู่ในประเทศที่ยากจนที่สุดและจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะหมายถึงการเปลี่ยนจุดเน้นในปัจจุบันไปที่การป้องกันความเจ็บป่วยและส่งเสริมสุขภาพของประชากร

ในระหว่างการปิดเมืองเพื่อหยุดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ผู้คนต้องพึ่งพาวิธีการสื่อสารแบบใหม่ เช่น การเรียนออนไลน์และการประชุมด้วยโปรแกรม Zoom และเครื่องมือการประชุมทางวิดีโออื่น ๆ ในการทำงานจากที่บ้าน (Work From Home: WFH) และยังปรับตัวให้เข้ากับการรักษาระยะห่างทางสังคม ในแง่หนึ่ง ในขณะที่มาตรการรักษาระยะห่างทางสังคมส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจ การแบ่งปัน (sharing economy) แต่ก็ได้กระตุ้นและเร่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้เครื่องมือดิจิทัลมากขึ้น เพื่อเชื่อมต่อและเร่งการสร้างลักษณะทางดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลจึงเกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กรและขับเคลื่อนนวัตกรรม

โลกาภิวัตน์เป็นการเคลื่อนไหวเชิงกลยุทธ์ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ความต้องการที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้บริโภคสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศและการบริโภคที่ชะลอตัวลงจากสถานการณ์วิกฤตโควิด - ๑๙ ทำให้ห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงักและประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรงจากการขาดแคลนสินค้าและวัตถุดิบบางอย่าง ดังนั้น การผลิตในประเทศและการจัดหาสินค้าและบริการในประเทศจึงมีความสำคัญมากขึ้น นอกจากนี้ แพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่ยืดหยุ่นจะเป็นสิ่งสำคัญเพื่อความสำเร็จของธุรกิจในอนาคต (Deloitte, ๒๐๒๐) และเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ผ่านพ้นไปแล้ว จะเกิดวิถีใหม่สำหรับห่วงโซ่อุปทาน ดังนั้น การสร้างความคล่องตัวและความรวดเร็วในห่วงโซ่อุปทาน เนื่องจากการเคลื่อนที่ไปตามวิถีใหม่ต้องใช้ผู้จัดหาวัตถุดิบหรือสินค้า (suppliers) ที่หลากหลายทางภูมิศาสตร์และใช้ผู้จัดหาวัตถุดิบหรือสินค้าในภูมิภาคทดแทนในบางส่วน (European Parliament, ๒๐๒๐.)

๒.๓ ทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นยุทธศาสตร์ชั้นนำทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยรัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ขึ้น โดยมีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาให้ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ภายใต้การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ (๑) ด้านความมั่นคง (๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อีกทั้ง ยังมีการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอีก ๒๓ ฉบับ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๘ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและ

พันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ ด้วยการดำเนินการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายเพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ พื้นที่ พุทธยากรป่าไม้ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์ รวมทั้งรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการบริหาร จัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ที่มีการปกป้องรักษาหยุดยั้งการทำลายพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่สมบูรณ์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ ส่งเสริมการปลูกป่าและไม้เศรษฐกิจ และ อดสาหกรรมจากป่าปลูกแบบครบวงจร รวมไปถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและ การเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท

สรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า พุทธยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ พื้นที่ พุทธยากรเพิ่มมากขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน ความสมบูรณ์ของ ระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ คุณภาพอากาศ เสียง และ ความสั่นสะเทือนอยู่ระดับมาตรฐานของประเทศไทย การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคเกษตร และการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น และคนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีมากขึ้น

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญ ในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การบริหารจัดการของเสียตั้งแต่การคัดแยกขยะจากต้นทางไปจนถึงการหมุนเวียนของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ การลดปัญหาการสูญเสียอาหาร (Food Loss) และขยะอาหาร (Food Waste) การปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อให้หน่วยงานสามารถจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบังคับใช้กลไกทางกฎหมายให้เข้มงวดควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อควบคุมและ ลดการบุกรุกพื้นที่ป่า รวมถึงการทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ การลดและจัดการมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำและเสียง โดยเฉพาะพื้นที่วิกฤติและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อีกทั้งการสร้างร่วมมือและหุ้นส่วนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนระหว่างภาครัฐ เอกชน และสังคม การสร้างจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้เห็นถึงความสำคัญในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และปรับพฤติกรรมดำรงชีวิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนที่มี คุณภาพในอนาคต (คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการ ภาครัฐ. ๒๕๖๕.)

๒.๓.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนามบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของ สหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลัก

ของแผนพัฒนาฯ คือการ “พลิกโฉม” ประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดหมุดหมาย (Milestones) การพัฒนาไว้จำนวน ๑๓ หมุดหมาย เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน มีเป้าหมายและทิศทางที่ช่วยในการสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ ที่ครอบคลุม ๔ มิติการพัฒนา ได้แก่

ภาพที่ ๒ ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๖๕.

๑) **มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย** โดยการปรับทิศทางของภาคการผลิตเดิมที่มีความสำคัญแต่มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในอนาคตและส่งเสริมภาคการผลิตที่ไทยมีศักยภาพ สอดรับกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบด้วย หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๒) **มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม** โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลแพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรม และผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพบริการสาธารณะในเมืองหลักและท้องถิ่นต่างจังหวัด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่ ตลอดจนการช่วยเหลือผู้มี

รายได้ไม่น้อยด้อยโอกาสอย่างตรงกับปัญหาความต้องการ การใช้นโยบายการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการกระจายรายได้ และการจัดความคุ้มครองทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มพลวัตการเคลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Mobility) ประกอบด้วย หมายเหตุที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ หมายเหตุที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่และปลอดภัย เด็บโตได้อย่างยั่งยืน หมายเหตุที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

๓) มิติตความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งการจัดการของภาครัฐและบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อมุ่งจัดการกับปัญหาที่เป็นภัยคุกคามสำคัญทั้งในประเทศไทยและระดับโลก ซึ่งได้แก่ ปัญหาขยะ มลพิษทางน้ำ มลพิษอากาศ ก๊าซเรือนกระจก และความเสียหายของภัยธรรมชาติ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ด้วยการยกระดับระบบการจัดการและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพัฒนากลไกที่จูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและบริโภคให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย หมายเหตุที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมายเหตุที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔) มิติตปัจจัยการพลิกโฉมประเทศ กลไกการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งระบบการศึกษา และการยกระดับและปรับทักษะแรงงานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโลกยุคใหม่และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตและบริการที่มีผลิตภาพและมูลค่าสูง และกลไกการบริหารจัดการภาครัฐทั้งระเบียบกฎหมาย ระบบงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการสาธารณะ ตลอดจนการติดตามประเมินผลที่ทันสมัยเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย หมายเหตุที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และหมายเหตุที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๒.๓.๓ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบกับนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แจกแจงนโยบายและแผนดังกล่าว เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศอย่างบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยสาระสำคัญของนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ มีเป้าหมายรวม ๓ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ เป้าหมายที่ ๒ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีขีดความสามารถและร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม และเป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยมีบทบาทร่วมสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับประชาคมโลก

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ประกอบด้วย ๔ นโยบายหลัก คือ นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุลเป็นธรรม และยั่งยืน นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน นโยบายที่ ๓ ยกระดับมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายที่ ๔ สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

(พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๓)

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ ๗๐ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ประเทศสมาชิก ๑๙๓ ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยได้ให้การรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยองค์การสหประชาชาติได้ประกาศใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ต่อจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ที่สิ้นสุดลง เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกในระยะ ๑๕ ปีข้างหน้า ในขณะเดียวกันก็เป็นการรับวาระด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาจากการประชุม Earth Summit ที่กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ประเทศ บราซิล ในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ เข้ามาประกอบด้วย รวมทั้งกรอบทิศทางในการพัฒนาของประเทศสมาชิก ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย (Goals) และ ๑๖๙ เป้าประสงค์ (Targets) ครอบคลุมประเด็นด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) สามารถจำแนกออกได้เป็น ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่ม People ที่ว่าด้วยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้คน (เป้าหมายที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕) กลุ่ม Prosperity ที่ว่าด้วยเรื่อง ความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม (เป้าหมายที่ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑) กลุ่ม Planet ที่ว่าด้วยเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เป้าหมาย ๖, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕) กลุ่ม Peace ที่ว่าด้วยเรื่อง สันติภาพสถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม (เป้าหมาย ๑๖) และกลุ่ม Partnership ที่ว่าด้วยเรื่อง การเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมาย ๑๗)

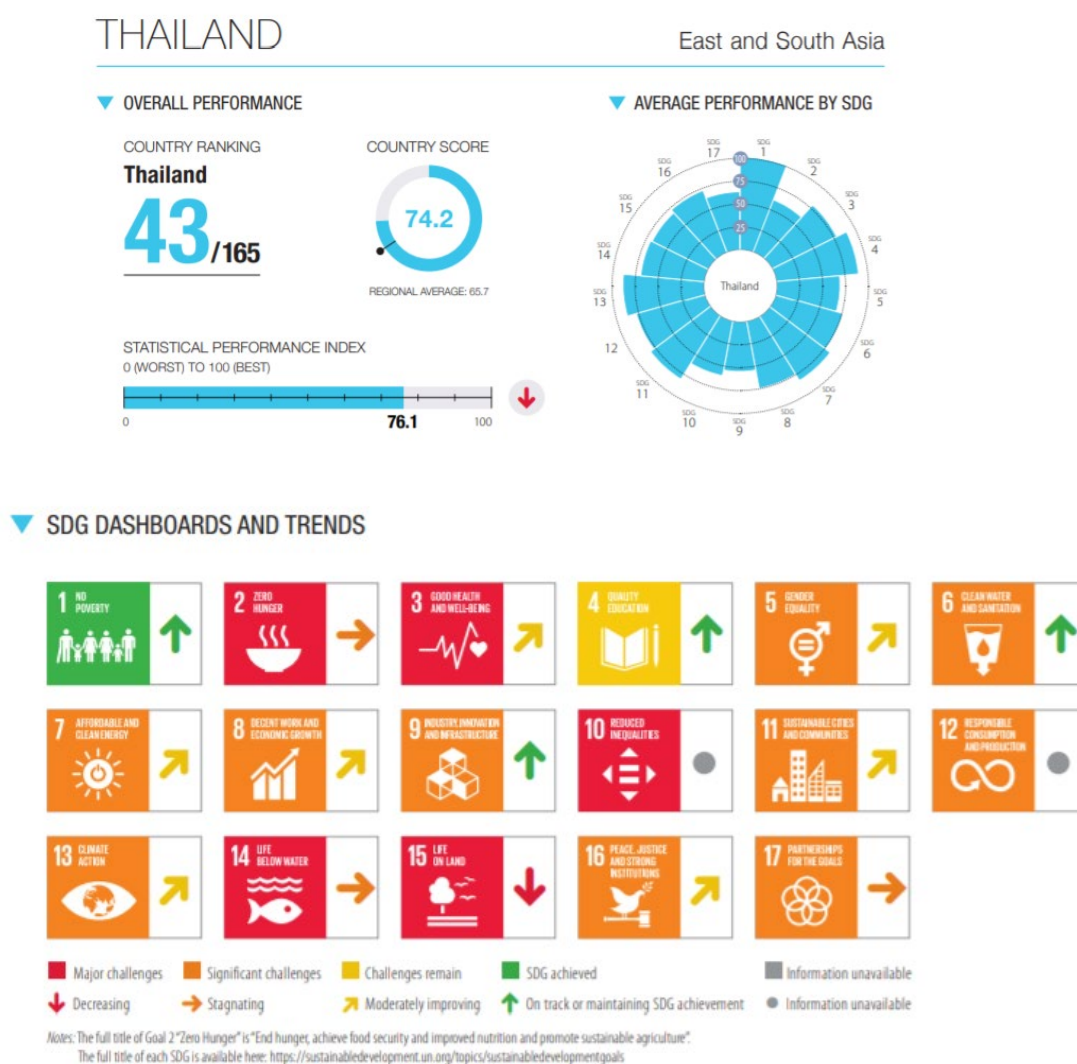
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน ๑๗ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ ๓ สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ ๔ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายที่ ๕ บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง

ให้แก่สตรีและเด็กหญิง เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๗ สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๙ สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิทัศน์และยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๓ เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ปันปัน และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เป้าหมายที่ ๑๖ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพที่รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ เป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อมูลจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report: SDR) ปี ค.ศ. ๒๐๒๑ ซึ่งรวมถึง ดัชนี SDG และแดชบอร์ด (SDG Index and Dashboards) ประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๑ เพื่อติดตามความคืบหน้าของเป้าหมายระดับโลกในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (Global Goals ๒๐๓๐) พบว่า ในภาพรวมของทั้งโลก การระบาดใหญ่ของโควิด-๑๙ ทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเดินถอยหลังในทุกพื้นที่ ผลการดำเนินงานตาม SDGs ทั่วโลกที่ลดลงเป็นผลมาจากอัตราความยากจนและการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การมีนโยบายที่ดีและความร่วมมือระดับโลกที่เข้มแข็งจะสามารถฟื้นฟูและเร่งความก้าวหน้าของ SDGs ในทศวรรษหน้าได้

สถานะและอันดับใน SDG Index ของประเทศไทย ดัชนี SDG จัดอันดับประเทศไทยอยู่ที่อันดับ ๔๓ ของโลกจากทั้งหมด ๑๖๕ ประเทศ ได้คะแนนรวมของดัชนี ๗๔.๒ คะแนน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ที่ ๖๕.๗ คะแนน อย่างไรก็ตาม อันดับและคะแนนของไทยลดลงเมื่อเทียบกับปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ที่ได้อันดับ ๔๑ และคะแนนรวม ๗๔.๕ คะแนน โดยประเทศไทยยังมีคะแนนสูงสุดเป็นอันดับ ๑ ในเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้อีกด้วย โดยประเทศอันดับรองลงมา คือ เวียดนาม (อันดับ ๕๑) มาเลเซีย (อันดับ ๖๕) สิงคโปร์ (อันดับ ๗๖) บรูไนดารุสซาลาม (อันดับ ๘๔) อินโดนีเซีย (อันดับ ๙๗) เมียนมาร์ (อันดับ ๑๐๑) กัมพูชา (อันดับ ๑๐๒) ฟิลิปปินส์ (อันดับ ๑๐๓) และลาว (อันดับ ๑๑๐) (รูปที่ ๒.๘)

ภาพที่ ๓ สถานะและอันดับใน SDG Index ของประเทศไทย ปี ค.ศ. ๒๐๒๑

ที่มา: Sachs et al., ๒๐๒๑.

๒.๓.๕ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy: SEP) ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและเหมาะสมกับฐานทรัพยากร รวมทั้งได้นำแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model) ที่เป็นการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และมุ่งเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยกำหนด

วิสัยทัศน์ : ทรัพยากรมั่งคั่ง สิ่งแวดล้อมปลอดภัยด้วยการบริหารจัดการข้ามมิติแบบองค์รวม

เป้าประสงค์ : เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานในระดับปฏิบัติมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์หลัก ๑๓ กลยุทธ์ และ ๓๓ ตัวชี้วัด รายละเอียด ดังนี้

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐					
วิสัยทัศน์: ทรัพยากรมั่งคั่ง สิ่งแวดล้อมปลอดภัยด้วยการบริหารจัดการข้ามมิติแบบองค์รวม					
ยุทธศาสตร์	๑. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพให้เติบโต และมีความเป็นธรรมตามความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติ	๒. การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน	๓. การบริหารจัดการเพื่อสร้างสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	๔. การจัดการสภาพแวดล้อมเมืองและแหล่งที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ	๕. การยกระดับกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
ตัวชี้วัด	๑.๑ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เพิ่ม ๖.๕% โดยเป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๓ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๖๖ ร้อยละ ๓๖ ของพื้นที่ทั้งหมด (ร้อยละ) ๑.๒ ดัชนีชี้วัดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและพื้นที่สีเขียวที่เพิ่มต่อการถูกคุกคามในบริเวณของประเทศไทย (Thailand Red List Index) (๐ - ๑) ๑.๓ จำนวนพื้นที่ปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมภายใต้โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) (ไร่) ๑.๔ สถานะประกอบการณ์เมืองและอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้วยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์ (CSR - PFIM) และมาตรฐานฟุตพริ้นท์สีเขียว (Green mining) (จำนวน) ๑.๕ กลไกทางการเงินและโครงการภายใต้กลไกทางการเงินที่สนับสนุนในการอนุรักษ์พื้นที่และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพทางชีวภาพ (จำนวน)	๒.๑ พื้นที่ที่ได้รับการลัดกันพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๒.๒ เขตพื้นที่คุ้มครองได้รับการประเมินพื้นที่ (พื้นที่) ๒.๓ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๒.๔ พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น (ไร่) ๒.๕ ขยะทะเลได้รับการบริหารจัดการไม่น้อยกว่า ๖๕๐ ตันต่อปี (ตันต่อปี)	๓.๑ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงอย่างน้อย ร้อยละ ๒๑ จากกรณีปกติ (ร้อยละ) ๓.๒ สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๓.๓ อัตราการเสียชีวิตและจำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติ ๑๐๐,๐๐๐ คนต่อปี (คนต่อ ๑๐๐,๐๐๐ คน) ๓.๔ ร้อยละของแผนพัฒนาพื้นที่ที่มีการบูรณาการการจัดการกับภัยพิบัติเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๔.๑ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ ๘๕ และแหล่งน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ ๘๕ (ร้อยละ) ๔.๒ ร้อยละของพื้นที่ที่คุณภาพอากาศดีขึ้น ร้อยละ ๘๐ (ร้อยละ) ๔.๓ ระดับเสียงรบกวนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ) ๔.๔ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องร้อยละ ๘๐ (ร้อยละ) ๔.๕ ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๐ (ร้อยละ) ๔.๖ ขยะอันตรายได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ (ร้อยละ) ๔.๗ มีการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ๑ ภาค (จำนวนภาค) ๔.๘ มีเมืองต้นแบบที่พัฒนาพื้นฐานภูมิอากาศอย่างน้อย ๒๐ เมือง (จำนวนเมือง) ๔.๙ มีพื้นที่สีเขียวสาธารณะในภาพรวมของประเทศ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ตารางเมตรต่อคน (ตารางเมตรต่อคน) ๔.๑๐ มีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมที่มีประสิทธิภาพ	๕.๑ การบริโภคในประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปริมาณลดลง (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) ๕.๒ วิถีชีวิตที่ปรับเปลี่ยนเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ๓๕ จังหวัด ๕๔ พื้นที่ (จำนวนจังหวัด/พื้นที่) ๕.๓ สัดส่วนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนต่อพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๕.๔ จำนวนการฟื้นฟูดินและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (ไร่) ๑ ใน ๖๗ (ไร่ต่อไร่) ๕.๕ สัดส่วนของหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการและสัดส่วนมูลค่าการจ้างงานและบุคลากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๕.๖ การริเริ่มและความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (จำนวน) ๕.๗ มีการประชุมระดับ SEA ไปในพื้นที่สำคัญด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (มี/ไม่มี) ๕.๘ การดำเนินการภายใต้ความตกลงระดับภูมิภาค ทหภูมิ และระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (จำนวน)
กลยุทธ์	- การอนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน - การเสริมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานทรัพยากรที่ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน	- การอนุรักษ์ พื้นที่ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์ - การเสริมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานทรัพยากรที่ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน	- การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน - การเสริมสร้างความพร้อมในการปรับตัวและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทั้งระบบ	- การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ลด และ ฟื้นฟูมลพิษ - การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม - การเสริมความพร้อมของภาคีการพัฒนาชุมชน	- การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน - การส่งเสริมคุณค่าและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม - การส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือและโครงสร้างเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การส่งเสริมการพัฒนาโครงการและเครือข่ายเพื่อยกระดับกระบวนการด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ ๔ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๒.๓.๖ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จัดทำโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีกรอบการดำเนินงาน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (แผนระดับ ๑) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ ๒) ภายใต้ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยยึดหลักแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และหลักการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนแม่บทการบริหารจัดการ

ทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ไว้ ดังนี้ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการผลิต มั่นคง ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภายใต้ การพัฒนาอย่างสมดุลโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประกอบด้วย ๖ ด้าน คือ ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ด้านที่ ๓ การจัดการ น้ำท่วมและอุทกภัย ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟู สภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ (สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ ๒๕๖๒)

๒.๓.๗ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นเพื่อเป็น กรอบและแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะให้เกิดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ของประเทศและการเปลี่ยนแปลงบริบทในระดับประเทศและระดับโลก และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน ของทุกภาคส่วน โดยเป้าหมายการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้ ๑) ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๐ ๒) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๖๐ ๓) มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่าง ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ ๔) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ โดยมี มาตรการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

๑. มาตรการที่ ๑ การจัดการขยะที่ต้นทาง โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการควบคุมป้องกัน ลด และใช้ประโยชน์ขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ โดยความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ของเสียอันตรายชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ที่สามารถใช้ซ้ำหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การคัดแยกและเก็บรวบรวมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือส่งกำจัดอย่างเหมาะสม การควบคุมการนำเข้าพลาสติก และขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ รวมทั้งศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยของ อปท. และพัฒนาระบบหรือรูปแบบเพื่อคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางตามประเภท ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบขยะ

๒. มาตรการที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการเพิ่ม ศักยภาพการกำจัดขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรม ที่เป็นอันตรายอย่างถูกต้อง เพื่อให้มีสถานที่กำจัดขยะ ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นและครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และส่งเสริมให้เอกชนร่วมทุนในการจัดการขยะ รวมทั้ง กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่กำจัดขยะ ร้านรับซื้อของเก่า โรงงานรีไซเคิล ทุกประเภท

โรงงานหรือสถานประกอบกิจการถอดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม และกำหนดแนวทางการจัดการขยะที่ยังไม่มีระบบการจัดการหรือขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะจะเป็นปัญหาในอนาคต

๓. มาตรการที่ ๓ การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ มุ่งเน้นการพัฒนานโยบายให้ครอบคลุมการจัดการที่ต้นทาง ตาม Product Life Cycle โดยการพัฒนากฎหมายเดิมหรือกฎหมายใหม่เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะ ผลักดันการออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้พัฒนาหรือปรับปรุงฐานข้อมูลการจัดการขยะ ทั้ง ๔ ประเภท ให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สร้างกระบวนการรับรู้และความตระหนักของประชาชน ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๒.๓.๘ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละออง”

จากสถานการณ์ฝุ่นละอองที่มักจะเกินมาตรฐานในช่วงต้นปีของทุกปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันกำหนดแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก PM๒.๕ ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแนวทางและมาตรการฯ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ และต่อมาในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ “การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละออง” เป็นวาระแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษ ด้านฝุ่นละออง” และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในภาพรวมของประเทศและในพื้นที่วิกฤต โดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วน และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอน/การปฏิบัติงานที่ชัดเจนในช่วงสถานการณ์วิกฤตปัญหาฝุ่นละออง ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ได้แก่ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหามลพิษในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ เพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) โดยมีแนวทางการดำเนินงานในการควบคุมและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท ซึ่งประกอบด้วยมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่ ยานพาหนะ การเผาในที่โล่ง/ภาคการเกษตร การก่อสร้างและผังเมือง อุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน และ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในอนาคต

๒.๓.๙ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางระยะยาวในการเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครอบคลุมการส่งเสริมรูปแบบการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การดำเนินงานตามแผนแม่บทนี้จะแบ่งแผนปฏิบัติงานเป็นระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว มีการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน รวมถึงปรับปรุงแผนแม่บทฯ ทุก ๑๐ ปี โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ โดยไม่กระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือลดการเติบโตของขีดความสามารถในการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ๒) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำในภาคของเสีย มุ่งเน้นการจัดการของเสียอย่างครบวงจรตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ การลดปริมาณของเสียจากแหล่งกำเนิดตามแนวทาง 3Rs ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียและการสนับสนุนการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงานด้วยเทคโนโลยีสะอาด และ ๓) การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาข้อมูล งานศึกษาวิจัย และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน พัฒนากลไกทางการเงินสำหรับสนับสนุนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นการพัฒนาคน สร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็ง และสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเจรจา และสร้างความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศให้เกิดความเป็นเอกภาพ

๒.๓.๑๐ ยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย มุ่งพัฒนาศักยภาพการลดก๊าซเรือนกระจกของไทยในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำเป้าหมาย NDCs ของประเทศฉบับต่อไป ให้กับ UNFCCC การปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ในสาขาเกษตร สาขาป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดิน และสาขาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีเป้าหมาย การร่วมมือกับประชาคมโลกในการพยายามควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกไม่ให้เกิน ๑.๕ - ๒ องศาเซลเซียส โดยมุ่งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเข้มข้น ตามข้อ ๔ วรรค ๑๙ ของความตกลงปารีส ซึ่งประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายที่จะมีระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด ณ ปี ๒๐๓๐ มุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยเร็วที่สุด

ภายในครึ่งหลังของศตวรรษนี้ และมีความพยายามในการมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ภายในปี ๒๐๖๕

๒.๓.๑๑ แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓

แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓ มุ่งเน้นการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและขนส่ง การจัดการของเสีย และกระบวนการทางอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ โดยมีเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ร้อยละ ๒๐ - ๒๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ จากกรณีปกติ และได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ในประเด็นหลัก อาทิ การจัดการน้ำ ความมั่นคงทางอาหาร การเกษตรที่ยั่งยืนและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม การจัดการผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ ๔๐ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมรักษาป่าโดยชุมชน การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การมีส่วนร่วมในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง การรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การลดบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การยกระดับ/ศึกษาแบบจำลองด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปรับตัว และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในระดับภูมิภาคเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติที่ดี

๒.๓.๑๒ แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะมุ่งผลสำเร็จในระยะยาว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ โดยมีการติดตามประเมินผลความสำเร็จและความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนเป็นระยะ เพื่อให้สามารถปรับปรุงแผนให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคต จึงได้กำหนดเป้าหมายของแผนออกเป็น ๓ ระยะ คือ ๑) เป้าหมายระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) เป็นการดำเนินการในประเด็นที่เป็นการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินการที่ต้องการกลไกการผลักดันในระดับนโยบาย ๒) เป้าหมายระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนากลไกและสร้างขีดความสามารถตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ๓) เป้าหมายระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๗๐ – ๒๕๘๐) เป็นการดำเนินการที่เป็นการพัฒนา กลไกและสร้างขีดความสามารถตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานและเป็นการดำเนินงานในประเด็นที่มีความต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของแผน รวมทั้งภายหลังสิ้นสุดแผนเพื่อให้ได้ซึ่งผลลัพธ์และบรรลุเป้าหมายตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ โดยกำหนดแนวทางและมาตรการแบ่งออกเป็น ๖ สาขาหลัก ได้แก่

(๑) การจัดการน้ำ การพัฒนากลไกและแนวทางขับเคลื่อนการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ และการสร้างความพร้อมในการรับมือและการจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการจัดการน้ำ

(๒) การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร และการรักษาความมั่นคงทางอาหาร

(๓) การท่องเที่ยว การจัดการความเสี่ยงและลดผลกระทบจากภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) สาธารณสุข การพัฒนากลไกการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มขีดความสามารถของระบบสาธารณสุขและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

(๕) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม

(๖) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ การพัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

๒.๓.๑๓ แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๑)

เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (SDG 12: Ensure sustainable consumption and production patterns) เป็นเป้าหมายหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๔ เป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายให้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการสนับสนุนของ Thailand – EU Policy Dialogues Support Facility (PDSF) ได้จัดทำแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๑) (Sustainable Consumption and Production Roadmap ๒๐๑๗ - ๒๐๓๗ (Revised Version ๑)) โดยปรับกรอบระยะเวลาของแผนขับเคลื่อนฯ ให้สิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ตามกรอบระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) บนฐานของภาพอนาคตที่ประสงค์ คือ “สังคมเศรษฐกิจพอเพียงบนฐานนวัตกรรม” เพื่อเป็นทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของประเทศไทย ในระยะ ๒๐ ปี โดยคาดหวังให้เกิดการปรับเปลี่ยนสังคมการผลิตและการบริโภคอย่างต่อเนื่อง ให้มีรูปแบบหรือคุณลักษณะในทิศทางตามความคาดหวังของโลกดังที่ได้กำหนดไว้ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มุ่งสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ ตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมายในภาพรวม (Ultimate Goal) ของแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๘๐ คือ การปรับเปลี่ยนสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงคุณค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ โดยน้อมนำหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ และเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งมีการนำเสนอข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อนำไปใช้ประกอบในกระบวนการตัดสินใจทางสังคม ทั้งนี้ ภาคส่วนหลักที่มีส่วนขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม การผลิต ภาคเกษตรกรรมและอาหาร ภาคบริการและการท่องเที่ยว ภาคเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการจัดซื้อจัดจ้างยั่งยืน และภาคการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และการศึกษา (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๖๐.)

๒.๓.๑๔ โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (Bio-Circular-Green Economy : BCG Economy)

โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy) โมเดลเศรษฐกิจแบบใหม่ หรือ BCG โมเดล เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมที่จะพัฒนาเศรษฐกิจสามมิติไปพร้อมกัน ประกอบด้วยสามเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ B ย่อมาจาก Bio Economy คือ ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า C ย่อมาจาก Circular Economy คือ ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และ G ย่อมาจาก Green Economy คือ ระบบเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งมุ่งแก้ไขปัญหาลพิษเพื่อลดผลกระทบต่อโลกอย่างยั่งยืน ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยฐานความเข้มแข็งของประเทศอันประกอบด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเจ้าของสินค้าและบริการมูลค่าสูงที่ยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลสมัยใหม่来帮助หลายข้อจำกัด ให้เกิดการก้าวกระโดดของการพัฒนาต่อยอด สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน กระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) รวมถึงการรักษาฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพให้สมดุลด้วยการใช้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ที่เรียกว่า “โมเดลเศรษฐกิจ BCG”

๒.๓.๑๕ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG

พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ ให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป และให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ – เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ นั้น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะ

เลขานุการของคณะกรรมการบริหารฯ จึงจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อเป็นกรอบการทำงาน สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมขับเคลื่อนวาระแห่งชาตินี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและยั่งยืน

โดยที่แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๑๓ มาตรการหลัก โดยสรุปดังนี้

๑. พัฒนาล้างข้อมูลดิจิทัลของทุนความหลากหลายทางชีวภาพ ทุนวัฒนธรรม และทุนทางปัญญา โดยการพัฒนาาระบบจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลตามมาตรฐาน ตั้งแต่ระดับดีเอ็นเอ ระบบนิเวศ ผลิตภัณฑ์ บริการ ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ทั้งด้านประเภทคุณภาพและปริมาณ ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ในการวางแผนอนุรักษ์ฟื้นฟูใช้ประโยชน์ในการสร้างเศรษฐกิจ BCG เศรษฐกิจ ชุมชน และเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

๒. เพิ่มทุนทรัพยากรของชาติด้วยการผสานพลังของรัฐ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานวิจัย โดยการส่งเสริมเอกชนในการปลูกและดูแลป่าทุกประเภทในพื้นที่ของรัฐด้วยกลไก Carbon Credit และจัดสรร Carbon Credit รัฐ: เอกชน (ผู้ปลูกและดูแล) ในสัดส่วน ๑๐: ๙๐ และวิจัยและพัฒนาพันธุ์ สร้างนวัตกรรม ระบบการบริหารจัดการ การดูแลรักษา การติดตามให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

๓. พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ BCG โดยการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคด้วยการเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทานในแต่ละภูมิภาคเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และพัฒนาสินค้าและบริการด้วยหลักการ BCG เชื่อมโยงการเกษตรทางเลือก/เกษตรสมัยใหม่ การแปรรูป การท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและเศรษฐกิจโลก

๔. ปรับระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง โดยเน้นเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย ด้วยการปรับปรุงพันธุ์ มาตรฐานปัจจัยการผลิต ระบบการจัดการฟาร์ม ระบบการจัดเก็บและกระจายสินค้า เพิ่ม GDP จากความหลากหลายของสินค้าเกษตร เช่น เมล็ดพันธุ์ไม้ผล ไม้ตัดดอก ไข่ ไม้เศรษฐกิจ สมุนไพร แมลง และสัตว์เศรษฐกิจ เป็นต้น ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงและสามารถใช้องค์ความรู้ที่เหมาะสมได้ และพัฒนาระบบเกษตรแบบองค์รวม เชื่อมโยง B C และ G ทั้งจังหวัด เช่น ราชบุรีโมเดล เป็นต้น

๕. พัฒนาคูณภาพและความปลอดภัยของอาหารริมทางและอาหารท้องถิ่น โดยการยกระดับด้วย Food Machinery และมาตรฐานการประกอบอาหารที่ดี

๖. สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ด้วยการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากฐานชีวภาพให้มีนวัตกรรมที่สูงขึ้น เช่น สารสกัด สารประกอบฟังก์ชัน อาหารฟังก์ชัน ชีวเคมีภัณฑ์ เช่น โอลิโอเคมีคอล วัสดุชีวภาพ เช่น วัสดุคาร์บอนมูลค่าสูง ยา และวัคซีน เป็นต้น

๗. สร้างตลาดเพื่อรองรับนวัตกรรมของสินค้าและบริการ BCG โดยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การให้สิทธิประโยชน์ในการจัดซื้อของภาคเอกชนและภาคประชาชน การส่งเสริมฉลากที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจ หมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว การผลักดันกลไกราคาคาร์บอนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขันสำหรับ

ผลิตภัณฑ์วัสดุและเคมีชีวภาพ การจัดเก็บภาษีผู้สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการปลดล็อกการซื้อขายพลังงานชุมชน เป็นต้น

๘. ส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว โดยการสร้างโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียวด้วยการใช้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและการปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การสร้างคลัสเตอร์การท่องเที่ยวของจังหวัดหลักและกลุ่มจังหวัดรอง และการพัฒนาระบบการใช้จ่ายแบบ One Payment System สำหรับ การท่องเที่ยวเพื่อจัดทำคลังข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

๙. ยกระดับสินค้าและบริการ BCG สู่มাত্রฐานการผลิตยั่งยืน โดยการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมสีเขียว การเงินสีเขียว และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

๑๐. ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ BCG สู่มাত্রฐานสากลด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการขยายขนาดการผลิต โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์ ทดสอบ รับรอง และขึ้นทะเบียนสินค้า BCG โดยเฉพาะสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย สารสกัด ชีวเคมีภัณฑ์ ยา วัคซีน เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ

๑๑. ส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) การประกอบการรูปแบบใหม่บนฐานเศรษฐกิจ BCG โดยการบ่มเพาะผู้ประกอบการทั้งความรู้ด้านนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจ การส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐานในภาครัฐ และการส่งเสริมให้เข้าถึงแหล่งทุนและผู้เชี่ยวชาญในภาครัฐ

๑๒. สร้างและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในทุกระดับ ตั้งแต่กลุ่มชุมชนและฐานราก กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มผู้พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง กลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการเทคโนโลยี

๑๓. เชื่อมโยงกับสากลในทุกมิติ ทั้งการพัฒนางานองค์ความรู้ การดึงดูดบุคลากร การค้า และการลงทุน โดยการสร้างและพัฒนาเครือข่ายวิจัย การค้าและการลงทุนทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก การดึงดูดผู้เชี่ยวชาญ นักลงทุนจากต่างประเทศด้วยการให้สิทธิประโยชน์และการสร้างระบบนิเวศ นวัตกรรมที่เหมาะสม เช่น Smart Visa เป็นต้น

๒.๓.๑๖ แผนปฏิบัติการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ขับเคลื่อนกระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์

๑. เสริมสร้าง ค่านิยมหลักและวัฒนธรรมที่สร้าง กระบวนทัศน์ใหม่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน
 ๒. ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน
 ๓. ยกระดับองค์กรสู่ความเป็นเลิศอย่างมีธรรมาภิบาล
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล
๑. จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
 ๒. สงวน อนุรักษ์ ปันฟู ให้เกิดความสมบูรณ์เชิงพื้นที่
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความสมดุลและยั่งยืนด้านทรัพยากรน้ำให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และรักษาระบบนิเวศ ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์
๑. อนุรักษ์ ปันฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อการจัดสรรน้ำให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
 ๒. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำและจัดการสภาวะวิกฤตน้ำ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์
๑. ดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy)
 ๒. เสริมสร้างระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เพิ่มศักยภาพองค์กรรองรับวิถีใหม่และนวัตกรรมใหม่ ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์
๑. เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤต
 ๒. ขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล

๒.๓.๑๗ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสอดคล้องต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติราชการฯ ๖ ด้าน โดยมีประมาณการวงเงินงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ รวมทั้งสิ้น ๕,๖๗๑.๘๘ ล้านบาท ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติราชการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๒. แผนปฏิบัติราชการด้านการสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (ด้านทรัพยากรทางบก/ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ)
๓. แผนปฏิบัติราชการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมินิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พื้นที่สีเขียว และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

๔. แผนปฏิบัติการด้านการยกระดับกระบวนการทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (ด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๕. แผนปฏิบัติการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ และการขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัล

๒.๔ สรุปการวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนสถานการณ์และทิศทางนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนนโยบายและแผนพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนที่กองทุนสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญ เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในระยะ ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แนวทางการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมควรเน้นกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อประเทศ เช่น ปัญหาฝุ่น PM_{2.5} การลดก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ การแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้ง และปัญหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และขยะมูลฝอย ทั้งนี้ เพื่อให้สังคมและรัฐบาลตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของกองทุนสิ่งแวดล้อมและนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เพื่อสนับสนุนกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ แนวโน้มของประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่กองทุนสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญใน ๕ ด้าน ดังนี้

๑) การควบคุมมลพิษที่ส่งผลกระทบรุนแรงในวงกว้างที่ควรเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) และปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและชุมชนเมืองทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มภายหลังจากการค้นพบวัคซีน COVID - 19 หรือการรักษาที่มีประสิทธิภาพ มลพิษทางอากาศอาจมีอัตราเร่งเพิ่มขึ้นโดยแรงขับเคลื่อนจากภาคเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมที่ฟื้นตัวจะเร่งเพิ่มกิจกรรมของมนุษย์อย่างรวดเร็ว จึงควรต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และป้องกัน ควบคุมเฝ้าระวังสถานการณ์ และป้องกันสุขภาพผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งควรมีการจัดทำระบบเตือนภัย การสื่อสารให้ความรู้ การเฝ้าระวังควบคุมและลดการปลดปล่อยที่แหล่งกำเนิดต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัด

๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจกและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความรุนแรงขึ้น ประเทศไทยต้องเผชิญและรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฤดูกาล การเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและการแพร่กระจายของเชื้อโรคและพาหะนำโรค นำมาซึ่งการเกิดโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาวที่สอดคล้องกับการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาระบบ

การรายงานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผล การลดก๊าซเรือนกระจกที่ครอบคลุมทุกสาขา โดยมีความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลในทุกภาคส่วน และดำเนินงานตามแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจก

๓) การป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องการความเร่งด่วนในแก้ไขปัญหา การปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดให้มีพื้นที่สีเขียวภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ จำนวนร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยเป็นพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๕ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๕ และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๕ และนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ และป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของชาติให้มียังน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

๔) การแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้ง ประเทศไทยมีความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นในอนาคตจากการขยายตัวของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยขาดการคำนึงถึงศักยภาพของกลุ่มน้ำ และการใช้น้ำเพื่อการผลิตและอุปโภคอย่างไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะภาคการเกษตร ประกอบกับการบริหารจัดการน้ำทั้งในมิติเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะน้ำแล้งหรือน้ำท่วมยังขาดกลไกในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความเสียหายจำนวนมากต่อภาคการผลิตและประชาชน รวมถึงระบบนิเวศอย่างกว้างขวางจากสถานการณ์และเงื่อนไขการใช้น้ำดังกล่าว ประเทศไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมทั้งการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ดังนั้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ จึงมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคงเพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน

๕) การแก้ไขปัญหาปัญหาขยะมูลฝอย โดยขับเคลื่อนการลด ละ เลิก ใช้พลาสติก รวมถึงถุงที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use) ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ตามนโยบายของรัฐบาล มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ โดยเร่งรัดลดขยะพลาสติกโดยลดปริมาณการเกิดขยะจากต้นทาง เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการบริโภค การคัดแยกและการใช้ประโยชน์ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และคำนึงถึงการนำของเสียจากกระบวนการผลิตไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงลดการปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยเฉพาะขยะในทะเล สนับสนุนการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่มีความคงทนใช้ซ้ำได้หลายครั้งและใช้วัตถุดิบน้อยลง รวมทั้งพัฒนาระบบการคัดแยกขยะในท้องถิ่น

๒.๕ สรุปผลการวิเคราะห์การสนับสนุนเงินกองทุนที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงของความสอดคล้องกับสถานการณ์และประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญกับนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา พบว่า กองทุน

สิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นการสนับสนุนการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เร่งรัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน การควบคุมมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในวงกว้างที่ควรเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และการสนับสนุนโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่สอดคล้องตามแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓ แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (NAP) ยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ (LT-LEDS) ของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นให้การสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑) มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ โดยการให้การสนับสนุนในส่วนของเงินกู้ให้กับภาคอุตสาหกรรม ส่วนภาคเกษตรกรรมเน้นการควบคุมและลดมลพิษจากการเผาเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว อ้อย เป็นต้น ส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เป็นเครื่องมือในการจูงใจไม่ให้มีการเผาอ้อย รวมทั้งการรณรงค์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากเห็นได้จากที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในลักษณะชุดโครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” ให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด รวมถึงการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการจัดการปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน

๒) การจัดการขยะ โดยยังคงเน้นแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญกับการลดการใช้ทรัพยากรและลดปริมาณของเสียตั้งแต่ต้นทางหรือที่แหล่งกำเนิด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้การลงทุนจัดสร้างระบบรวมลดน้อยลง โดยเน้นการป้องกันและยึดหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย โดยนำเครื่องมือเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างแรงจูงใจและภาระรับผิดชอบในการลดการก่อมลพิษ การเสริมสร้างให้ชุมชนสามารถจัดการขยะโดยรวมกลุ่มพื้นที่ (Clustering) เพื่อลดปัญหาในระดับพื้นที่ และลดข้อจำกัดด้านศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่ไม่สามารถดำเนินการโดยลำพังได้ โดยมีมาตรการจูงใจที่จะให้ท้องถิ่นดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับชุมชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกต้อง ส่งเสริมการกำจัดขยะและของเสียอันตรายที่มีประสิทธิภาพ โดยที่ผ่านมากองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๔) ในลักษณะเป็นชุดโครงการ อาทิเช่น โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุดที่ ๒ และชุดที่ ๓ จำนวน ๖๗๕ โครงการ

อีกทั้งมีโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๑) เพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวม

๓) มุ่งเน้นการส่งเสริมการปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าต้นน้ำ และพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ รวมถึงการเพิ่มพื้นที่ป่า ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ที่ใกล้สูญพันธุ์ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์ รวมไปถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท ทั้งนี้ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน และแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเน้นการอนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลด ภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์ป่า และพืชเฉพาะถิ่น ป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในแหล่งที่อยู่อาศัย ตามธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชนสร้างระบบ ฐานข้อมูล ให้มีความสำคัญกับพันธกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่ผ่านมากองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนโครงการด้านการปกป้อง คุ้มครอง และฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ป่าต้นน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความยั่งยืน และการสนับสนุนในลักษณะชุดโครงการ โครงการส่งเสริม เครือข่าย ทสม. ในการดำเนินงานโครงการ โคก หนอง นา โมเดล และการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ให้แก่ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ทั้งหมด ๙๕ แห่ง ในพื้นที่ ๕๕ จังหวัด

๔) การสนับสนุนโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในด้านการลดการปล่อยก๊าซ เรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุน โครงการการพัฒนาศักยภาพสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) เพื่อพัฒนาแผนงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด ขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) โดย ทสจ. ทั้ง ๗๖ จังหวัด เข้าร่วมดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก และแผนการลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัดและจัดทำรายงานสภาพการณ์ความเสี่ยง (Risk Profile) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของจังหวัด ตามแนวทางของแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศแห่งชาติ และจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทสจ. ในการพัฒนา โครงการดูดซับก๊าซเรือนกระจกจากพื้นที่สีเขียว การติดตามประเมินผลมาตรการลดก๊าซเรือนกระจก รวมถึง รายงานสภาพการณ์ความเสี่ยง (Risk Profile) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดทำแผนปฏิบัติการ ในระดับพื้นที่

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และประเด็นกลยุทธ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT ANALYSIS)

ผลจากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำและพัฒนากลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานให้สามารถขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ด้านสภาพแวดล้อม ภายใน และภายนอก สรุปได้ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
๑) กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นกลไกทางการเงินเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมภาคีเครือข่ายของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒) รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุน ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งคืนคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน และสามารถนำมาใช้เพื่อการสนับสนุน โครงการและบริหารจัดการกองทุนได้โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) มีแผนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการบริหาร และกำกับการดำเนินงานของกองทุนเป็นกรอบในการดำเนินการ ในด้านต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น แผนปฏิบัติการระยะยาว แผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม แผนจัดทำรายได้ แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล และแผนปฏิบัติการดิจิทัล ๔) กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแนวปฏิบัติในการทำงานที่ชัดเจน เป็นมาตรฐาน ได้แก่ ระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอจัดสรรเงินกองทุนที่ชัดเจน และมีการจัดทำเอกสาร คู่มือให้แก่ผู้สนใจขอเงินอุดหนุน และเงินกู้จากกองทุน	๑) ช่องทางในการจัดหาแหล่งรายได้ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังมีไม่มากพอและไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีความเสี่ยงจากความมั่นคงของแหล่งรายได้ซึ่งไม่สมดุลกับเงินทุนที่กองทุนสิ่งแวดล้อม ต้องให้การสนับสนุนในอนาคต ๒) พระราชกฤษฎีกา การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่งผลให้กองทุนสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องนำเงินทุนหรือกำไรส่วนเกินส่งคืนคลังเพื่อเป็นรายได้แผ่นดิน ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) กองทุนยังขาดทักษะด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดทิศทางในการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงยังไม่สามารถทำให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจถึงภารกิจหลักของกองทุนสิ่งแวดล้อม ๔) กองทุนสิ่งแวดล้อม มีการบริหารงาน ๒ ส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ สผ. และ กรมบัญชีกลาง ทำให้ไม่สามารถบริหารงานได้แบบเบ็ดเสร็จ เนื่องจากเป็นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน แต่ไม่รวมอยู่ในองค์กรเดียวกัน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
สิ่งแวดล้อม รวมถึงมีตัวชี้วัดมาตรฐานสำหรับโครงการภายใต้มาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ๕) มีการพัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ เช่น Smart E-Fund ที่เป็นช่องทางช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในการยื่นข้อเสนอโครงการเบื้องต้น การตรวจสอบสถานะโครงการของตนเอง และรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้อย่างครบวงจร ๖) กองทุนสิ่งแวดล้อม มีกลไกการบริหารงานที่ครอบคลุมทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ประกอบด้วยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการระดับนโยบาย และคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกรรมการระดับบริหาร และจัดการกองทุน และคณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่เพื่อสนับสนุนภารกิจที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน ๕ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการ ครอบคลุมทั้งด้านมลพิษ ทรัพยากรธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คณะอนุกรรมการพิจารณาตามกฎหมายของกองทุนสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ๗) กรมบัญชีกลาง ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการกองทุน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงิน การคลัง และการบัญชี และมี บมจ.ธนาคารกรุงไทย ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการกองทุนในส่วนของเงินกู้และรับภาระหนี้สูญให้กับกองทุนสิ่งแวดล้อม ๘) มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมประสบการณ์ของบุคลากรทุกระดับเพื่อรองรับภารกิจในอนาคตของกองทุนสิ่งแวดล้อม	๕) การบริหารงานยังเป็นระบบราชการ ซึ่งยังไม่มีคล่องตัวและอิสระในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๖) สถาบันการเงินที่เป็นช่องทางปล่อยเงินกู้ของกองทุนมีเพียงธนาคารเดียว ทำให้โอกาสในการปล่อยเงินกู้ให้ลูกค้า ซึ่งเป็นลูกค้าเงินกู้ของธนาคารอื่น อาจไม่ได้รับความสะดวกในการรับบริการ ๗) บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง เช่น ด้านการเงิน การบัญชี ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านวิศวกรรมศาสตร์ และด้านการต่างประเทศ มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๘) ขั้นตอนการเสนอขอโครงการและเขียนข้อเสนอโครงการค่อนข้างมาก ข้อมูลที่ต้องให้รายละเอียดในข้อเสนอโครงการมีจำนวนมาก ซึ่งเป็นภาระกับหน่วยงานที่ยื่นขอ ทำให้หน่วยงาน/ชุมชนในพื้นที่ ยังไม่สามารถเข้าถึงกองทุนได้ ๙) หลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังขาดความครบถ้วนและชัดเจน ส่งผลให้ต้องใช้ดุลยพินิจในการบริหารงานกองทุนในบางประเด็น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการกำหนดมาตรฐาน และผลการดำเนินงานของกองทุนในระยะยาว ๑๐) การกำหนดเป้าหมายการสนับสนุนเงินให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โครงการ และ/หรือ กิจกรรม ยังขาดความเชื่อมโยงการพิจารณาาร่วมกับการคาดการณ์สถานะทางการเงิน การคลัง และความสามารถในการจัดหารายได้ของกองทุนในระยะยาว ซึ่งส่งผลต่อการประเมินผลการดำเนินงาน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
๙) กองทุนสิ่งแวดล้อมมีระบบการปฏิบัติงานที่สามารถรองรับการทำงานนอกสถานที่ทำงาน (WFH) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑๐) การสนับสนุนเงินกู้แก่ภาคเอกชน เป็นยุทธศาสตร์ด้านรายรับ ทำให้มีรายได้กลับเข้ามาสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม ๑๑) ประสานโครงการ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความหลากหลาย จึงเปิดกว้างให้กองทุนสามารถให้เงินอุดหนุนและเงินกู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างหลากหลาย แสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่จะเป็นแหล่งเงินเพื่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศ ๑๒) กองทุนได้รับการตรวจสอบการบริหารงานกองทุน โดยหน่วยตรวจสอบจากส่วนราชการ ซึ่งเป็น Third Party ทุกปีงบประมาณ ได้แก่ กลุ่มตรวจสอบภายใน สผ. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินงาน	

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส	อุปสรรค
๑) มีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระยะยาว กรอบนโยบายการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะกลาง และมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรมีการดำเนินการในระยะเร่งด่วน เช่น การประกาศให้ขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดกรอบทิศทางการสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	๑) กองทุนสิ่งแวดล้อมพบปัญหาอุปสรรคและข้อร้องเรียนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรา ๘๘ และ ๙๓ โดยเฉพาะเรื่องอัตราค่าบริการที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมถึงการขอให้กำหนดอัตราหักส่งเงินค่าบริการอย่างเป็นธรรม โดยสอดคล้องกับหลักวิชาการ และกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามข้อกำหนดระหว่างหลายหน่วยงานที่มีการบังคับใช้ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โอกาส	อุปสรรค
๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนต่าง ๆ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าหมาย เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐไว้อย่างชัดเจน ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีโอกาสที่สามารถกำหนดกรอบทิศทางการรับการสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ๓) ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้การบริหารงานมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับได้เปิดช่องปรับปรุงการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงได้มีการปรับและเพิ่มแหล่งที่มาและเพิ่มการใช้จ่ายเงินกองทุนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและทันต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวยิ่งขึ้น ๔) การกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDCs) ของประเทศไทย ทำให้ทิศทางนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศเป็นวาระแห่งชาติที่มีความสำคัญ และกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกทางการเงินเพื่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) จึงเป็นโอกาสที่สำคัญในการดำเนินการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินทุนในระดับนานาชาติ เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการดำเนินการกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ร่วมกับประชาคมโลก ๕) องค์กรระหว่างประเทศ เช่น กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) จะสนับสนุนเงินด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (mitigation) และการปรับตัวต่อผลกระทบ (adaptation) ให้กับประเทศกำลังพัฒนา	๒) กลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจการเขียนข้อเสนอโครงการ ขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ต้องใช้เวลาปรับแก้ค่อนข้างนาน ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ๓) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้ภาคธุรกิจเอกชนชะลอการลงทุนระยะยาวออกไปตามภาวะเศรษฐกิจที่หดตัวอย่างมาก ๔) สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานภาครัฐมีแนวโน้มลดลง ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้ากองทุน ๕) การขอรับเงินช่วยเหลือจากจากองค์กรหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ ต้องมีการปรับปรุงการดำเนินงานระเบียบ หลักเกณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ของแหล่งเงินทุน

โอกาส	อุปสรรค
ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถยกระดับการบริหารจัดการกองทุนให้สอดคล้องตามมาตรฐานสากล สามารถสนับสนุนโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ๖) การจำแนกหมวดหมู่สำหรับกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Taxonomy) ที่ชัดเจน เป็นการส่งเสริมธุรกิจสีเขียว (environmentally sustainable) และการสนับสนุนบทบาทของตลาดทุนและตลาดเงิน เช่น การออกพันธบัตรสีเขียว (Green Bonds) ที่ให้ความสำคัญต่อการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ซึ่งกองทุนสิ่งแวดล้อมมีโอกาสในการส่งเสริมการทำงานระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๗) มาตรการกีดกันทางการค้า ในส่วนของการค้าระหว่างประเทศ มีการนำมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมมาควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้า ทำให้ภาคเอกชนต้องมีการปรับตัวและให้ความสำคัญในการยกระดับการประกอบการให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ๘) เทคโนโลยี และ Application สำเร็จรูปในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีการพัฒนาที่หลากหลาย ทำให้มีทางเลือกในการประยุกต์ใช้งาน รวมทั้งนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) การบูรณาการฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็วขึ้น ประกอบกับ ประชาชนเริ่มคุ้นเคยกับระบบการให้บริการผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยให้การเข้าถึงผู้รับบริการมีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีต้นทุนที่ต่ำลง ๙) มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เห็นเป็นรูปธรรมและเกิดจากการทำงานของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน	

๓.๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ และมาตรการ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

จากข้อมูลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามข้างต้น สามารถนำมากำหนดกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ด้วยการใช้ TOWS Matrix ((T) Threats, (O) Opportunities, (W) Weaknesses, (S) Strengths) โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับอุปสรรค จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับอุปสรรค ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๓.๒.๑ กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) มีที่มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาด้วยกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็งภายในเพื่อนำโอกาสที่ดีจากภายนอกมาใช้ เมื่อพิจารณาจากจุดแข็งและโอกาสของกองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่ามีแนวทางที่เป็นโอกาสในการดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกในประเด็นต่อไปนี้

๑) จุดแข็งในเรื่องกองทุนสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และบทบาทของกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นกลไกทางการเงินเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นรูปธรรม และมีแนวปฏิบัติในการทำงานที่ชัดเจนเป็นมาตรฐาน ได้แก่ ระเบียบหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอจัดสรรเงินกองทุนที่ชัดเจน และมีการจัดทำเอกสาร คู่มือให้แก่ผู้สนใจขอเงินอุดหนุน และเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึง การจัดทำตัวชี้วัดมาตรฐาน สำหรับโครงการ/กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม จับคู่กับโอกาส ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการนโยบายเร่งด่วน ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถขยายการสนับสนุนในลักษณะโครงการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อสะท้อนการจัดการหรือการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในภาพรวมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

๒) การขอรับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนจากองค์กรระหว่างประเทศ ภายใต้แผนงานปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล (IKI) จากกระทรวงสิ่งแวดล้อม คุ้มครองธรรมชาติ และความปลอดภัยทางปรมาณู (BMU) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยให้ กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกทางการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย (Thailand Climate Initiative: ThaiCI) ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีโอกาสในการปรับเปลี่ยนการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และมีแหล่งเงินเพิ่มเติมในการให้การสนับสนุนโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อย่างไรก็ตาม ควรมีการเพิ่มโอกาสให้กองทุนมีแหล่งรายได้ที่ยั่งยืนจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ด้วย เช่น ภาคเอกชนและภาคธุรกิจได้ตระหนักถึงบทบาทและประกาศนโยบายความร่วมมือต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR) ในภาคธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสที่กองทุนสิ่งแวดล้อมจะร่วมมือกับ

ภาคเอกชน ทั้งในด้านการให้การสนับสนุนโครงการของภาคเอกชน ตลอดจนร่วมมือกันเป็นภาคีเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เป็นการนำจุดแข็งและอุปสรรคมาพิจารณาร่วมกันเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็งภายในเพื่อลดทอนหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคจากภายนอก เนื่องจากสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ภายในนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงป้องกันอุปสรรคจากภายนอก จุดแข็ง เรื่อง มีระบบสารสนเทศ Smart e-Fund ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการยื่นข้อเสนอโครงการเบื้องต้น พร้อมทั้งจะตรวจสอบสถานะโครงการของตนเอง และรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้อย่างครบวงจร และมีเครือข่ายที่แข็งแกร่งในการช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม จับคู่กับ อุปสรรค กลุ่มเป้าหมายภาคประชาชนที่เป็นเครือข่ายในระดับชุมชน ขาดความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ และการบริหารโครงการ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยในเรื่องการกรอกแบบฟอร์มในระบบการติดตามตรวจสอบ และพัฒนาระบบข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๓ กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดอ่อนภายในโดยใช้โอกาสที่ดีจากภายนอกเป็นกลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อกำจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในให้พร้อมที่จะคว้าโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในเชิงแก้ไข โดยที่องค์กรมีโอกาสนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่ได้ เมื่อพิจารณาการนำโอกาสที่มีอยู่ มาแก้ไขจุดอ่อนของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถกำหนดได้ ดังนี้

๑) กระบวนการจัดทำข้อเสนอโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนการเสนอขอโครงการและเขียนข้อเสนอโครงการค่อนข้างมาก ข้อมูลที่ต้องให้รายละเอียดในข้อเสนอโครงการมีจำนวนมาก ซึ่งเป็นภาระกับหน่วยงานที่ยื่นขอ ทำให้หน่วยงาน/ชุมชนในพื้นที่ ยังไม่สามารถเข้าถึงกองทุนได้ จึงควรมีการพัฒนากระบวนการการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ในลักษณะชุดโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดกรอบแนวทางการสนับสนุนโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ มีการระบุวัตถุประสงค์ แผนงาน และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่สนใจจะดำเนินโครงการยื่นเสนอโครงการภายใต้กรอบดังกล่าว และปรับกระบวนการพิจารณาให้กระชับ มุ่งนำเสนอในภาพรวม ซึ่งการปรับกระบวนการจัดสรรดังกล่าว จะทำให้การจัดสรรเงินเป็นไปตามแผนจัดสรรแล้ว ยังสามารถให้กลุ่มเป้าหมายในระดับชุมชนเข้าถึงเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๒) การประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอบทบาท ภารกิจ และการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมยังไม่มีทั่วถึงเท่าที่ควร ควรพัฒนารูปแบบและช่องทางการสื่อสารให้ทันสมัยเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยอาจขอความอนุเคราะห์สื่อของรัฐช่วยประชาสัมพันธ์โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคให้มีความรู้ทักษะด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ และควรมีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๓.๒.๔ กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) การเพิ่มประสิทธิภาพของการติดตามประเมินผลโครงการ และประเมินผลลัพธ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนถึงการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นข้อกำหนดของการประเมินทุนหมุนเวียนนั้น ถึงแม้ว่ากองทุนสิ่งแวดล้อมจะมีระบบติดตามการดำเนินงานทั้งในระหว่างดำเนินโครงการ และการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วก็ตาม แต่ควรมีการนำผลการติดตามและประเมินผล มาใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการ เป้าหมาย ผลลัพธ์ ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบ ความคุ้มค่าจากการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจน รวมทั้งควรมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการจัดเก็บข้อมูลผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการประเมินที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) เชิงป้องกัน (ST Strategy) เชิงแก้ไข (WO Strategy) สามารถนำมากำหนดกลยุทธ์แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้ ๓ กลยุทธ์ดังนี้

๑. กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม
๒. กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม
๓. กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ

๓.๓ การประเมินผลแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๑) ผลการดำเนินงานในส่วนที่ ๑ งานบริหารกองทุนตามแผนปฏิบัติการฯ

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๖.๐๐ ได้แก่

งานจัดประชุม ประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านมลพิษ คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลฯ และมีการเพิ่มงานประชุมของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) ผลการดำเนินงานในส่วนที่ ๒ งานขับเคลื่อนกลยุทธ์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามแหล่งเงินที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑) แผนงานที่ ๑ การจัดหารายได้

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๑ กิจกรรม ได้แก่

- ๑.๑) ดำเนินการทบทวนแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) แผนงานที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการรายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ
งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๕ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑) การขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน จัดทำคำขอตั้งงบฯ ดังกล่าวแล้วเสร็จ แต่ไม่ผ่าน
เกณฑ์การพิจารณาของสำนักงานงบประมาณ

๒.๒) การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียและกำจัดของเสีย
ตามมาตรา ๒๒ (๓)

๒.๓) การดำเนินงานโครงการในฐานะกลไกด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย
(ThaiCI)

๒.๔) การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกู้แก่ภาคเอกชน

๒.๕) การประสานขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate
Fund: GCF)

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๕๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

๒.๔) การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกู้แก่ภาคเอกชน

๒.๕) การประสานขอรับเงินสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate
Fund : GCF) ที่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้เนื่องจากมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

มาตรการที่ ๒ เพิ่มแหล่งเงินที่มีศักยภาพเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้ (ร่าง)
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑) แผนงานที่ ๑ การศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑) การศึกษาแนวทางและช่องทางในการหารายได้ใหม่เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมโดยมีการทบทวน
กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมากำหนดแหล่งเงินที่มีศักยภาพเป็น
แหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรมในการบริหารงานกองทุน เพื่อขับเคลื่อน
การทำงานให้มีประสิทธิภาพ

๑) แผนงานที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือ ที่เกี่ยวกับ
การบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่

๑.๑) การทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ประจำปี ๒๕๖๗)

๑.๒) จัดทำหลักเกณฑ์/แนวทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามกรอบทิศทางฯ
ปี ๖๖ – ๗๐ โดยได้ดำเนินการจัดทำประกาศคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่น

คำขอรับเงินช่วยเหลือและอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕

๑.๓) ปรับปรุงคู่มือบริหารโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

๒) แผนงานที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาโครงการ/ประสานการดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๔ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑) การจัดทำบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการตามมาตรา ๒๓ (๑)

๒.๒) การติดตามประเมินผลโครงการและจัดทำรายงานผลโครงการด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๓) การติดตามประเมินผลโครงการและชุดโครงการ และการจัดทำรายงานผลโครงการและชุดโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๔) การติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓) แผนงานที่ ๓ พัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศ/นวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่

๓.๑) โครงการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๒) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการดิจิทัลภาครัฐของกองทุน

๓.๓) การจัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และดำเนินการตามแผน

มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารงานภายในองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

๑) แผนงานที่ ๑ การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

๑.๑) การประชุมปิดการตรวจสอบกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร่วมกับกลุ่มงานตรวจสอบภายใน สผ.

๑.๒) การบริหารความเสี่ยง ประจำปีบัญชี ๒๕๖๖ และการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และแผนปฏิบัติการรองรับความเสี่ยง กองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๗

๒) แผนงานที่ ๒ การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๑ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑) การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของกองทุน และประเมินรายโครงการ

๓) แผนงานที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

๓.๑) การจัดทำนโยบายการกำกับองค์กรที่ดี กองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๓.๒) การจัดประชุมสัมมนาเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร

๔) แผนงานที่ ๔ การปรับปรุงการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๑ กิจกรรม ได้แก่

๔.๑ จัดทำ/ปรับปรุงคู่มือการบริหารโครงการมาตรฐานสากลโดยคู่มือดังกล่าวได้นำนโยบาย เรื่อง มาตรฐานการปกป้องด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของกองทุนสิ่งแวดล้อม (ESS) และนโยบายความเท่าเทียมระหว่างเพศของกองทุนสิ่งแวดล้อม (Gender) มาใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อเสนอโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๓ พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ กองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานที่ ๑ แนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่

- ๑.๑ การจัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก
- ๑.๒ การดำเนินการตามแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก
- ๑.๓ การจัดทำรายงานประจำปีกองทุนสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๒ การสำรวจความพึงพอใจ และระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

- ๑.๑ การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเป้าหมาย ในแต่ละปี
- ๑.๒ การสำรวจการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในแต่ละปี

มาตรการที่ ๔ พัฒนาศักยภาพบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๑ การบริหารทรัพยากรบุคคล

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

- ๑.๑ ทบทวนแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๖๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗) และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

- ๑.๒ การดำเนินงานตามแผนการบริหารด้านทรัพยากรบุคคล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนงานที่ ๒ การเสริมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่

- ๑.๑ การเสริมสร้างและพัฒนาทักษะบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกองค์กร (KM)
- ๑.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาทักษะบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงิน ตามมาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

แผนงานที่ ๑ การสนับสนุนเงินอุดหนุนตามตามมาตรา ๒๓ (๑) – ๒๓(๔)

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑ การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการมลพิษ

๑.๒ การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

หมายเหตุ แผนงานที่ ๑ ดำเนินการได้มากกว่าแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีกิจกรรมเพิ่มนอกเหนือจากที่ระบุ คือ การวิเคราะห์โครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนงานที่ ๒ การจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑ การสนับสนุนโครงการด้านการปกป้อง สภาพภูมิอากาศในประเทศไทย (ThaiCI) ภายใต้แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (IKI)

๑.๒ การสนับสนุนชุดโครงการส่งเสริมชุมชนในการคัดแยกขยะและจัดการน้ำเสียที่ต้นทาง บนพื้นที่เกาะดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนงานที่ ๓ การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน ผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

มาตรการที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก/กระบวนการจัดสรรเงินที่มีประสิทธิภาพ

แผนงานที่ ๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงิน

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ และติดตาม ความก้าวหน้า

๑.๒ การพัฒนาตัวชี้วัดของกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนงานที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม

งานที่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐ ได้แก่

๑.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายพี่เลี้ยง

๑.๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพเครือข่ายพี่เลี้ยง เพื่อช่วยพัฒนาข้อเสนอโครงการต่อผู้ยื่นข้อเสนอโครงการรายใหม่

จากผลการดำเนินงานข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากองทุนสิ่งแวดล้อมมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และสามารถดำเนินการได้บรรลุตามตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ เพราะเมื่อพิจารณาจากโครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้ภายใต้ แผนปฏิบัติการระยะยาวฯ จำนวน ๕๐ กิจกรรม สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จในภาพรวม ร้อยละ ๙๙.๓๒

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๑. กองทุนสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องบริหารจัดการเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมคงเหลือให้เป็นไปตามเป้าหมาย และจัดสรรเงินเข้าสู่กองทุนตามแผนจัดหารายได้ เนื่องจากขณะนี้ กองทุนยังไม่สามารถขอรับการสนับสนุน เงินงบประมาณแผ่นดินมาสมทบกองทุนได้ตามแผนจัดหารายได้ที่ตั้งไว้ และการประสานขอรับเงินสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียวยังไม่มีความคืบหน้า เนื่องจากอยู่ระหว่างการพิจารณาใบสมัครได้ดำเนินการ สมัครเป็นหน่วยงานปฏิบัติการระดับชาติ (Direct Access Entity: DAE) ของกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) จึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมในอนาคต หากกองทุนมีเงิน คงเหลือไม่เพียงพอที่จะให้การสนับสนุนแก่กลุ่มเป้าหมาย

๒. กองทุนสิ่งแวดล้อมขาดแหล่งเงินรายได้จากงบประมาณแผ่นดิน และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามมาตรา ๒๒ ไม่ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีโอกาสแสวงหา ผลประโยชน์จากการลงทุนต่างๆ เพื่อการจัดหารายได้ ส่งผลให้กองทุนสิ่งแวดล้อมขาดช่องทางแหล่งรายได้ ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนกฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุน สิ่งแวดล้อม เพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ ๔

สถานะการเงินและแนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สถานะเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

นับตั้งแต่จัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแหล่งรายได้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบด้วย

๑. เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนด ๔,๕๐๐ ล้านบาท
๒. เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๕ จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท
๓. เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัติ เป็นรายรับของกองทุนจากการจัดเก็บค่าบริการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมจัดเก็บได้จากการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย และค่าปรับตามมาตรา ๑๐๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เกิดจาก ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือ กิจกรรมก่อนที่รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ จะได้รับความเห็นชอบ และมาตรา ๑๐๑/๒ ค่าปรับจากผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดไม่นำส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการ ที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๑/๕ วรรคหนึ่ง

๔. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ จากที่เคยได้รับการอุดหนุน แบ่งออกเป็น

๔.๑ เงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๖ – ๒๕๓๘ จำนวน ๑,๒๕๐ ล้านบาท และ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ จำนวน ๓๕๐ ล้านบาท เป็นจำนวนเงินรวม ๑,๖๐๐ ล้านบาท

๔.๒ เงินกู้จากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation: JBIC) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ รวมผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงิน ๒,๗๑๗.๘๔ ล้านบาท

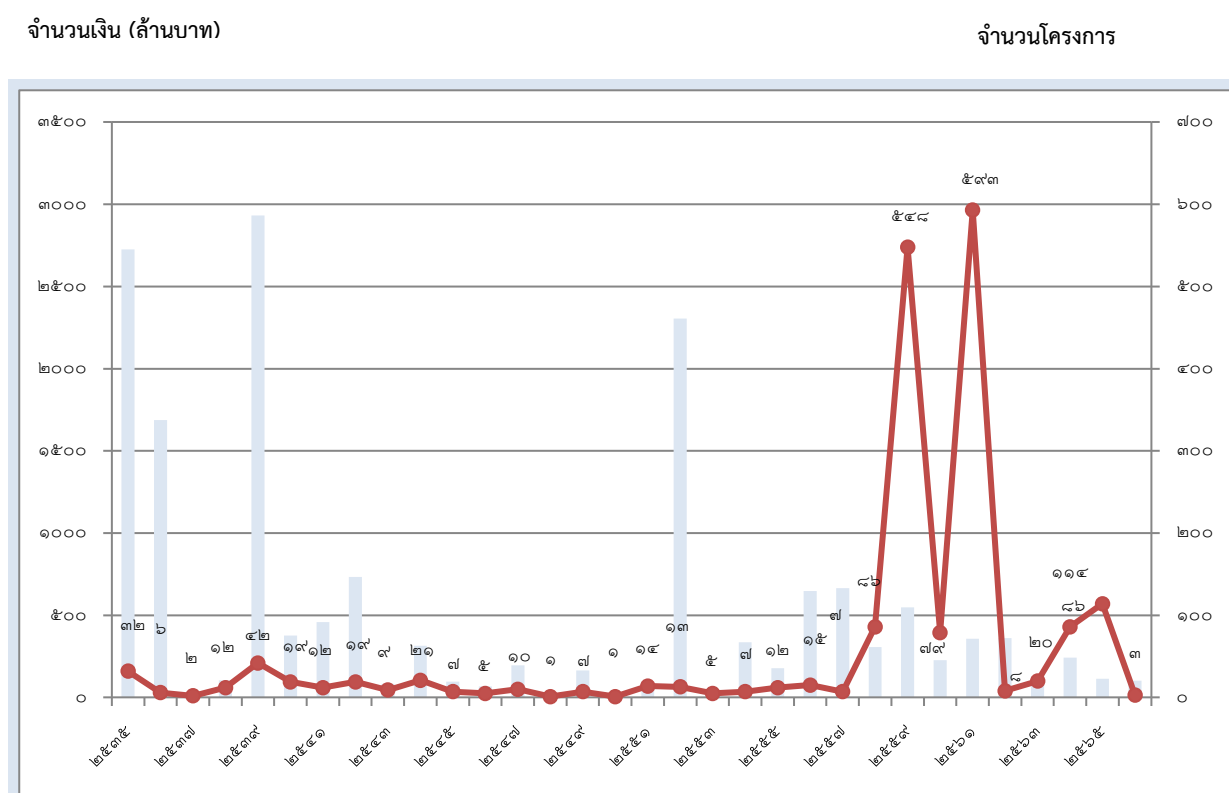
๕. เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (ยังไม่ได้รับการสนับสนุน)

๖. เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

๗. เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับเงินชดเชยค่าเสียหายจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ ตามคำสั่งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในมาตรา ๙๗ และ ๙๙ และกฎหมายอื่น ๆ เป็นจำนวนเงิน ๐.๔๕ ล้านบาท

๔.๒ การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๖

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐที่เป็นส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ เอกชน และองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย และระบบกำจัดของเสีย รวมทั้งการสนับสนุนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น ๑,๘๑๕ โครงการ รวมวงเงินที่ให้การสนับสนุนทั้งสิ้น ๑๖,๕๗๓.๐๑๙ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖) รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ ๕

ภาพที่ ๕ การจัดสรรเงินและจำนวนโครงการที่กองทุนสิ่งแวดล้อมสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๖*
(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๔.๒.๑ การสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๖

๔.๒.๑.๑ การจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุน

กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยสามารถจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

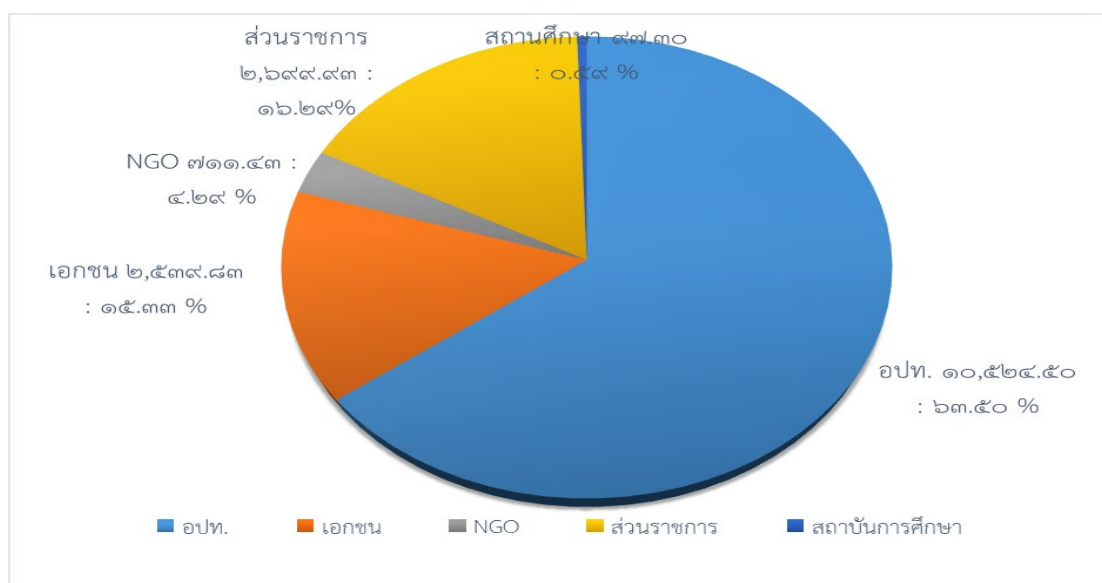
(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนมากที่สุด โดยได้สนับสนุนเป็นเงินอุดหนุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๕๒๔.๕๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๑๘.๗๑๗ ล้านบาท และด้านการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดอากาศและเสียง และระบบกำจัดของเสียรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๔๘๔.๐๑๘ ล้านบาท ทั้งนี้ เป็นเงินที่กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด เพื่อการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดสมุทรปราการ ๒,๓๙๙.๑๗ ล้านบาท และโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และเขตควบคุมมลพิษ และโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดภูเก็ต นนทบุรี เมืองพัทยา ๑๒๒.๖๐ ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๒๑.๗๗ ล้านบาท

(๒) ส่วนราชการ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๖๙๙.๙๓๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๙ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๓) สถาบันการศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๗.๓๐๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๙ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๔) ภาคเอกชน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปเงินกู้ยืม เพื่อจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย หรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใดเพื่อการควบคุมบำบัด หรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเอง ตามมาตรา ๒๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอนุมัติวงเงินกู้ไปแล้วทั้งสิ้น ๒,๕๓๙.๘๓๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๓ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๕) องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (NGOs) และกลุ่มองค์กรอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๑๑.๔๓๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๒๙ ของจำนวนเงินทั้งหมด รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ ๓

ภาพที่ ๖ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖*
 (* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๔.๒.๑.๒ การจำแนกโครงการตามมาตรการที่ให้การสนับสนุน

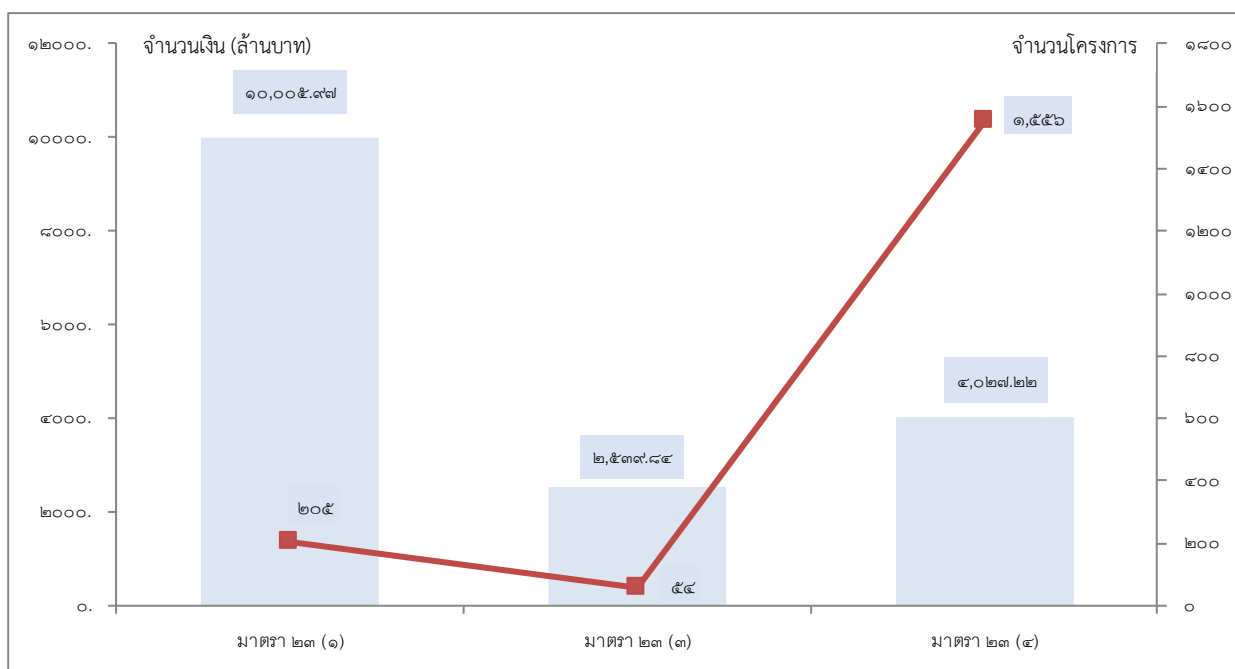
การจำแนกโครงการตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนโครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๑๕ โครงการ รวมวงเงินที่ให้การสนับสนุนทั้งสิ้น ๑๖,๕๗๓.๐๑๙ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖) โดยจำแนกตามมาตรการที่ให้การสนับสนุนเงินอุดหนุน และเงินกู้ยืมจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมและระบบกำจัดของเสียรวม ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๒๐๕ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๕.๙๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๘ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๒) เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำตามมาตรา ๒๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กับภาคเอกชน เพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบป้องกันหรือจัดมลพิษจากการประกอบกิจการของตนเอง และสำหรับผู้รับจ้างให้บริการกำจัดของเสียและบำบัดน้ำเสีย โดยกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้ให้การสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๕๔ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๓๙.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๓ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๓) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้กับกลุ่มเป้าหมาย

ตามกรอบทิศทางฯ เช่น ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๑,๕๕๖ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๐๒๗.๒๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด

ภาพที่ ๗ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตราที่ให้การสนับสนุนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๖*
 (* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๔.๒.๑.๓ การจำแนกตามประเภทกิจกรรมของโครงการ

หากพิจารณาโครงการสามารถจำแนกตามประเภทกิจกรรมโครงการด้านมลพิษและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ รายละเอียดดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๑ สรุปสถานะโครงการตามประเภทการสนับสนุน

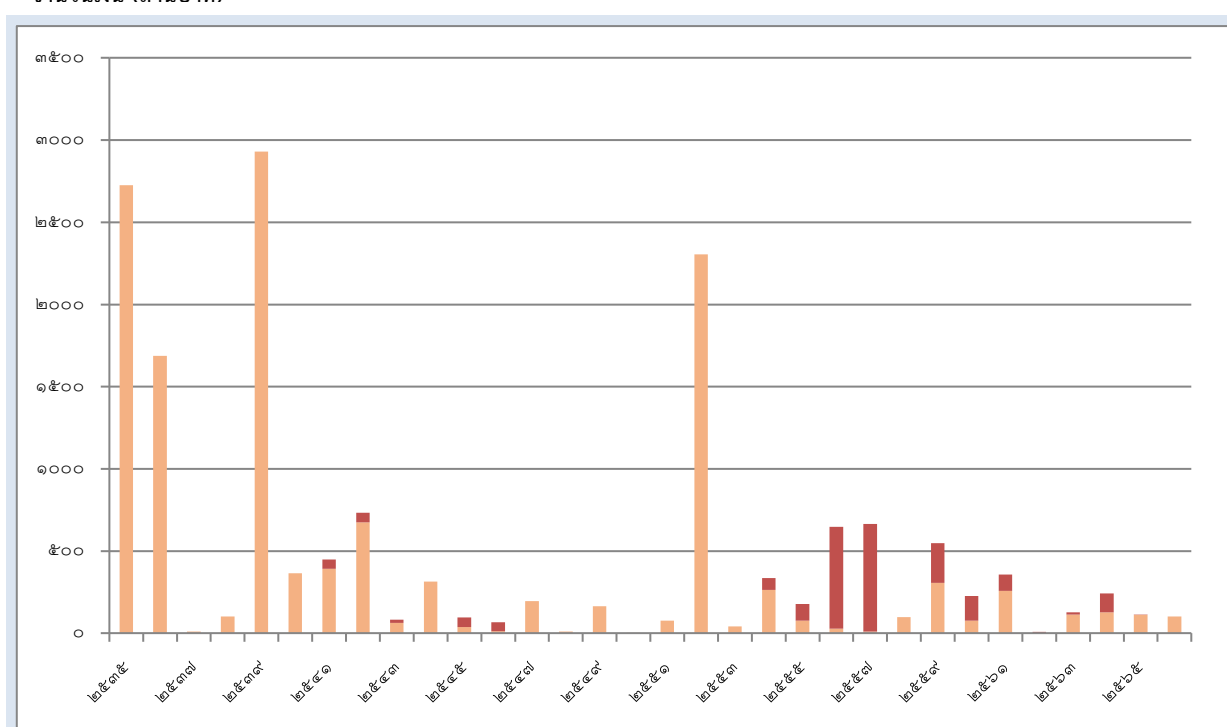
ประเภทการสนับสนุน	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
ด้านมลพิษ		
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน น้ำเสีย	๗๔	๗,๘๖๕.๓๙
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน ขยะมูลฝอย	๑๒๗	๒,๐๙๐.๗๗๙
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน อื่นๆ (อากาศ, เสียง)	๔	๔๙.๘๐๐
๒๓ (๓) เงินกู้ ขยะ	๓	๑๑๐.๗๘๐
๒๓ (๓) เงินกู้ น้ำเสีย	๔๐	๑,๕๖๕.๐๕๘
๒๓ (๓) เงินกู้ อื่นๆ (อากาศเสีย ของเสีย)	๑๑	๘๖๔.๐๐๐

ประเภทการสนับสนุน	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
๒๓ (๔) องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม	๒๖๗	๗๑๑.๔๓๘
๒๓ (๔) ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑,๒๘๙	๓,๓๑๕.๗๗๔
รวม	๑,๕๕๖	๑๖,๕๗๓.๐๑๙

(หมายเหตุ * ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๔.๒.๒ สรุปผลการวิเคราะห์การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะที่ผ่านมา

จำนวนเงิน (ล้านบาท)

ภาพที่ ๘ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเงินกู้ และเงินอุดหนุน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๖*
(*ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

จากภาพที่ ๗ ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนและระบบกำจัดขยะมูลฝอยจากชุมชน ตลอดจนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในขณะนั้นยังไม่เหมาะสมกับการใช้งานในท้องถิ่นและมีความซับซ้อนในการซ่อมบำรุง รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีนโยบายผลักดันให้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ และเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงเป็นช่องทางสำคัญในการสนองนโยบายรัฐบาลผ่านพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเน้นการลงทุนกำจัดของเสียที่ปลายท่อ (End of Pipe Treatment) เป็นหลัก ดังนั้น ในช่วง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๓๙ จึงเป็นช่วงเวลาที่กองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล จำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท และเงินจากงบประมาณแผ่นดิน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗ ปีละ ๕๐๐ ล้านบาท รวมเป็นเงิน ๖,๐๐๐ ล้านบาท แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน จึงเป็นสาเหตุให้กระทรวงการคลัง ในฐานะผู้ดูแลเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคาร เพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation : JBIC) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวน ๒,๗๑๗.๘๔ ล้านบาท เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อม มีเงินเพียงพอต่อการสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนก่อสร้างระบบดังกล่าว โดยเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ที่กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องจัดสรรเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่มากกว่าเงินกู้

หลังจากปี ๒๕๓๙ เป็นต้นมา การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบกำจัดขยะชุมชนภายใต้โครงการ JBIC อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การจัดสรรเงินในรูปแบบของเงินกู้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๕๓ มีจำนวนเงินค่อนข้างน้อย แต่ภายหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา กองทุนสิ่งแวดล้อม ได้ให้การสนับสนุนเงินกู้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามประกาศคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เรื่อง อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาการปลอดการชำระคืนเงินต้น ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีอัตราที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และมีระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้ระยะยาว จึงเป็นแรงจูงใจให้ภาคเอกชนสนใจที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมา

เมื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า ตลอดระยะเวลาการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๕๔ เป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลที่กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องจัดสรรเงินอุดหนุน ในสัดส่วนที่มากกว่าเงินกู้ ทำให้สถานะการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อมลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีเงินหมุนเวียนกลับเข้าสู่กองทุนมีปริมาณน้อย ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มุ่งดำเนินงานสนับสนุนในรูปแบบของทุนหมุนเวียน ในลักษณะของเงินกู้เป็นลำดับแรก ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จะเริ่มมีการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ที่มุ่งบริหารงานตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลทำให้การจัดสรรเงินกู้มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ พบว่า การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาจะเน้นให้การสนับสนุนโครงการประเภทเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓(๔) ในลักษณะเป็นชุดโครงการที่เน้นการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วน อาทิเช่น โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ชุดที่ ๒ และ ๓ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” ให้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) รวมถึงการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการจัดการปัญหาไฟป่าและหมอกควัน โครงการโคก หนอง นา โมเดล และการทำเกษตรกรรมยั่งยืน อีกทั้งมีโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๑) เพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวม ในขณะที่การสนับสนุนเงินกู้ไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากภาคเอกชนไม่ให้ความสนใจกู้เงินกองทุน

สิ่งแวดล้อม อีกทั้งข้อจำกัดการให้วงเงินกู้เฉพาะในส่วนองเงินลงทุนระบบบำบัดมลพิษหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ทำให้เกิดความยุ่งยากในการกู้เงินจากหลายแหล่งประกอบกับปัจจุบัน การประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ มีอัตราการแข่งขันที่สูงมีสถาบันการเงินที่มีโครงการปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหลายแห่ง ทำให้ภาคเอกชนสนใจที่จะกู้เงินจาก บมจ. ธนาคารกรุงไทย มีจำนวนน้อยลง การประชาสัมพันธ์/สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนมาขอรับการสนับสนุนเงินกู้ไม่มีความต่อเนื่อง อีกทั้งในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติสถานการณ์โรคระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้เกิดผลกระทบต่อภาวะทางเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลให้ภาคเอกชน และกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับผลกระทบ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่าการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา เป็นการให้การสนับสนุนโครงการประเภทเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓(๔) เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ โครงการการพัฒนาศักยภาพสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพื่อพัฒนาแผนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับจังหวัด ให้แก่องค์กรบริหารจัดการจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุน เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นทุนหมุนเวียนที่มีความสมดุลทั้งรายรับและรายจ่าย ซึ่งในปัจจุบันกองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการดำเนินการเพื่อให้มีเงินสมทบเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมในหลายรูปแบบ เช่น การประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ และแหล่งเงินทุนต่างๆ เพื่อขอรับเงินเพื่อดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ค่าปรับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีมาตรการที่หลากหลายในการหารายได้สมทบเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

๔.๓ แนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๔.๓.๑ การสนับสนุนเงินอุดหนุน

แนวโน้มการจัดสรรเงินอุดหนุน จะมุ่งเน้นการจัดสรรเงินตามยุทธศาสตร์ ที่ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ หรือเป็นวาระแห่งชาติ หรือประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เช่น การเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค ปัญหามลพิษทางอากาศอย่างฝุ่นละอองขนาดเล็กอย่าง PM_{2.5} เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน การเสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ ลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดโดยสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกและนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชนในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด และแนวโน้มการได้รับเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ ในโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการดำเนินการตามบทบาทภารกิจใน (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ที่จะทำให้การจัดสรรเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) สนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่โครงการก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอรับการสนับสนุนภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

ทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังคงต้องพิจารณาการดำเนินการตามกฎหมายในการให้การสนับสนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอขอรับเงินอุดหนุนเพื่อก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม เนื่องจากการดำเนินงานที่ต้องดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๓ (๑) รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสมทบจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่โครงการก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

๒) สนับสนุนเงินกองทุนให้แก่โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและด้านการจัดการมลพิษ

การสนับสนุนเงินกองทุนให้แก่โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและด้านการจัดการมลพิษ จะเน้นให้การสนับสนุนตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งประกอบด้วย กรอบทิศทางการสนับสนุน จำนวน ๕ กรอบ คือ

๒.๑) การอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการอนุรักษ์ ปกป้องคุ้มครอง ป่าไม้ และใช้ประโยชน์พื้นที่ป่า ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการ และใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๒) การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเสริมสร้างความรู้ จิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิตและการบริโภค การเพิ่มแหล่งดูดซับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก รวมถึงผลกระทบและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล/การจัดทำฐานข้อมูลกิจกรรมการปล่อยและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๒.๓) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ

การเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และสร้างวินัย ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนการส่งเสริม

และสร้างศักยภาพเครือข่ายของชุมชน การส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพื้นที่สีเขียว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ และน้ำเสีย โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม การป้องกันและลดการเกิดมลพิษทางอากาศ รวมทั้งปัญหาหมอกควันไฟป่า การส่งเสริมการสร้างเครือข่าย การเสริมสร้างศักยภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง

๒.๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การสร้างความจิตสำนึกและความตระหนัก ให้กับประชาชน ชุมชนท้องถิ่น ในการปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน การนำของเสียเหลือใช้จากภาคการเกษตรมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรดิน และลดการใช้สารเคมี การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและสร้างเครือข่าย ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการลดการใช้ทรัพยากรลดของเสียสู่สิ่งแวดล้อม และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการ และการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒.๕) การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

งานวิจัยเชิงปฏิบัติหรืองานวิจัยไต่สวนที่สนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยชุมชนมีส่วนร่วม งานวิจัยที่สนับสนุนนโยบาย มาตรการ การลดก๊าซเรือนกระจก หรือการจัดการปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม งานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีภายในประเทศ เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดทำพื้นที่ต้นแบบเพื่อสาธิตการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาวิจัย และต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาในเชิงบูรณาการร่วมกับท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

๓.๓.๒ การสนับสนุนเงินกู้ยืม

การจัดสรรเงินกู้กองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับภาคเอกชนที่สนใจและมีหน้าที่ตามกฎหมาย ในการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัด หรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเอง หรือบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย

ทิศทางการจัดสรรเงินกู้กองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยกองทุนสิ่งแวดล้อม ร่วมกับผู้จัดการกองทุน พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ในส่วนของเงินกู้ ซึ่งคาดว่าจะทำให้การสนับสนุนเงินกู้ เกิดความคล่องตัว และได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการ ธุรกิจภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนรายใหญ่ เพื่อสนับสนุนเงินกู้ในการลงทุน

จำนวนมาก เพื่อให้สามารถจัดสรรได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ บมจ.ธนาคารกรุงไทย อยู่ระหว่างขับเคลื่อนแผนส่งเสริมการปล่อยสินเชื่อนโยบายภาครัฐ รวมทั้งสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการเชิงรุก ทั้งแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อกำหนดกระบวนการที่ให้การสนับสนุนในปล่อยสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้าใจโครงการและเห็นโอกาสในการนำเสนอแก่ลูกค้าเป้าหมาย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่กลุ่มธุรกิจภาคเอกชน หลากหลายช่องทางและทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น

๔.๔ แนวโน้มทิศทางการจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

กองทุนสิ่งแวดล้อมมีเงินคงเหลือสุทธิ ๑,๓๒๓.๙๕๙,๓๘๐.๔๔ ล้านบาท (ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕) ดังนั้น ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กองทุนสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดสรรเงินทั้งเงินอุดหนุนและเงินกู้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ในแผนจัดสรร รวมถึงการวางแผนงานใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการหารายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ทิศทางแนวโน้มการจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมในแต่ละแหล่ง มีดังนี้

๑. งบประมาณแผ่นดิน การขอรับเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง

๒. ค่าบริการ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเร่งรัดการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับตามมาตรา ๙๓ และค่าปรับตามมาตรา ๑๐๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เกิดจากผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือกิจการก่อนที่รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๘ จะได้รับความเห็นชอบ และมาตรา ๑๐๑/๒ ค่าปรับจากผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดไม่นำส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๑/๕ วรรคหนึ่ง เป็นจำนวนเงิน รวมทั้งสิ้น ๙,๐๔๔,๔๐๐ บาท (ข้อมูล ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕)

๓. ดอกเบี้ยเงินกู้ มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีการปล่อยกุน้อยลง

๔. เงินจากองค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

๔.๑ กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF)

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้สมัครเป็นสมัครเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Direct Access Entity: DAE) เพื่อสามารถรับเงินสนับสนุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว มาดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศ ขณะนี้สำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียว อยู่ระหว่างการพิจารณาใบสมัครอย่างเป็นทางการ โดยหากกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการรับรองเป็น DAE จะสามารถจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียวได้ต่อไป

๔.๒ การดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) ภายใต้แผนงานปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล (International Climate Initiative :IKI)

กองทุนสิ่งแวดล้อมดำเนินการในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) ภายใต้แหล่งเงินทุนจาก แผนงานปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล (International Climate Initiative :IKI) ของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งในขณะนี้ กรอบข้อเสนอโครงการดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว และอยู่ระหว่างส่งข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ ซึ่งกองทุนสิ่งแวดล้อมในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) จะได้รับการจัดสรรเงินช่วยเหลือในกรอบวงเงินจำนวน ๖ ล้านยูโร (ประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท)

๕. การศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. โดยมีแหล่งรายได้ใหม่ ดังนี้

๑) เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงกำหนด และเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามจำนวนที่คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมและการอนุรักษ์พลังงานกำหนด เนื่องจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง มีส่วนทำให้เกิดมลพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงควรเปิดช่องทางการรับเงินไว้ ให้สามารถได้รับเงินดังกล่าวได้

๒) เงินกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อนำมาใช้จ่ายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลกำหนด เนื่องจากตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล กำหนดให้เงินของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล ต้องนำมาใช้จ่ายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ตามที่คณะกรรมการบริหารพัฒนาน้ำบาดาลกำหนด จึงอาจมีลักษณะเป็นการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลเป็นรายโครงการ หรือในลักษณะความร่วมมือร่วมกันที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบปรับตาม พ.ร.บ. นี้ เช่น เงินค่าปรับจากการก่อสร้างก่อนรายงาน EIA เงินค่าปรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงาน EIA ทั้งนี้ ให้รวมถึงค่าปรับตามกฎหมายอื่นที่กำหนดหรือให้นำส่งเข้ากองทุน เช่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔) ค่าธรรมเนียมที่มีกฎหมายกำหนดหรือจัดสรรให้เป็นของกองทุน หรือส่งเข้ากองทุน เช่น ค่าธรรมเนียมการพิจารณารายงาน EIA ค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษ ค่าธรรมเนียมอันเกิดจากเงินเพิ่มที่จัดเก็บกรณีที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษ

บทที่ ๕

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ กลยุทธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้นำผลจากการทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระดับโลก ทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๘) ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ตลอดจนสถานการณ์ทางการเงินของกองทุนและโครงสร้างของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ รวมทั้งผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา มาประมวลผล และยกร่างวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้ดังนี้

๕.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ กลยุทธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๑ วิสัยทัศน์

กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกทางการเงินที่มั่นคง สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล

๕.๑.๒ พันธกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินงานภารกิจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๕.๑.๓ เป้าประสงค์

๑. กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกองทุนหมุนเวียนที่มีความมั่นคงทางการเงิน
๒. กองทุนสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีกระบวนการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกทางการเงินที่ตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๔ ผลผลิต (Output)

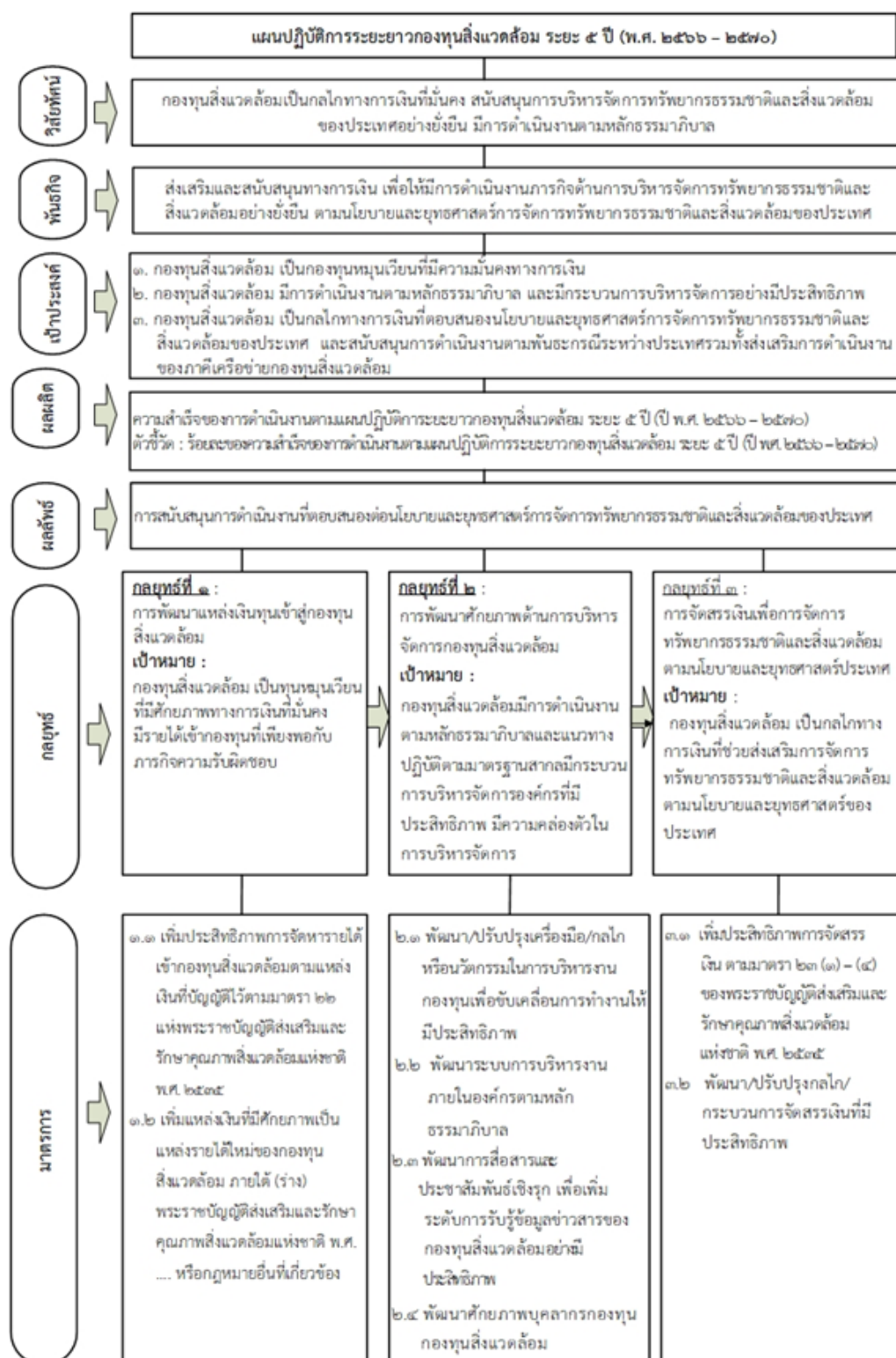
ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ตัวชี้วัด : ร้อยละของความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๕.๑.๕ ผลลัพธ์ (Outcome)

การสนับสนุนการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๕.๒ แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลยุทธ์
แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ภาพที่ ๙ แผนผังแสดงความเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ

๕.๓ กลยุทธ์แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

กลยุทธ์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ และมาตรการ เป้าหมาย ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม

กองทุนสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีเงินทุนหมุนเวียนในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อดำเนินงานตามภารกิจ ความรับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาศักยภาพแหล่งเงินทุนในการจัดหารายได้ โดยที่การจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา พบว่า แหล่งรายได้ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามมาตรา ๒๒ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขาดแหล่งรายได้ที่มั่นคงและต่อเนื่อง ทำให้กองทุนไม่สามารถวางแผนการจัดสรรเงินในระยะยาวได้ ดังนั้น การมีแหล่งรายได้ที่มั่นคงและมีรายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้กองทุนสามารถดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศในระยะยาวที่กลไกการจัดสรรงบประมาณปกติของระบบราชการไม่สามารถดำเนินการได้

เป้าหมาย : กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นทุนหมุนเวียนที่มีศักยภาพทางการเงินที่มั่นคง มีรายได้เข้ากองทุน ที่เพียงพอกับภารกิจความรับผิดชอบ

ตัวชี้วัด : ผลการประเมินทุนหมุนเวียนกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินเฉลี่ยมีระดับคะแนนเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า ๓ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพ การจัดหารายได้เข้า กองทุนสิ่งแวดล้อม ตามแหล่งเงินที่ บัญญัติไว้ตาม มาตรา ๒๒ แห่ง พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	<u>เชิงปริมาณ</u> สามารถจัดหารายได้ตาม เป้าหมายในแผนจัดหารายได้ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๘๐ <u>เชิงคุณภาพ</u> มีเงินเข้ากองทุน สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง	ร้อยละของรายได้ ตามเป้าหมายใน แผนจัดหารายได้	๑.๑ การจัดทำ/ทบทวนแผนจัดหารายได้เข้ากองทุน สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้จากเงิน ค่าบริการและค่าปรับจากแหล่งรายได้ ตามมาตรา ๒๒ (๓) ๑.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำคำขอของงบประมาณ รายจ่ายประจำปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ กองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๒ (๔) ๑.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการขอรับเงินสนับสนุนจาก แหล่งเงินต่างประเทศ ตามมาตรา ๒๒ (๕) ๑.๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหาแหล่งรายได้จาก ดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก ตามมาตรา ๒๒ (๖)

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
			๑.๖ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโครงการร่วมกัน (Co funding) เช่น จัดทำโครงการรับบริจาคเงินเข้ากองทุน สิ่งแวดล้อม การดำเนินโครงการร่วมกับกองทุน พัฒน่าน้ำบาดาล กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น
มาตรการที่ ๒ เพิ่มแหล่งเงินที่มี ศักยภาพเป็นแหล่ง รายได้ใหม่ของ กองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. หรือกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง	<u>เชิงปริมาณ</u> (ร่าง) ผลการศึกษา แนวทางการจัดหา แหล่งเงินที่มีศักยภาพ เป็นแหล่งรายได้ใหม่ อย่างน้อย ๑ แหล่ง <u>เชิงคุณภาพ</u> (ร่าง) ผลการศึกษา แนวทางการจัดหา แหล่งเงินที่มีศักยภาพ เพื่อนำมาประกอบเป็น แนวทางในการจัดหา แหล่งเงินรายได้ใหม่ เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	ระดับความสำเร็จ ในการจัดทำ (ร่าง) ผลการศึกษา แนวทางการจัดหา แหล่งเงินที่มี ศักยภาพเป็น แหล่งรายได้ใหม่	๒.๑ การศึกษาและวิเคราะห์แนวทางหารายได้จาก ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.... หรือกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของ การจัดการรายได้จากภาษี หรือค่าธรรมเนียม สิ่งแวดล้อม เช่น ค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อมหรือ เงินส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากการใช้พลาสติก/ ค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม/ ค่าธรรมเนียม การพิจารณาตรวจสอบรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาองค์กรและการบริหารภายใน และการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการทบทวน/ปรับปรุง คู่มือปฏิบัติงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำหลักเกณฑ์การให้การสนับสนุนเงินอุดหนุน ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย และศักยภาพของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม และการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ซึ่งจะช่วยในการบริหารกองทุนให้มีความคล่องตัว และลดระยะเวลา ขั้นตอน และกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น ตลอดจนกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการตรวจสอบการทำงานให้เกิดความโปร่งใส สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ

ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือกับองค์กร กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาองค์กร สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ยกระดับนวัตกรรมและการริเริ่มเชิงสร้างสรรค์ รวมถึง การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นมาตรฐานสากล โดยการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศ (Gender Equality) และมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม (Environmental and Social Standards: ESS) เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานตามหลักสากล และให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถรับเงินสนับสนุนจากต่างประเทศได้ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย : กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลและแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานสากล มีกระบวนการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

ตัวชี้วัด : ผลการประเมินทุนหมุนเวียนกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน และด้านการสนองตอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๔ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุง เครื่องมือ/กลไก หรือนวัตกรรมใน การบริหารงาน กองทุน เพื่อขับเคลื่อนการ ทำงานให้มี ประสิทธิภาพ	<u>เชิงปริมาณ</u> เครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรม การบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย ๑ เรื่อง/ปี <u>เชิงคุณภาพ</u> เครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรมการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และอนาคต	ระดับความสำเร็จ ในการพัฒนา/ ปรับปรุง เครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรม การบริหารงาน กองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย ๑ เรื่อง/ปี	๑.๑ พัฒนา/ปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบ เพื่อกำกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ๑.๒ พัฒนา/ปรับปรุง หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือ การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ ๑.๓ พัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการหรือกลไกการพิจารณา โครงการ/การประสานการดำเนินงาน/ การติดตามประเมินผล ๑.๔ พัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศ/นวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ๑.๕ พัฒนา/ปรับปรุงการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม (ESS) ความเท่าเทียมระหว่างเพศ (Gender) เป็นต้น
มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบการ บริหารงานภายใน	<u>เชิงปริมาณ</u> ความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบริหารงาน	ระดับความสำเร็จ ในการพัฒนาระบบ การบริหารงาน	๒.๑ การจัดให้มีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การควบคุมภายใน (Internal Control) การตรวจสอบภายใน

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
องค์กรตามหลัก ธรรมาภิบาล	ตามหลักธรรมาภิบาล ร้อยละ ๑๐๐ <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมมี ระบบการบริหารงาน ที่มีประสิทธิภาพตาม หลักธรรมาภิบาลและ สามารถขับเคลื่อน ภารกิจทุนหมุนเวียน	ตามหลัก ธรรมาภิบาล	(Internal Audit) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นโปร่งใส ๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานกองทุน ๒.๓ การจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และการจัดการข้อร้องเรียน ๒.๔ การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจ ทั้งในส่วนภาพรวมกองทุนสิ่งแวดล้อมและ รายโครงการ ๒.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรตาม หลักธรรมาภิบาล เช่น การมีนโยบาย การกำกับองค์กรที่ดีของกองทุนสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น
มาตรการที่ ๓ พัฒนาการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เชิงรุก เพื่อเพิ่ม ระดับการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของ กองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ	<u>เชิงปริมาณ</u> ความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมายต่อ การดำเนินงานของ กองทุนสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก – มากที่สุด เฉลี่ยมากกว่า ร้อยละ ๙๐ <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็น ที่รู้จักของทุกภาคส่วน	ร้อยละเฉลี่ย ความพึงพอใจของ กลุ่มเป้าหมายต่อ การดำเนินงาน ของกองทุน สิ่งแวดล้อมใน ระดับมาก-มากที่สุด	๓.๑ จัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ กองทุนสิ่งแวดล้อมเชิงรุกในทุกกลุ่มเป้าหมาย ๓.๒ ดำเนินการสำรวจและประเมินผล ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๓.๓ ดำเนินการสำรวจและประเมินระดับการรับรู้ ข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
มาตรการที่ ๔ พัฒนาศักยภาพ บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อม	<u>เชิงปริมาณ</u> ร้อยละ ๘๐ ของ บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การพัฒนาสมรรถนะ ตามที่องค์กรกำหนด <u>เชิงคุณภาพ</u> ๑. บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อมมีศักยภาพ และขีดความสามารถ ในการดำเนินการตาม ภารกิจที่หลากหลาย ได้อย่างเหมาะสมและ ทันทีทันที่ ๒. มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อพัฒนาต่อ ยอดการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	ร้อยละของ บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อมที่ ได้รับการพัฒนา สมรรถนะตามที่ องค์กรกำหนด	๔.๑ การจัดทำ/ทบทวนแผนการบริหารและพัฒนา ทรัพยากรบุคคลกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๔.๒ สนับสนุนให้บุคลากรของกองทุน มีการพัฒนา ความรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาต่อยอดเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ ๔.๓ ทบทวนโครงสร้างการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม ให้เกิดการดำเนินงานอย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ๔.๔ เสริมสร้างและยกระดับทักษะบุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ

กองทุนสิ่งแวดล้อม มีการปรับแนวทางการสนับสนุนทางการเงินให้สอดคล้องกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อสนองตอบต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้ทันต่อสถานการณ์ การพัฒนาและสนับสนุนโครงการเชิงรุกโดยมุ่งเน้นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีลำดับความสำคัญสูงและเร่งด่วน มีเป้าหมายการดำเนินงานและผลลัพธ์ในภาพรวมที่ชัดเจน ตลอดจนสนองตอบต่อนโยบายของรัฐ และเห็นผลเป็นรูปธรรมเพื่อขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ

เป้าหมาย : กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกทางการเงินที่ช่วยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. จำนวนโครงการเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒. ผลการประเมินทุนหมุนเวียน กองทุนสิ่งแวดล้อมด้านปฏิบัติการ ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ไม่ต่ำกว่า ๓ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพ การจัดสรรเงิน ตาม มาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ของพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	<u>เชิงปริมาณ</u> ร้อยละ ๙๐ ของวงเงินจัดสรร เทียบกับแผนจัดสรร <u>เชิงคุณภาพ</u> ผลสำเร็จของ การสนับสนุน การดำเนินงาน เพื่อการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	ร้อยละของ วงเงินจัดสรร เทียบกับ แผนจัดสรร	๑.๑ การสนับสนุนโครงการตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ๑.๒ การจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบทิศทางการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๑.๓ การสนับสนุนโครงการด้านการปกป้องสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย (ThaiCI) ภายใต้แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (IKI) ๑.๔ การจัดสรรเงินกู้ให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน

มาตรการ	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน
มาตรการที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุง กลไก/กระบวนการ จัดสรรเงินที่มี ประสิทธิภาพ	<u>เชิงปริมาณ</u> จำนวนกลไก/ กระบวนการจัดสรร เงินที่มีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า ๓ เรื่อง <u>เชิงคุณภาพ</u> มีกลไก/กระบวนการ การจัดสรร เงินกองทุนที่มี ประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อ สถานการณ์ปัญหา สิ่งแวดล้อม	ระดับ ความสำเร็จใน การพัฒนา/ ปรับปรุงกลไก/ กระบวนการ การจัดสรร เงินกองทุน	๒.๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงินในแต่ละปีให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ทางการเงินและสถานการณ์ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๒.๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก กระบวนการจัดสรร เงินกองทุน ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกองทุน เพื่อเสริม ประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุน

บทที่ ๖

ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้มีการวิเคราะห์กรอบทิศทางของแผนงานและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศ ระดับกระทรวง และระดับหน่วยงาน เพื่อให้การจัดทำกลยุทธ์และมาตรการ แนวทางการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถ ถักเสี้ยนกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการดำเนินงานในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีการดำเนินการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ โดยนโยบายและแผนที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๖.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใน ๒ ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว และประเด็นที่ ๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล และยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน ประเด็นที่ ๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะ น้ำเสียและของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - การพัฒนาศักยภาพการบริหารงานกองทุน การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
	บุคลากร การพัฒนาระบบสารสนเทศ การปรับปรุงเครื่องมือและกลไก ในการบริหารงานกองทุน การเสริมสร้างพัฒนาองค์กรให้มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และตรวจสอบได้

๖.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ภายใต้กรอบแนวคิด (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มุ่งเน้นคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi-Value and Sustainable Thailand ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
๓) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living) หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ขยะ น้ำเสีย มลพิษ อากาศ และก๊าซเรือนกระจก ถือเป็นกระทบที่เกิดจากกระบวนการผลิตและบริโภค ซึ่งในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและทำลายความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น มลพิษทางอากาศ PM๒.๕ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกของทั่วโลกที่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ให้การสนับสนุนตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ <u>กรอบที่ ๒</u> การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ จิตสำนึกและความตระหนัก การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมและสนับสนุน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
	การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการผลิตและการบริโภค การเพิ่มแหล่งดูดซับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก รวมถึงผลกระทบและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติจากสภาพภูมิอากาศ

๖.๓ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น และเป้าหมายที่ ๑๔ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ป่าฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบก อย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน - บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี ๒๕๗๓ ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่และการนำมาใช้ซ้ำภายในปี ๒๕๗๓ เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น - เสริมภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการปรับตัว	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น - การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่ง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ต่อต้านราย และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ เป้าหมายที่ ๑๔ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล - ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ปันฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบก อย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ <u>กรอบที่ ๑</u> การอนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๒</u> การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>กรอบที่ ๓</u> การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ <u>กรอบที่ ๔</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๕</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

๖.๔ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แนวทางการถ่ายทอดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สามารถสรุปประเด็นสำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนี้

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติบนบกและความหลากหลายทางชีวภาพให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลเพื่อพัฒนาศักยภาพการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะ น้ำเสีย

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการเพื่อสร้างสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการสภาพแวดล้อมเมืองและมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ	และของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น - การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ <u>กรอบที่ ๑</u> การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๒</u> การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>กรอบที่ ๓</u> การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ <u>กรอบที่ ๔</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๕</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ

๖.๕ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : สร้างความสมดุลและยั่งยืนด้านทรัพยากรน้ำให้กับประชาชน อย่างทั่วถึงและรักษาระบบนิเวศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ <u>กรอบที่ ๑</u> การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ขับเคลื่อนกระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ : เพิ่มศักยภาพองค์กรรองรับวิถีใหม่และนวัตกรรมใหม่	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๒</u> การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>กรอบที่ ๓</u> การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ <u>กรอบที่ ๔</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๕</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการ กองทุนสิ่งแวดล้อม <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ภาวะเปี่ยม คู่มือปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม ผลักดันกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เกิดพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ การทำงานอย่างมีธรรมาภิบาล โดยพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางและองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

๖.๖ แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของ สผ.	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
๑. แผนปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. แผนปฏิบัติการด้านการสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (ด้านทรัพยากรทางบก/ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ) ๓. แผนปฏิบัติการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภูมินิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พื้นที่สีเขียว และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน ๔. แผนปฏิบัติการด้านการยกระดับกระบวนการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (ด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ๕. แผนปฏิบัติการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๖. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ และการขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัล	กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น <u>กรอบที่ ๑</u> การอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๒</u> การบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>กรอบที่ ๓</u> การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ <u>กรอบที่ ๔</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน <u>กรอบที่ ๕</u> การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง</u> - พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือและกลไกในการบริหารงานกองทุน เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ - พัฒนาระบบงานภายในองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล - พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของ สผ.	ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม
	- พัฒนาศักยภาพบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อมและบุคลากร กองทุนสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

บทที่ ๗

แนวทางและการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการกองทุนที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นมาตรการทางการเงินส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ ดังนั้น ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของแผนฯ ซึ่งหน่วยงานภายในกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ จำเป็นต้องมีความเข้าใจและเตรียมความพร้อมทั้งกับสถานการณ์และการบริหารจัดการกองทุนที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากกลยุทธ์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในด้านการมีรายได้มั่นคงและเพียงพอต่อการใช้จ่ายเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับปรุงแนวทางการจัดสรรเงินกู้ เงินอุดหนุน และการรับเงินจากต่างประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการจัดสรรเงินประจำปี รวมทั้ง การให้ความสำคัญกับแหล่งเงินที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การใช้ทรัพยากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๆ ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ กลไกในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบ Smart e -Fund เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารงานภายในกองทุนสิ่งแวดล้อม และการเป็นกลไกทางการเงินที่สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. สร้างความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้หน่วยงานภายในกองทุนสิ่งแวดล้อมและภาคีเครือข่ายกองทุนเกิดความเข้าใจ การยอมรับ และตระหนักถึงความสำคัญของแผนปฏิบัติการฯ และพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๑) กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม จัดประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการฯ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม และบมจ.ธนาคารกรุงไทย เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการฯ และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้ง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินงาน/โครงการตามกลยุทธ์ มาตรการ เป้าหมาย และตัวชี้วัด เพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒) กำหนดรูปแบบและแนวทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านภาคีเครือข่าย กองทุนในระดับพื้นที่ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารกระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง โดยการจัดประชุมสัมมนาภาคีเครือข่าย เพื่อชี้แจง สร้างความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการฯ และแนวทางการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานและติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) รวมทั้งพัฒนาศักยภาพที่เกี่ยวข้องทั้งภายในกองทุนสิ่งแวดล้อม และภาคีเครือข่ายให้สามารถทำหน้าที่สื่อสารและถ่ายทอดสาระสำคัญ ๆ ของแผนปฏิบัติการฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดประชุมสัมมนาใหญ่ประจำปีของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่บทบาท และความสำเร็จ ของผลการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี (Best Practice) ของภาคีเครือข่าย

๒. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดตั้ง

๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนจัดสรรเงินกองทุน ตลอดจน พิจารณาปรับปรุงและทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะกระบวนการกลไก และมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ประสานและกำกับการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวของกองทุนสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน รวมทั้ง ติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค โครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓. พัฒนาศักยภาพบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกลยุทธ์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุน สิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทั้งหน่วยงานภายในกองทุนและภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล กองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่องานด้านการพัฒนาศักยภาพ เพื่อนำไปสู่ การเพิ่มทักษะและศักยภาพในการร่วมดำเนินงานขับเคลื่อนกลยุทธ์กองทุน ให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมในเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง ในทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดประชุมสัมมนาใหญ่ประจำปีของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่บทบาท และความสำเร็จของผลการดำเนินงานที่สำคัญ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี (Best Practice) ตลอดจนการสื่อสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อโทรทัศน์ คลิปวิดีโอผ่านสื่อโซเชียล เป็นต้น เพื่อเผยแพร่บทบาท ภารกิจ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก อย่างแพร่หลาย รวมทั้ง ให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งสองภาษา (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) เพื่อประโยชน์ ในการขอรับการสนับสนุนทุนจากต่างประเทศ

๕. พัฒนาระบบสารสนเทศ Smart e-Fund ในรูปแบบที่ใช้งานง่ายและสะดวก เพื่อเป็นช่องทาง ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บทบาท ภารกิจ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากกองทุนสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ยื่นข้อเสนอโครงการ ตรวจสอบสถานะโครงการ รายงานผลการดำเนินงาน ผ่านระบบ Smart e-Fund ได้ครบวงจรและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖. พัฒนาเครื่องมือกลไกในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุน สิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นระยะ และจัดทำรายงาน เสนอผู้บริหารกองทุน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและพัฒนากิจการบริหารจัดการกองทุน

๗. พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมาย ประกาศ กฎระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม การเก็บค่าธรรมเนียมหรือเงินส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากสินค้าหรือ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และเงินส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการพิจารณาและการติดตาม EIA รวมทั้งการรับเงินจากแหล่งเงิน ต่างประเทศ ทั้งจากรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ

๘. ขับเคลื่อนการดำเนินงานนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๘) ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ เป็นต้น

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ ที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงเวลา ภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอกของกองทุนสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลสัมฤทธิ์ และรายงานต่อผู้บริหาร เพื่อทราบทุกปี เพื่อนำผลที่ได้มาทบทวน ปรับปรุง และจัดทำแผนปฏิบัติการของกองทุนสิ่งแวดล้อมประจำปีให้ มี ความยืดหยุ่น เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่แท้จริง และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งมีการติดตาม และประเมินผลแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เมื่อแผนได้ดำเนินไปแล้ว ประมาณ ๑ หรือ ๒ ปี เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ประกอบการ ทบทวน/ปรับปรุงการดำเนินงาน และกำหนดในแผนการดำเนินงานในภาพรวมต่อไป

บทที่ ๘

การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เป็นการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของยุทธศาสตร์ และการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ว่าได้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการดำเนินงานที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม หรือไม่ และผลการดำเนินงานดังกล่าว ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาซึ่งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๘.๑ แนวทางการดำเนินการ

ในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวของ กองทุนสิ่งแวดล้อม จะดำเนินการติดตามและประเมินผล ใน ๒ แนวทาง ดังนี้

๘.๑.๑. ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงกลยุทธ์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

๘.๑.๒. ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยติดตามประเมิน ความสำเร็จของแผนที่ได้ดำเนินไปแล้วในระยาระยะครึ่งแผนและระยะสิ้นสุดแผน

๘.๒ กลไกดำเนินการ

๘.๒.๑ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มงานนโยบายและแผน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรับผิดชอบในการติดตามประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการ บริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแผนปฏิบัติการ ประจำปีในปีถัดไป ทั้งนี้ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมอาจดำเนินการเองหรือมอบหมายให้บุคคลภายนอก ดำเนินการตามความเหมาะสม

๘.๒.๒ การติดตามประเมินผลโครงการในระยะครึ่งแผนและระยะสิ้นสุดแผน กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มงานติดตามและประเมินผล ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลสำเร็จและผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และในภาพรวมของ แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ภาคผนวก

แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ตารางสรุปแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม		
มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามแหล่งเงินที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑.๑ การจัดทำ/ทบทวนแผนจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้จากเงินค่าบริการและค่าปรับจากแหล่งรายได้ ตามมาตรา ๒๒ (๓) ๑.๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๒ (๔) ๑.๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการขอรับเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินต่างประเทศ ตามมาตรา ๒๒ (๕) ๑.๖ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากตามมาตรา ๒๒ (๖) ๑.๗ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโครงการร่วมกัน (Co-funding) เช่น จัดทำโครงการรับบริจาคเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม การดำเนินโครงการร่วม ร่วมกับกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น	<u>แผนงานที่ ๑ การจัดการรายได้</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การทบทวนแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘) <u>แผนงานที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การดำเนินงานโครงการในฐานะกลไกด้าน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย (ThaiCI) <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย/กำจัดขยะ ตามมาตรา ๘๘ และหักเงินค่าบริการส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ <u>กิจกรรมที่ ๔</u> การจัดสรรเงินกู้เพื่อเป็นแหล่งรายได้จากดอกเบี้ยเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
มาตรการที่ ๒ เพิ่มแหล่งเงินที่มีศักยภาพเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	๒.๑ การศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการรายได้จากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.... หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการจัดการรายได้จากภาษี หรือค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม เช่น ค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อมหรือเงินส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากการใช้พลาสติก/ค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม/ค่าธรรมเนียมการพิจารณาตรวจสอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เป็นต้น	<u>แผนงานที่ ๑ แนวทางการจัดการรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม
กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม		
มาตรการที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรมในการบริหารงานกองทุน เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	๑.๑ พัฒนา/ปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบ เพื่อกำกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ๑.๒ พัฒนา/ปรับปรุง หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ ๑.๓ พัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการหรือกลไกการพิจารณาโครงการ/การประสานการดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล ๑.๔ พัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศ/นวัตกรรมเพื่อ	<u>แผนงานที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือที่เกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘) <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การปรับปรุงระเบียบและประกาศคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>กิจกรรมที่ ๓</u> ปรับปรุงคู่มือบริหารโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
	สนับสนุนการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม	<u>แผนงานที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการพิจารณา โครงการ/ประสานการดำเนินงาน/การติดตาม ประเมินผล</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การติดตามประเมินผลโครงการและการจัดทำรายงานผล โครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การติดตามประเมินผลโครงการและจัดทำรายงานผล โครงการด้านสิ่งแวดล้อม <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การจัดทำบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุนจาก กองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการ ตามมาตรา ๒๓ (๑) <u>กิจกรรมที่ ๔</u> การติดตามประเมินผลโครงการและจัดทำรายงานผล โครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติ <u>กิจกรรมที่ ๕</u> จัดประชุมพัฒนากระบวนการเขียนข้อเสนอโครงการ <u>กิจกรรมที่ ๖</u> การตรวจติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุน เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>แผนงานที่ ๓ พัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศ/ นวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การนำเข้าข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศของกองทุน สิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
		<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัลระยะยาวกองทุน สิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และ ยกร่างแผนปฏิบัติการดิจิทัล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบ การบริหารงานภายใน องค์กรตามหลัก ธรรมาภิบาล	๒.๑ การจัดให้มีการบริหารความเสี่ยง (RiskManagement) การควบคุม ภายใน (Internal Control) การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส ๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานกองทุน ๒.๓ การจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลแก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการ ข้อร้องเรียน ๒.๔ การประเมินความคุ้มค่า ในการปฏิบัติการทั้งในส่วน ภาพรวมกองทุนสิ่งแวดล้อมและ รายโครงการ ๒.๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการ องค์กรตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การมีนโยบายการกำกับ องค์กรที่ดีของกองทุนสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น ๒.๖ พัฒนา/ปรับปรุงการ บริหารงานกองทุน	<u>แผนงานที่ ๑ การบริหารความเสี่ยงและควบคุม ภายใน</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การบริหารความเสี่ยง ประจำปีบัญชี ๒๕๖๗ และ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และแผนปฏิบัติการ รองรับความเสี่ยง กองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๘ <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การตรวจสอบภายใน <u>แผนงานที่ ๒ การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติ ภารกิจของกองทุนสิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการภารกิจของกองทุน สิ่งแวดล้อมในระดับภาพรวม และระดับโครงการ <u>แผนงานที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรตาม หลักธรรมาภิบาล</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำนโยบายการกำกับองค์กรที่ดีกองทุน สิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
	สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล เช่น มาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม (ESS) ความเท่าเทียม ระหว่างเพศ (Gender) เป็นต้น	<u>แผนงานที่ ๔ การปรับปรุงการบริหารงานกองทุน</u> <u>สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> ปรับหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการด้านมลพิษและ ทรัพยากรให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
มาตรการที่ ๓ พัฒนาการ สื่อสารและประชาสัมพันธ์ เชิงรุก เพื่อเพิ่มระดับการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารของ กองทุนสิ่งแวดล้อมอย่าง มีประสิทธิภาพ	๓.๑ จัดทำแนวทางการสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม เชิงรุกในทุกกลุ่มเป้าหมาย ๓.๒ ดำเนินการสำรวจและประเมินผล ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ๓.๓ ดำเนินการสำรวจและประเมิน ระดับการรับรู้ข่าวสารของกองทุน สิ่งแวดล้อมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	<u>แผนงานที่ ๑ แนวทางการสื่อสารและ</u> <u>ประชาสัมพันธ์เชิงรุก</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ เชิงรุก <u>กิจกรรมที่ ๒</u> ดำเนินงานตามแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การจัดทำรายงานประจำปีกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>แผนงานที่ ๒ การสำรวจความพึงพอใจ และระดับ</u> <u>การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การสำรวจการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ กองทุนสิ่งแวดล้อม
มาตรการที่ ๔ พัฒนา ศักยภาพบุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อม	๔.๑ การจัดทำ/ทบทวนแผนการ บริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๔.๒ สนับสนุนให้บุคลากรของกองทุน มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง	<u>แผนงานที่ ๑ การบริหารทรัพยากรบุคคล</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> ทบทวนแผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘) และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
	และพัฒนาต่อยอดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ๔.๓ ทบทวนโครงสร้างการบริหารงาน กองทุนสิ่งแวดล้อม ให้เกิด การดำเนินงานอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ๔.๔ เสริมสร้างและยกระดับทักษะ บุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่อง	<u>แผนงานที่ ๒ การเสริมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกองค์กร (KM) <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การดำเนินงานตามแผนการบริหารด้านทรัพยากรบุคคล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗
กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ		
มาตรการที่ ๑ เพิ่ม ประสิทธิภาพการจัดสรรเงิน ตามมาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ของพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑.๑ การสนับสนุนโครงการตาม นโยบายและยุทธศาสตร์ของ ประเทศ ๑.๒ การจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามกรอบทิศทางการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยมุ่งเน้น ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๑.๓ การสนับสนุนโครงการด้าน การปกป้อง สภาพภูมิอากาศ ในประเทศไทย (ThaiCI) ภายใต้ แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศ ในระดับสากล (IKI) ๑.๔ การจัดสรรเงินกู้ให้แก่ ผู้ประกอบการภาคเอกชน	<u>แผนงานที่ ๑ การสนับสนุนเงินอุดหนุนตามตาม มาตรา ๒๓ (๑) – ๒๓(๔)</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การวิเคราะห์โครงการด้านการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การวิเคราะห์โครงการด้านสิ่งแวดล้อม <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ <u>แผนงานที่ ๒ การจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> โครงการด้านการปกป้องสภาพภูมิอากาศใน ประเทศไทย (ThaiCI) ภายใต้แผนงานการปกป้อง สภาพภูมิอากาศในระดับสากล (IKI)

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในปี ๒๕๖๗
		<u>แผนงานที่ ๓ การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการภาคเอกชน ผ่านรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
มาตรการที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก/กระบวนการจัดสรรเงินที่มีประสิทธิภาพ	๒.๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงินในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเงินและสถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๒.๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก กระบวนการจัดสรรเงินกองทุน ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกองทุน เพื่อเสริมประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุน	<u>แผนงานที่ ๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงิน</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และติดตามความก้าวหน้า <u>แผนงานที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก/กระบวนการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแนวทาง/หลักเกณฑ์การสนับสนุนภาคเอกชน ภายใต้ กองทุน ThaiCI <u>แผนงานที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม</u> <u>กิจกรรมที่ ๑</u> พัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายพีเลียง <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพเครือข่ายพีเลียง เพื่อช่วยพัฒนาข้อเสนอโครงการต่อผู้ยื่นข้อเสนอโครงการรายใหม่

แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
ส่วนที่ ๑ งานบริหารกองทุนตามแผนปฏิบัติการฯ วงเงินรวม ๑๔,๖๓๖,๕๔๖ บาท (สผ. ๑๓,๑๔๘,๗๐๖ บาท และกรมบัญชีกลาง ๑,๔๘๗,๘๔๐ บาท)											
งานจัดประชุม	๑) เพื่อพิจารณาอนุมัติจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒) เพื่อพิจารณานโยบายและแผนการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) เพื่อพิจารณา กลั่นกรองโครงการด้านทรัพยากรเบื้องต้น และนำเสนอต่อคณะกรรมการ	๑) โครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุมัติ ๒) แผนการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุมัติ ๓) โครงการได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการฯ โครงการด้านทรัพยากรในรายละเอียดพร้อมนำเสนอคณะกรรมการ	การประชุม ๖ ครั้ง/ปี	๑. คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสารการประชุม ๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม ๕) ประสานแจ้งมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					๑,๒๘๑,๕๐๐	กลก.
			การประชุม ๖ ครั้ง/ปี	๒. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสารการประชุม ๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม ๕) ประสานแจ้งมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
			การประชุม ๑๒ ครั้ง/ปี	๓. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้าน	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสารการประชุม						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	กองทุน สิ่งแวดล้อมต่อไป ๔) เพื่อพิจารณา กลั่นกรอง โครงการด้าน มลพิษเบื้องต้น และนำเสนอต่อ คณะกรรมการ กองทุน สิ่งแวดล้อมต่อไป ๕. เพื่อให้ คำปรึกษา แนะนำ ให้ ความเห็นต่อ โครงการที่ได้รับ การสนับสนุนเงิน จากกองทุน สิ่งแวดล้อม ๖. เพื่อพิจารณา กลั่นกรองวินิจัย ปัญหา ข้อหาหรือ หรือให้ความเห็น ทางกฎหมาย	กองทุน สิ่งแวดล้อม ๔) โครงการ ได้รับความ เห็นชอบจาก คณะกรรมการฯ โครงการด้าน มลพิษ ในรายละเอียด พร้อมนำเสนอ คณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อม ๔. โครงการที่ ได้รับการ สนับสนุนเงิน จากกองทุน สิ่งแวดล้อมได้รับ การติดตามและ กำกับดูแล ตรวจสอบ และ ให้คำแนะนำที่มี ประสิทธิภาพ จากผู้แทน		มลพิษ	๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม ๕) ประสานแจ้งมติให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
			การประชุม ๓ ครั้ง/ปี	๔ คณะอนุกรรมการ ติดตามและ ประเมินผลฯ	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสาร การประชุม ๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม ๕) ประสานแจ้งมติให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						กตป./ กลก.
			การประชุม ๓ ครั้ง/ปี	๕ คณะอนุกรรมการ พิจารณาด้าน กฎหมายของ กองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสาร การประชุม ๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม ๕) ประสานแจ้งมติให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						กนผ./ กลก.
			การประชุม ๖ ครั้ง/ปี	๖ คณะอนุกรรมการ กลั่นกรองโครงการ ด้านการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ	๑) ขอนัดหมายวันประชุม ๒) จัดทำวาระและเอกสาร การประชุม ๓) ดำเนินการจัดประชุม ๔) จัดทำรายงานการประชุม						กนผ./ กลก.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
		ภาคส่วนต่างๆ ๕. ร่างกฎหมาย คำสั่งปกครอง นิติกรรมสัญญา ตลอดจน คำวินิจฉัยปัญหา หรือข้อหารือ ที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน ของกองทุน สิ่งแวดล้อมได้รับ ความเห็นชอบ จากคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อม			๕) ประสานแจ้งมติให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
งานสนับสนุน การบริหารกองทุน ทั่วไป	เพื่อสนับสนุนให้ แผนงาน/ โครงการต่างๆ ของกองทุน สิ่งแวดล้อม ดำเนินการได้ โดยสะดวก	ทุกแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ได้รับ การสนับสนุน และดำเนินการ ได้ทันเวลา และ ถูกต้องครบถ้วน	ความสำเร็จของ การดำเนินงานได้ ทันเวลาและ ถูกต้องครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐	- งานสนับสนุน การบริหาร กองทุนทั่วไป - การสนับสนุน แผนงาน/ โครงการด้านการ จัดซื้อจัดจ้าง	ดำเนินการตามระเบียบ ปฏิบัติของทางราชการ ๑) การเบิกจ่ายเงิน ค่าใช้จ่าย - เงินเดือนพนักงาน กองทุน - ค่าประกันสังคม	←			→	๑๑,๙๑๗,๒๐๖	กบท.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพ			- การอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของกองทุน สิ่งแวดล้อม	- เงินกองทุนทดแทน - ค่าอาหารทำการนอก เวลาราชการ - ค่าอื่นๆ (ประชุมฯ) ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง - ค่าซ่อมแซม - ค่าวัสดุสำนักงาน - ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์ - ค่าครุภัณฑ์ - ค่าบริการเก็บการรักษาเอกสารราชการ ๓) อื่นๆ เช่น การอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของกองทุน สิ่งแวดล้อม						
<u>งานเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของ กองทุนสิ่งแวดล้อม และการเบิกจ่ายเงิน กองทุนสิ่งแวดล้อม</u>	เพื่อควบคุมระบบ และกำกับการใช้ จ่ายเงินกองทุน สิ่งแวดล้อมให้มี ประสิทธิภาพ	สามารถใช้ จ่ายเงินให้เป็นไป ตามแผน	รายงานผล การเบิกจ่ายตาม แผนการใช้จ่าย เงินกองทุน สิ่งแวดล้อมราย ไตรมาส จำนวน ๔ ฉบับ	การเบิกจ่ายเงิน ตามแผนการใช้จ่าย	ดำเนินการในฐานะผู้จัดการ กองทุน ตามมาตรา ๒๙ และตามระเบียบ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อมว่าด้วยอำนาจ หน้าที่ของผู้จัดการกองทุน การรับเงินและการเบิกจ่าย เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๒	←			→	๑,๔๓๗,๘๔๐	กรมบัญชี กลาง

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
ส่วนที่ ๒ งานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม วงเงินรวม ๙,๙๔๙,๘๔๐ บาท											
กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเงินทุนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม											
มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามแหล่งเงินที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕											
แผนงานที่ ๑ แผนการจัดหารายได้	เพื่อเป็นกรอบ แนวทางในการ จัดหารายได้ เข้ากองทุน สิ่งแวดล้อมอย่าง สม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง	สามารถจัดหารายได้เข้า กองทุน สิ่งแวดล้อมได้ ตามแผนจัดหารายได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐	มีแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘)	กิจกรรมที่ ๑ การทบทวน แผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘)	๑) ติดตามแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) ยกร่างแผนการจัดหารายได้กองทุนสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘) ๓.) จัดทำวาระนำเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายฯ เพื่อพิจารณา ๔) จัดทำวาระนำเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณา	←			→	-	กนผ.
							←		→		
								↔			
									↔		

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายแผนงาน/โครงการ	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
แผนงานที่ ๒ แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขอรับเงินสมทบเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	มีเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สามารถจัดหารายได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของแผนจัดหารายได้	กิจกรรมที่ ๑ การขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเงิน ๒) จัดทำคำขอตั้งงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เสนอผู้บริหาร สผ. เห็นชอบ ๓) เตรียมข้อมูลประกอบการชี้แจงตามขั้นตอนการพิจารณาคำขอ ๔) จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน	↔				-	กนผ.
				กิจกรรมที่ ๒ การดำเนินงานโครงการในฐานะกลไกทางการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย (ThaiCI)	๑) การลงนามในสัญญาการรับเงินระหว่าง สผ. กับหน่วยงานผู้ให้ทุน ๒) การประสานการเบิกจ่ายเงินระหว่าง สผ. และหน่วยงานผู้ให้ทุน ๓) จัดทำและส่งรายงานผลการดำเนินงานและการเงินให้หน่วยงานผู้ให้ทุน	↔	↔			๒,๘๐๐	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๓ การดำเนินงาน เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพ ในการจัดเก็บ ค่าบริการบำบัด น้ำเสีย/กำจัดขยะ ตามมาตรา ๘๘ และหักเงิน ค่าบริการส่งเข้า กองทุน สิ่งแวดล้อม ตาม มาตรา ๙๓ แห่ง พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษา คุณภาพ สิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑) รวบรวมรายชื่อ อปท. ที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒) จัดทำหนังสือแจ้งเตือน และหนังสือติดตาม ความคืบหน้า ๓) ลงพื้นที่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง และประชุม หารือร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ๔) ปรับปรุงข้อมูล อปท. ที่ดำเนินการ และรายรับเงิน ค่าบริการบำบัดน้ำเสีย/ กำจัดขยะ ที่หักส่งเข้า กองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๙๓ แห่ง พระราชบัญญัติฯ	←			→	๔๗,๘๐๐	กตป.
				กิจกรรมที่ ๔ การจัดสรรเงินกู้ เพื่อเป็นแหล่ง รายได้จาก	๑) คัดเลือกกลุ่มลูกค้า เป้าหมายและสื่อสาร โดยตรงถึงตัวลูกค้า	←			→	-	บมจ. กรุงไทย

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				ดอกเบี้ยเข้าสู่ กองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อสนับสนุนการขอเงิน สินเชื่อของโครงการ ๒) ติดตามลูกค้าใน pipeline อย่างต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอ สินเชื่อ ๓) กำหนดสินเชื่อเพื่อ สิ่งแวดล้อม เป็นหนึ่งใน โครงการหลัก ที่ธนาคาร ต้องให้การสนับสนุนการให้ สินเชื่อ ตามแนวนโยบาย ESG ของธนาคาร ๔) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สินเชื่อเพื่อสิ่งแวดล้อม สำหรับลูกค้าและกิจกรรม ของธนาคาร ๕) แสวงหาความร่วมมือกับ หน่วยงานต่างๆภายใน ธนาคาร และหน่วยงานภาค รัฐอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการใช้ สินเชื่อเพื่อสิ่งแวดล้อม						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
มาตรการที่ ๒ เพิ่มแหล่งเงินที่มีศักยภาพเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง											
<u>แผนงานที่ ๑</u> การศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการรายได้จากร่างพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... และร่างกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) ผลการศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งเงินที่มีศักยภาพเพื่อนำมาประกอบเป็นแนวทางในการจัดหาแหล่งเงินรายได้ใหม่เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรายได้ใหม่เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> ศึกษาแนวทางและช่องทางในการหารายได้ใหม่เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรายได้ใหม่ภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ๒) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแหล่งรายได้ใหม่ ๓) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งรายได้ใหม่	←			→	-	กนผ.
กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม											
มาตรการที่ ๑ พัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือ/กลไกหรือนวัตกรรมในการบริหารงานกองทุน เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ											
<u>แผนงานที่ ๑</u> พัฒนา/ปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงกฎหมาย/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือเพื่อการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ	มีกฎหมาย/ระเบียบ/หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือที่เพื่อการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ	หลักเกณฑ์/แนวทาง/คู่มือการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๒ เรื่อง	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว การระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ประจำปี ๒๕๖๘)	๑) ยกร่างแผนปฏิบัติการระยะยาว ๒) นำเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายฯ ๓) นำเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม	↔				๓,๕๐๐	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๒ การปรับปรุง ประกาศและ ระเบียบ คณะกรรมการ กองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) ทบทวนประกาศและ ระเบียบคณะกรรมการ กองทุนฯ ทั้งหมด ๒) ยก (ร่าง) ประกาศและ ระเบียบคณะกรรมการ กองทุนฯ ฉบับใหม่ ๓) นำเสนอคณะอนุกรรมการ ด้านกฎหมายเพื่อพิจารณา					๓,๐๔๑,๗๐๐ แบ่งเป็น - งบดำเนินงาน ๔๑,๗๐๐ - งบรายจ่ายอื่น ๓,๐๐๐,๐๐๐	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	เพื่อปรับปรุงคู่มือที่ใช้ในการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงาน/องค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้ปัจจุบัน	หน่วยงาน/องค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมมีคู่มือที่ช่วยสร้างความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการบริหารงานรวมทั้งการประสานงานกับกองทุนสิ่งแวดล้อม	ต้นฉบับคู่มือบริหารโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมจำนวน ๑ ฉบับ และจัดทำรูปเล่มคู่มือฯ เพื่อเผยแพร่ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ฉบับ	กิจกรรมที่ ๓ ปรับปรุงคู่มือบริหารโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) ปรับปรุงคู่มือฯ ให้เป็นปัจจุบัน ๒) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อคิดเห็นต่อคู่มือฯ ฉบับปรับปรุง ๒) เสนอคู่มือฯ ฉบับปรับปรุงต่อผู้บริหารให้ความเห็นชอบ ๓) จัดทำคู่มือฯ ฉบับสมบูรณ์	←			→	-	กวล.
แผนงานที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาโครงการ/ประสานการดำเนินงาน/การติดตามประเมินผล	เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการพิจารณาโครงการ/ประสานการดำเนินงาน/การติดตามประเมินผลให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้โครงการที่ได้รับการสนับสนุนสามารถดำเนินการได้อย่างมี	มีกระบวนการพิจารณาโครงการ/ประสานการดำเนินงาน/การติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพการติดตามประเมินผลโครงการตาม	ระดับความสำเร็จในการติดตามประเมินผล การดำเนินโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนโครงการตามแผนการติดตามประเมินผล	กิจกรรมที่ ๑ การติดตามประเมินผลโครงการและจัดทำรายงานผลโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑) จัดทำแผนการติดตามประเมินผลโครงการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ๒) ประสานผู้เกี่ยวข้องและลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการตามที่ระบุไว้ในแผนฯ ๓) รวบรวมผลการติดตามโครงการและจัดทำรายงานการติดตามประเมินผล	←			→	๒๕๖,๕๐๐	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายแผนงาน/โครงการ	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	ประสิทธิภาพเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	ระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนด			การดำเนินโครงการเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อทราบ						
	เพื่อให้โครงการที่ได้รับการสนับสนุนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	การติดตามประเมินผลโครงการตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนด	ระดับความสำเร็จในการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนโครงการตามแผนการติดตามประเมินผล	<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การติดตามประเมินผลโครงการและจัดทำรายงานผลโครงการด้านสิ่งแวดล้อม	๑) จัดทำแผนการติดตามประเมินผลโครงการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) ชี้แจงแนวทางการบริหารโครงการ การประสานติดตามประเมินผลโครงการ และการจัดทำแผนงาน/แผนเงิน ๓) รับรองและส่งแผนงาน/แผนเงินให้กรมบัญชีกลาง ๔) ทำหนังสือทวงรายงานรายไตรมาส/รายงานรายปี/สิ้นสุดโครงการ ๕) ประสานติดตามประเมินผลโครงการตามรอบที่ระบุไว้ในแผนการติดตามประเมินผล ๖) จัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลโครงการ	←————→				๓๙๓,๖๐๐	กวล.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๗) จัดทำวาระเสนอคณะ กรรมการฯ เพื่อทราบ ผลการประเมินโครงการ รอบ ๑ ปี และเมื่อสิ้นสุด โครงการ ๘) ทำหนังสือแจ้งผล การติดตามประเมินผล โครงการให้เจ้าของโครงการ ทราบ ๙) จัดทำหนังสือแจ้งปิด โครงการ และทวงรายงาน สิ้นสุดโครงการ						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	เพื่อทำข้อตกลง ระหว่าง อปท. ในฐานะผู้รับเงิน อุดหนุน กับ กรมบัญชีกลาง และ สผ. ในฐานะ ผู้แทนคณะกรรมการ กองทุนฯ ในการ ดำเนินงานโครงการ ให้เป็นไปตามมติ คณะกรรมการ กองทุนฯ	อปท. สามารถ ปฏิบัติตาม ข้อตกลงได้อย่าง ครบถ้วน	อปท. ที่ได้รับ การสนับสนุนเงิน อุดหนุนจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนิน โครงการตาม มาตรา ๒๓ (๑) ลงนามในบันทึก ข้อตกลงการรับ เงินอุดหนุนจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๑๐๐	<u>กิจกรรมที่ ๓</u> การจัดทำบันทึก ข้อตกลงการรับ เงินอุดหนุนจาก กองทุน สิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการ ตามมาตรา ๒๓ (๑)	๑) ยกร่างบันทึกข้อตกลง เสนอกลุ่มงานนิติการ พิจารณาให้ความเห็น ๒) ปรับปรุงร่างบันทึก ข้อตกลงตามข้อคิดเห็นของ กลุ่มงานนิติการ และเสนอ ผู้บริหาร ให้ความเห็นชอบ ๓) ประสาน อปท. และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วม ลงนามในบันทึกข้อตกลง	←	→			-	กวล.
				<u>กิจกรรมที่ ๔</u> การติดตาม โครงการที่ได้รับ การสนับสนุนเงิน จากกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) ประธานเจ้าของ โครงการเพื่อติดตามผล การดำเนินงานโครงการ ๒) ประธานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง และอนุกรรมการ ๓) ขออนุมัติปฏิบัติราชการ ต่างจังหวัด ๔) รวบรวมผลสำเร็จจาก การดำเนินโครงการในพื้นที่ ๕) จัดทำรายงาน การติดตามประเมินผล	←	→			๕๐๔,๐๕๐	กวท.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					การดำเนินโครงการเพื่อ เสนอคณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อมเพื่อทราบ ๖) แจ้งผลการติดตาม						
				<u>กิจกรรมที่ ๕</u> จัดประชุมพัฒนา กระบวนการเขียน ข้อเสนอโครงการ ข้อเสนอโครงการ	จัดให้มีการประชุมเพื่อ พัฒนากระบวนการเขียน ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับ การสนับสนุนเงินจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม	←	←		→	๖๔๙,๒๒๐	กวท.
	เพื่อพัฒนา/ ปรับปรุง กระบวนการ พิจารณาโครงการ/ ประสานการ ประสานการ ดำเนินงาน/ การติดตาม ประเมินผล ให้มีประสิทธิภาพ	มีกระบวนการ พิจารณา โครงการ/ ประสานการ ดำเนินงาน/ การติดตาม ประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ	ร้อยละของ จำนวนโครงการ มีการดำเนินงาน เป็นไปตามแผน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๖</u> การติดตาม โครงการที่ได้รับ การสนับสนุน เงินกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) จัดทำแผนตรวจติดตาม และประเมินผลโครงการที่ ได้รับการสนับสนุน เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) เสนอคณะอนุกรรมการ พิจารณาแผนฯ ๓) ประสานกลุ่มงาน จัดเตรียมข้อมูลโครงการ ๔) ลงพื้นที่ติดตามและ ประเมินผลโครงการ ๕) รวบรวมผลการตรวจ ติดตาม และจัดทำรายงาน การติดตามประเมินผล	←	←		→	-	กตป.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					การดำเนินโครงการเสนอ คณะอนุกรรมการ เสนอคณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อมเพื่อทราบ						
แผนงานที่ ๓ พัฒนา/ปรับปรุง ระบบสารสนเทศ/ นวัตกรรม เพื่อ สนับสนุนการ บริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อพัฒนา/ ปรับปรุงระบบ สารสนเทศ/ นวัตกรรม ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน การบริหารงาน กองทุน สิ่งแวดล้อม	ระบบสารสนเทศ/ นวัตกรรมที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน การบริหารงาน กองทุน สิ่งแวดล้อม	ระบบสารสนเทศ ที่ตอบสนอง ความต้องการของ ผู้ใช้บริการของ กองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและ ภายนอกที่มี ประสิทธิภาพ	กิจกรรมที่ ๑ การนำข้อมูลเข้าสู่ ระบบสารสนเทศ ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) รวบรวมข้อมูลที่จะ นำเข้าสู่ระบบสารสนเทศ ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒) นำเข้าสู่ระบบ สารสนเทศของกองทุน สิ่งแวดล้อม	←			→	-	กลก.
				กิจกรรมที่ ๒ ทบทวน แผนปฏิบัติการ ดิจิทัลระยะยาว กองทุน สิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และยกร่าง แผนปฏิบัติการ ดิจิทัล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘	๑) ดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการดิจิทัล กองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๗ ๒) ทบทวนและยกร่าง แผนปฏิบัติการดิจิทัล ประจำปี ๒๕๖๘	←			→	-	กลก.

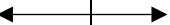
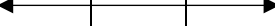
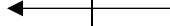
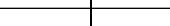
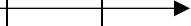
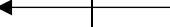
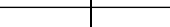
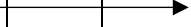
แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารงานภายในองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล											
แผนงานที่ ๑ การบริหาร ความเสี่ยงและ ควบคุมภายใน	เพื่อให้กองทุน สิ่งแวดล้อม มีการบริหาร ความเสี่ยงและ การควบคุม ภายในอย่างเป็น ระบบ	เพื่อให้สามารถ ดำเนินงานได้ ตามพันธกิจ และวิสัยทัศน์ ที่กำหนด ในแผนการ ปฏิบัติงาน ประจำปี โดยเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้	- แผนบริหาร ความเสี่ยง จำนวน ๑ แผน - ระดับความสำเร็จ ในการดำเนิน กิจกรรมในแผน ความเสี่ยง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	กิจกรรมที่ ๑ การบริหาร ความเสี่ยง ประจำปีบัญชี ๒๕๖๗ และ การจัดทำแผน บริหารความเสี่ยง และแผนปฏิบัติ การรองรับ ความเสี่ยง กองทุน สิ่งแวดล้อม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๘	๑) รวบรวมความเสี่ยง ๒) ประเมินความเสี่ยง ๓) พิจารณาแนวทาง การตอบสนองต่อความเสี่ยง ๔) จัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยง และคู่มือบริหาร ความเสี่ยง ๕) เสนอพิจารณาตาม ขั้นตอน	←			→	๑,๔๐๐	กตป.
				กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบ ภายใน	๑) เตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตามแผนการตรวจสอบ การดำเนินงานกองทุน สิ่งแวดล้อม ๒) จัดประชุมเพื่อรับทราบ ผลการตรวจสอบ การดำเนินงาน ๓) จัดทำแนวทาง	←			→	-	กตป.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					การดำเนินงานตาม ข้อเสนอแนะ ๔) เสนอคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อ พิจารณามอบนโยบาย						
<u>แผนงานที่ ๒</u> การประเมิน ความคุ้มค่า การปฏิบัติการกิจ ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และ จัดทำรายงาน การประเมิน ความคุ้มค่าการ ปฏิบัติการกิจ ของกองทุน สิ่งแวดล้อมระดับ ภาพรวม และ ระดับโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗	โครงการที่ได้รับ การสนับสนุนมี ความคุ้มค่า ทั้งในด้าน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบ	รายงานการประเมิน ความคุ้มค่าของ โครงการที่ได้รับ การสนับสนุนจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ เรื่อง	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การประเมิน ความคุ้มค่า การปฏิบัติการกิจ ของกองทุน สิ่งแวดล้อมใน ระดับภาพรวม และระดับ โครงการ	๑) กำหนดเกณฑ์ การประเมินความคุ้มค่า โครงการ ๒) รวบรวมรายชื่อโครงการ ที่ต้องประเมิน ๓) พิจารณารายชื่อโครงการ ที่จะประเมินตามเกณฑ์ ๔) ลงพื้นที่ดำเนินโครงการ ๕) จัดทำ (ร่าง) รายงาน การประเมินความคุ้มค่า ๖) เสนอคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อ พิจารณา	←————→				๒,๗๔๑,๗๐๐ แบ่งเป็น - งบดำเนินงาน ๔๑,๗๐๐ - งบรายจ่ายอื่น ๒,๗๐๐,๐๐๐	กตป.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔			
แผนงานที่ ๓ ส่งเสริมการบริหาร จัดการองค์กรตาม หลักธรรมาภิบาล	เพื่อส่งเสริมและ ขับเคลื่อน วัฒนธรรมองค์กร กองทุน สิ่งแวดล้อมให้ บุคลากรได้รับ การพัฒนาให้มี สัมพันธภาพที่ดีใน การทำงานร่วมกัน	บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อมเข้า ร่วมโครงการ เสริมสร้างและ ขับเคลื่อน วัฒนธรรม องค์กร	๑. นโยบาย การกำกับองค์กร ที่ดีกองทุน สิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ๒. ร้อยละของ บุคลากรเข้าร่วม โครงการเสริมสร้าง และขับเคลื่อน วัฒนธรรมองค์กร อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐	กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำนโยบาย การกำกับองค์กร ที่ดี กองทุน สิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๘	๑) ทบทวนนโยบายการกำกั บองค์กรที่ดีฯ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) ยก (ร่าง) นโยบายการกำกั บองค์กรที่ดีฯ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ๓) นำเสนอคณะกรรมการ ขับเคลื่อนนโยบายฯ ๔) นำเสนอคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้ ความเห็นชอบ ๕) นำเสนอ (ร่าง) นโยบายต่อ ประธานกรรมการกองทุนฯ เพื่อพิจารณาลงนาม ๖) เผยแพร่นโยบายฯ ให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบและใช้ ประโยชน์			↔	↔		-	กนผ.
แผนงานที่ ๔ การปรับปรุงการ บริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล	เพื่อใช้เป็นกรอบ ในการเพิ่ม ศักยภาพของ กองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อให้กองทุน สิ่งแวดล้อมมี ระบบงานที่ เป็นไปตาม มาตรฐานสากล	คู่มือการบริหาร โครงการ มาตรฐานสากล จำนวน ๑ ฉบับ	กิจกรรมที่ ๑ ปรับหลักเกณฑ์ การพิจารณา โครงการ ด้านมลพิษและ ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล	๑) ทบทวนหลักเกณฑ์ การพิจารณาโครงการ ๒) ปรับแก้ไขหลักเกณฑ์ให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล ๓) นำเสนอคณะกรรมการ พิจารณา ๔) นำเสนอคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อมพิจารณา	↔			↔		-	กวล./ กวท.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
มาตรการที่ ๓ พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ											
แผนงานที่ ๑ แนวทางการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เชิงรุก	เพื่อให้มีแนวทาง การประชาสัมพันธ์ กองทุนสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่รู้จักแก่ สาธารณชน	ความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมาย ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑. แนวทาง การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ กองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ ๒. ระดับความสำเร็จ ในการดำเนินงาน ตามแนวทางสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ๓. ระดับ ความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐	กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำแนวทาง การสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์ เชิงรุก	๑) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ๒) ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ๓) ยกร่างแนวทางการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ ประจำปี ๒๕๖๗ ๔) เสนอผู้บริหาร ให้ความเห็นชอบ	↔	↔	↔	-	กลก.	
				กิจกรรมที่ ๒ ดำเนินงานตาม แนวทาง การสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์	ดำเนินการตามแนวทาง การสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์กองทุน สิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๗	←		→	-	กลก.	
	เพื่อเผยแพร่ ผลการดำเนินงาน ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมาย รับรู้ผลสำเร็จ จากการ ดำเนินงานของ	รายงานประจำปี ๑ ฉบับ	กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรายงาน ประจำปีกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) รวบรวมข้อมูล ๒) ยกร่าง ๓) ประชุมพิจารณา (ร่าง) รายงานประจำปี	↔		→	๑๕๑,๔๐๐	กตป.	

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
		กองทุน สิ่งแวดล้อม			๔) เสนอ ผอ.กบก. พิจารณา ๕) ดำเนินการจ้างพิมพ์ ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง						
<u>แผนงานที่ ๒</u> การสำรวจ ความพึงพอใจ และ ระดับการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารของกองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อสำรวจ ความพึงพอใจ ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	กลุ่มเป้าหมาย มีความพึงพอใจ ในการให้บริการ ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมาย มีความพึงพอใจ ผลงานกองทุน สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ มาก – มากที่สุดเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การสำรวจ ความพึงพอใจของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑) รวบรวมรายชื่อ กลุ่มเป้าหมาย ๒) ส่งแบบสอบถามให้ กรมบัญชีกลาง และบริษัท ที่ปรึกษา พิจารณาให้ ความเห็นชอบ ๓) ดำเนินการสำรวจ ความพึงพอใจ			↔		๑๕๐,๐๐๐	กตป.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การสำรวจ การรับรู้ของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของกองทุน สิ่งแวดล้อม	๑) สำรวจการรับรู้ของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียครอบคลุม กลุ่มเป้าหมาย ๒) รวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผล จัดทำรายงาน ผลสำรวจการรับรู้ ๓) เสนอข้อคิดเห็นต่อ การปรับปรุงการสนับสนุน เงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม			↔		๑๐๐,๐๐๐	กตป.
มาตรการที่ ๔ พัฒนาศักยภาพบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม											

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
<u>แผนงานที่ ๑</u> การบริหาร ทรัพยากรบุคคล	เพื่อใช้เป็นกรอบ ในการพัฒนา บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อให้บุคลากร กองทุนสิ่งแวดล้อม ได้รับการพัฒนา ศักยภาพอย่าง ต่อเนื่อง	๑. แผนการบริหาร ด้านทรัพยากร บุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖- ๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘) และ แผนปฏิบัติการ จำนวน ๑ แผน ๒. ระดับความสำเร็จ ในการดำเนินงาน ตามแผนได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การทบทวน แผนการบริหาร ทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘) และจัดทำ แผนปฏิบัติการ ด้านการบริหาร ทรัพยากรบุคคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑) ศึกษา วิเคราะห์และ ทบทวนแผนการบริหารและ พัฒนาทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘) ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการด้าน การบริหารทรัพยากรบุคคล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ๓) เสนอคณะทำงานบุคคลฯ และคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ๔) แจ้งเวียนแผนให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ปฏิบัติ					๒,๘๐๐	กนผ.
<u>แผนงานที่ ๒</u> การเสริมสร้าง องค์กรแห่งการ เรียนรู้	บุคลากรกองทุน สิ่งแวดล้อมได้รับ การพัฒนาและมีการ การเรียนรู้ ตลอดเวลา	บุคลากร มีศักยภาพและ สามารถองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อน	ร้อยละของบุคลากร ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในและ ภายนอกองค์กร (KM)	๑) พิจารณาคัดเลือก หัวข้อการเรียนรู้เพื่อดำเนิน โครงการ ๒) เสนอผู้บริหารพิจารณา อนุมัติเพื่อดำเนินโครงการ ๓) ดำเนินโครงการ ๔) สรุปผลการดำเนิน โครงการเสนอผู้บริหาร					๑๕๐,๐๐๐	กลก.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u>	๑) ดำเนินการตามแผนฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗					-	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายแผนงาน/โครงการ	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				การดำเนินงานตามแผนการบริหารด้านทรัพยากรบุคคล ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๒) ประสานและติดตามการดำเนินงานรายไตรมาส ๓) รวบรวมข้อมูลการดำเนินงานรายไตรมาส และจัดทำรายงานเสนอ ผอ.กบก. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ๔) ส่งรายงานผลที่ได้รับความเห็นชอบให้ กตป. (TRIS)				↔		
กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดสรรเงินเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ											
มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงิน ตามมาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕											
แผนงานที่ ๑ การสนับสนุนเงินอุดหนุนตาม มาตรา ๒๓ (๑) – ๒๓(๔)	เพื่อสนับสนุนเงินอุดหนุนและเงินกู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายตาม พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผ่านการวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมของโครงการตาม	โครงการได้รับการวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมตามขั้นตอนภายในระยะเวลาที่กำหนดจนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณา	โครงการได้รับการวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมตามขั้นตอนจนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาของฝ่ายเลขานุการฯ/คณะอนุกรรมการ/คณะกรรมการอย่างน้อย	กิจกรรมที่ ๑ การวิเคราะห์โครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๑) ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น ๒) ให้คะแนนโครงการ (check list) ๓) สำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการและประชุมให้ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการ กรณีโครงการที่ผ่านเกณฑ์คะแนน	←			→	๑๓๐,๕๒๐	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
	หลักเกณฑ์และ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	แต่ละขั้นตอน	ร้อยละ ๘๐ ของ จำนวนโครงการ ที่เสนอขอรับการ สนับสนุน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗		๔) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาผลการให้คะแนน และรายละเอียดโครงการ หลังจากได้รับข้อเสนอ โครงการที่สมบูรณ์ ๕) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติ จัดสรรเงินกองทุนฯ ๖) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีวงเงินโครงการเกิน ๕ ล้านบาท						
				กิจกรรมที่ ๒ การวิเคราะห์ โครงการด้าน สิ่งแวดล้อม	<u>กรณีโครงการขององค์กร</u> <u>ปกครองส่วนท้องถิ่นตาม</u> <u>มาตรา ๒๓ (๑)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น (check list) ๒) วิเคราะห์ความเหมาะสม ของโครงการด้านเทคนิค วิชาการ	←			→	๓๖๗,๐๐๐	กวล.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๓) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง โครงการด้านมลพิษให้ความ เห็นชอบในหลักการ ๔) สำรวจพื้นที่ดำเนิน โครงการและประชุมให้ ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง ข้อเสนอโครงการ กรณียุติโครงการผ่าน ความเห็นชอบในหลักการ ๕) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในรายละเอียด โครงการ หลังจากได้รับ ข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์ ๖) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติ จัดสรรเงิน <u>กรณีโครงการเงินกู้</u> <u>ภาคเอกชน ตามมาตรา ๒๓ (๓)</u> ๑) การตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๒) ประสานขอเอกสาร/ ข้อมูล ประกอบข้อเสนอ โครงการเพิ่มเติม (กรณี เอกสารไม่ครบถ้วนสมบูรณ์) ๓) สำรวจพื้นที่ดำเนิน โครงการและประชุมให้ ข้อคิดเห็นเพื่อประกอบ การจัดทำข้อเสนอโครงการ ๔) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกลั่นกรอง โครงการด้านมลพิษให้ ข้อคิดเห็นด้านเทคนิค วิชาการ ๕) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติ จัดสรรเงิน <u>กรณีโครงการเงินอุดหนุน</u> <u>ตามมาตรา ๒๓ (๔)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๒) ให้คะแนนโครงการ (check list) ๓) นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาผลคะแนน ๔) สำรวจพื้นที่ดำเนิน โครงการและประชุม ให้ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนา ข้อเสนอโครงการ กรณีโครงการที่ผ่านเกณฑ์ คะแนน ๕) ให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับแก้ไขในรายละเอียด ๖) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในรายละเอียด โครงการ หลังจากได้รับ ข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์ ๗) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติ จัดสรรเงิน ๘) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					แห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีนวงเงินโครงการเกิน ๕ ล้านบาท <u>กรณีโครงการเงินอุดหนุน</u> <u>ตามมาตรา ๒๓ (๔) แบบ</u> <u>ชุดโครงการ</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น ๒) วิเคราะห์ความเหมาะสม ของโครงการด้านเทคนิค วิชาการและการเงิน ๓) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในหลักการของชุดโครงการ ๔) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณาอนุมัติ จัดสรรเงิน ๕) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีนวงเงินโครงการ เกิน ๕ ล้านบาท						

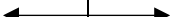
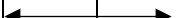
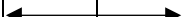
แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					<u>กรณีโครงการเงินอุดหนุน ตามมาตรา ๒๓ (๔) แบบ โครงการขนาดเล็ก (หากได้ ความเห็นชอบในอนาคต)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น ๒) วิเคราะห์ความเหมาะสม ของโครงการด้านเทคนิค วิชาการและการเงิน ๓) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในหลักการของชุดโครงการ ๔) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณา อนุมัติจัดสรรเงิน						
				<u>กิจกรรมที่ ๓</u> การวิเคราะห์ โครงการด้าน การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ	<u>กรณีโครงการเงินอุดหนุน ตามมาตรา ๒๓(๔)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น ๒) ให้คะแนนโครงการ (check list)	←			→	๒๕๕,๘๕๐	กวท.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๓) นำเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาผลคะแนน ๔) สํารวจพื้นที่ดำเนิน โครงการและประชุม ให้ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนา ข้อเสนอโครงการ กรณีโครงการที่ผ่าน เกณฑ์คะแนน ๕) ให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับแก้ไข ในรายละเอียด ๒ ครั้ง ๖) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในรายละเอียด โครงการ หลังจากได้รับ ข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์ ๗) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณานุมัติ จัดสรรเงิน ๘) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					แห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีวงเงินโครงการเกิน ๕ ล้านบาท <u>กรณีโครงการเงินอุดหนุน</u> <u>ตามมาตรา ๒๓ (๔)</u> <u>แบบชุดโครงการ</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ เบื้องต้น ๒) วิเคราะห์ความเหมาะสม ของโครงการด้านเทคนิค วิชาการและการเงิน ๓) จัดทำวาระเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในหลักการของชุดโครงการ ๔) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อม พิจารณาอนุมัติ จัดสรรเงิน ๕) จัดทำวาระเสนอ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีวงเงินโครงการเกิน ๕ ล้านบาท						

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
แผนงานที่ ๒ การจัดทำโครงการ เชิงยุทธศาสตร์	เพื่อสนับสนุน เงินกองทุน สิ่งแวดล้อม ในประเด็นสำคัญ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ ในภาพรวม	ร้อยละ ๙๐ ของวงเงิน จัดสรรเทียบกับ แผนจัดสรร	ชุดโครงการที่จะให้ การสนับสนุน โครงการเชิง ยุทธศาสตร์ จำนวน ๑ ชุด	กิจกรรมที่ ๑ โครงการด้าน การปกป้อง สภาพภูมิอากาศ ในประเทศไทย (ThaiCI) ภายใต้ แผนงาน การปกป้อง สภาพภูมิอากาศ ในระดับสากล (IKI)	๑) ยกร่างกรอบของ การเปิดรับข้อเสนอโครงการ ๒) นำเสนอต่อ คณะกรรมการกลั่นกรอง โครงการด้าน การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ เพื่อพิจารณาในเบื้องต้น ๓) นำเสนอคณะกรรมการ กองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อ พิจารณาเห็นชอบกรอบของ การเปิดรับข้อเสนอโครงการ ๔) เปิดรับข้อเสนอโครงการ ตามระยะเวลาที่กำหนด ในข้อเสนอโครงการ ๕) พิจารณากลับกรอง โครงการที่ขอรับ การสนับสนุน เสนอ คณะกรรมการกลั่นกรอง โครงการด้านการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และ คณะกรรมการกองทุน สิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา ให้ความเห็นชอบ	←			→	๕,๐๐๐,๐๐๐ (เงินนอก งบประมาณจาก ต่างประเทศ: ThaiCI))	กนผ. กวท. กวล.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
แผนงานที่ ๓ การประชาสัมพันธ์ เชิงรุกเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำแก่ ผู้ประกอบการ ภาคเอกชน	เพื่อประชาสัมพันธ์ ดำเนินการปล่อย สินเชื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ	สามารถส่งเสริม ภาคเอกชนให้มี การลงทุนด้าน การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมผ่าน การให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำของ กองทุน สิ่งแวดล้อม ให้มากขึ้นและ เป็นแหล่งเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำที่ สำคัญในการ สนับสนุนเอกชน	นำเสนอโครงการ เงินกู้ภาคเอกชน เรื่องเข้าสู่วาระการ พิจารณาของ กองทุนสิ่งแวดล้อม หรือจัดสรรเงินได้ ตามแผนจัดสรร เงินกู้ที่ตั้งไว้	กิจกรรมที่ ๑ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ แก่ผู้ประกอบการ ภาคเอกชน ผ่านรูปแบบสื่อ ประชาสัมพันธ์ ต่างๆ อย่าง ต่อเนื่อง	๑) ประชาสัมพันธ์โครงการ อย่างต่อเนื่อง ๒) ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ บำบัดและความสำคัญ ในเบื้องต้น ๓) กำหนดกระบวนการ ติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดทีมงานในการสื่อสาร ข้อมูลและสนับสนุนงาน การขอรับการสนับสนุน	←			→	๑,๐๐๐,๐๐๐	กลก. บมจ. กรุงเทพ
มาตรการที่ ๒ พัฒนา/ปรับปรุงกลไก/กระบวนการจัดสรรเงินที่มีประสิทธิภาพ											
แผนงานที่ ๑ การจัดทำแผน จัดสรรเงิน	เพื่อเป็นแนวทาง การจัดสรรเงินกองทุน สิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของ การจัดตั้ง	จัดสรรเงินกู้ และเงินอุดหนุน เป็นไปตาม แผนการจัดสรร	แผนจัดสรรเงินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ฉบับ	กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำ แผนจัดสรร เงินกองทุนฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และติดตาม ความก้าวหน้า	๑) ติดตามผลการจัดสรร เงินกองทุนฯ และรายงานผล ให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทราบเป็นรายไตรมาส ๒) รวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลประกอบการจัดทำ แผนจัดสรรเงินกองทุนฯ พ.ศ. ๒๕๖๘	←			→	-	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายแผนงาน/โครงการ	โครงการ/กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๓) ยก (ร่าง) แผนจัดสรรเงินกองทุนฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ๔) นำเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ						
<u>แผนงานที่ ๒</u> <u>พัฒนา/ปรับปรุง</u> <u>กลไก/กระบวนการ</u> <u>จัดสรรเงินกองทุน</u> <u>สิ่งแวดล้อมที่มี</u> <u>ประสิทธิภาพ</u>	เพื่อเป็นแนวทางการสนับสนุนเงินกองทุนให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้ กองทุน ThaiCI	การจัดสรรเงินกองทุนให้แก่ภาคเอกชน เป็นไปตามหลักเกณฑ์/แนวทางที่กำหนดไว้	แนวทาง/หลักเกณฑ์การสนับสนุนภาคเอกชน ภายใต้ กองทุน ThaiCI จำนวน ๑ ฉบับ	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแนวทาง/หลักเกณฑ์การสนับสนุนภาคเอกชน ภายใต้ กองทุน ThaiCI	๑) ศึกษาข้อมูลประกอบการจัดทำแนวทาง/หลักเกณฑ์การสนับสนุนภาคเอกชน ๒) ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดการจัดทำแนวทาง/หลักเกณฑ์การสนับสนุนฯ ๓) จัดทำ (ร่าง) แนวทาง/หลักเกณฑ์ฯ ๔) นำเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศพิจารณาให้ความเห็น (ร่าง)แนวทาง/หลักเกณฑ์ฯ ๕) นำเสนอกรรมการกองทุนฯ เพื่อพิจารณาเห็นชอบแนวทาง/หลักเกณฑ์ฯ				 	-	กนผ.

แผนงาน	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและ เป้าหมาย แผนงาน/ โครงการ	โครงการ/ กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๖) เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ การเปิดรับข้อเสนอโครงการ ตามแนวทาง/หลักเกณฑ์ฯ ที่เห็นชอบโดยคณะกรรมการ กองทุนฯ						
แผนงานที่ ๓ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ เครือข่ายกองทุน สิ่งแวดล้อม	เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพของ เครือข่ายกองทุน สิ่งแวดล้อม	เครือข่ายกองทุน สิ่งแวดล้อม ได้รับ การเสริมสร้าง ศักยภาพ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐	๑. ฐานข้อมูลผล การดำเนินงาน โครงการที่ได้รับ การสนับสนุนจาก กองทุนสิ่งแวดล้อม ๒. พัฒนา ศักยภาพเครือข่าย พี่เลี้ยง	กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาระบบ ฐานข้อมูล เครือข่ายพี่เลี้ยง	๑) เพิ่มเติมข้อมูลส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง และ อัปเดตฐานข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน	←	←	←	→	-	กวท.
				กิจกรรมที่ ๒ การพัฒนาและ เพิ่มศักยภาพ เครือข่ายพี่เลี้ยง เพื่อช่วยพัฒนา ข้อเสนอโครงการ ต่อผู้ยื่นข้อเสนอ โครงการรายใหม่	๑) ส่งหนังสือเชิญหน่วยงาน เข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยงเพิ่มเติม ๒) สนับสนุนคู่มือ และ เอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อ พัฒนาศักยภาพเครือข่าย พี่เลี้ยง ๓) เชิญเข้าร่วมประชุม/ อบรมในงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ รับฟังข้อคิดเห็นและพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายพี่เลี้ยง	←	←	←	→	-	กวท.
						รวมวงเงินทั้งหมด				๒๔,๕๘๖,๓๘๖	

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑๘/๑ อาคารทีปโกโก้ ๒ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ : ๐๒-๒๖๕-๖๕๙๗-๘

โทรสาร : ๐๒-๒๖๕-๖๕๘๘

<http://envfund.onep.go.to>

